

University of California
SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY
305 De Neve Drive - Parking Lot 17 • Box 951388
LOS ANGELES, CALIFORNIA 90095-1388

Return this material to the library from which it was borrowed.

GERMAN
LIBRARY

لپشتانہ

دقائق

پیغمبر

رضیا کتبہ

سید علی شاہ طفرا کا خل

لیونیورسٹی بیکانیری جنسی مینیو

لیٹریچر د تاریخ پہ نظر کئیں

د ۵۵ ق م نہ د ۱۹۴۲ عربی

تألیف

سید بھادر شاہ طفر کا خلیل

میونسپلی سٹی گل بھنسی نیشنل پرنسپرور ☆

D S
256
K 257
1965

پہلے

پہ نامہ د لوئے خلائی

وسيعه ميئا اکينه تاريخ د انات د ٿئند د مختلف اڳونو او د اناني کانلو
په ڀوئه ادب ده قيمه ده. ده مئے آغاز د هڪ دخت نه شوئے د سے د ڪار
نه په اسات د جيوايت منذر رالنگر ده او د انسانیت په ٿپول ڪئه درمنه شو. دانه
د ٿئند او کارنا عدا او بُده ده قيمه که په ڀوئه خوندنگاک ده او په بل لورفانڈا مند
هم ده او د سے ٻئه د ٿاوند د انقلاب او د عروج او زوال جيچه عجیب واقعات بيانېي
او ده په لومسلو د ٿاوند د چيلو ملکلو او د چيلو مژانو د چيلو مژانو د چيلو مژانو
ڏيانېي. تاريخ د هڪ خلف د کاميابو او ناما بيو او ڀوئه هنڌاره ده چا چه په مختلف جو
ٻئه د اختيار او انتدار د حصول د پاره زيارة ايستي ده.
د ٿاوند په عروج د نعال ٻئه د قاي تاريخ ڀوئه برضه ده. د چيلو قامي روایاتو
او د چيلو اسلامو د ڇيلانه کارنا عدا هان خبردل د چيلو مژانو د جرأت، شجاعت، تبر
او جيد و بهجهد نه واقعیت حاصلو د قام د افراد ده ضوري او خوشگوار فرض گزني شئ
حڪ چه په ڏيانا ڪئه هري قام د چيلو مژانو د چيلانه کارنا عدا هبرت اخلي او ده
په وچه ڻئي همگ ته ڊيوانه كيږي.
او ڏيانا د ڻئي توپيال قامونو په شان پښتوں ٿم ڀو پخوانے قام او د ڀو چيلانه او د ڀو چيلانه
خاوند ده. ده د بيدا مرغه د د سے قام او دير پخوانے تاريخ په تياره ٻئه پيٽه د سے او

سُرُوف

د هغه پېښتو په نوم

چه

د پېښتو د تاريخ سُرُوفه لري

او
په د سه هزار او خيره په د سه هزار

طُوفَر

د عکواں او فهرست

نمبر	عنوان	عنوان	نمبر
نمبر	عنوان	عنوان	نمبر
۷۶	ساسانی دارہ	په هند کبھے د پینتو د سلطنت	۴۲۶
۷۸	کیداریاں یا کوچتی کو شانیاں	د دوال اسپاں	۲۶۹
۷۹	اکتالیت (یفتیات، ہیاطلہ)	په سوری عهد حکومت کبھے د	۲۵
۸۰	یاد سپیاں یوسٹی ہنڑ	علوو فوٹورونہ او ترق	۲۸۰
۸۱	اکتالیت او پینستان	د سوری او لوڈی پینتو په	۲۸۸
۸۲	عرب توحہات په خراسان کبھے د	عهد کبھے د بادشاہ ہیثیت او د	۲۹۹
۸۳	د صفار کور نئے	اصیراں سرہ د ہنڑ د تعلق تو	۳۳۰
۸۴	کابل شاہان	نو عیت	۳۳۹
۸۵	د غزنویاں دورہ	په مشرقی ہندوستان کبھے د	۳۵۰
۸۶	د غور شاہی کوئنے	پینتو سلطنت	۳۶۶
۸۷	معقل	پہ بیکال او بیهار کبھے د پینتو	۳۹۹
۸۸	د کوت کور نئے	په دور کبھے انسفاری کیھیت	۴۱۱
۸۹	د یمور اتدار	د پینتو پہ باب کبھے د آکبر پالی	۴۲۷
۹۰	پینستانہ په هند کبھے د	روشنافی تحریک	۴۵۰
۹۱	د خلیجیاں سیاسی اتدار	اکبر اد د شمال مغربی سرحدیاں	۴۲۱
۹۲	لوڈی خاندانات۔ بہول لوڈی	د جہاںگیر پہ وخت کبھے د	۵۲
۹۳	سلطان سکندر لوڈی	پینتو حالت	۴۰
۹۴	د کوشانیاں دورہ	شاه جہاں او د پینتو پہ باب	۴۵۸
۹۵	د کوشانیاں د درے اہیت	ابراہیم لوڈی	۴۵۸
۹۶	رہم او رسم الخط	کبھے د ہمہ پالی	۴۶۰
۹۷	اکی رسم الخط	ظہیر الدین بابر	۴۶۲
۹۸	خروشی رسم الخط	سوری خاندانات۔ شیرشاد	۴۶۴
۹۹	ادھیات او آرہتہ	اسلام شاہ، عادل شاک سوری	۴۶۷
۱۰۰	ستاگید یا کوہہ صوبہ د کا	ایرانیاں جنکونہ۔	۴۷۳
۱۰۱	کوشانی عهد او پینستانہ	اور ٹک نیب او خوشحال خان	۴۷۵
۱۰۲	کوشانی عهد او پینستانہ	د غلیاف اقتدار	۴۷۶

نمبر	عنوان	عنوان	نمبر
نمبر	عنوان	عنوان	نمبر
۱	تاریخ زمانہ د ھنڑ منشی	تاریخ زمانہ د ھنڑ منشی	۱۲
۲	د وادی سندھ تہذیب	عہد حکومت	۷
۳	پہ بلوچستان کبھے د قبل اتاریخ	ھنڑ منشی دورہ او پینستانہ	۱۶۰
۴	دوفے پلهنہ	سکندر اعظم پہ گنڈھارا کبھے د	۱۶۲
۵	د بنیاد مود لوکم دیش	ہوریا خاندانات د پینتو نخوا	۱۵
۶	د پینتو د نسل خیریہ	با ختری یوتانیات	۱۶
۷	پینستانہ خوک دی ۹ دسی	سماکا او پارتن	۱۶
۸	پینستانہ خوک دی ۹ دسی	ہندی پارتن یا پہلو	۱۸
۹	پینستانہ خوک دی ۹ دسی	د سماکا پہلو با چایانہ نومونہ	۱۹
۱۰	پینستانہ خوک دی ۹ دسی	او پینتو زہ	۲۳۹
۱۱	پینستانہ خوک دی ۹ دسی	پینستانہ خوک دی ۹ دسی	۲۰
۱۲	د کوشانیاں دورہ	د کوشانیاں دورہ	۷۶
۱۳	د کوشانیاں د درے اہیت	د کوشانیاں د درے اہیت	۲۱
۱۴	رہم او رسم الخط	رہم او رسم الخط	۱۰۲
۱۵	اکنڈھارا = پکنیکا =	اکنڈھارا = پکنیکا =	۱۰۹
۱۶	ستاگید یا کوہہ صوبہ د کا	کوشانی عهد او پینستانہ	۱۳۹

نمبر شار	عنوان	رقم
۵۶	نادر شاه افشار	۸۴۳
۵۸	د سندوز و بادشاھی	۸۵۳
۵۹	بادشاھ گردی	۹۲۳
۶۰	سیکان او د هنری عروج	۹۳۶
۶۱	د بارکزو حکومت	۹۰۰
۶۲	د سید احمد شہید (بریلی) تحریک	۹۴۳
۶۳	د دوست محمد خات عروج	۹۶۷
۶۴	د افغانستان اول جنگ	۹۹۷
۶۵	د سیکاف او انگریز افغانستان مخالفت	۱۰۰۹
۶۶	امیر شیر علی خات	۱۰۳۱
۶۷	امیر عبدالرحمان	۱۰۴۳
۶۸	امیر حبیب اللہ خات	۱۰۵۷
۶۹	امیر امام اللہ خات	۱۰۵۵
۷۰	نادر شاه شہید	۱۱۱۳
۷۱	علی حضرت ظاہر شاه	۱۱۲۵
۷۲	د شمال مغربی سرحدی صوبے تشکیل	۱۱۲۹
۷۳	دانادست نہ پس نوئے ڈونڈ	۱۲۱۶
۷۴	د اکتوبر ۱۹۵۷ء القاب	
۷۵	پہنچانہ قیامت د هنری شہرے	
	او د استوکنے علاقے	

— کتابت: طلامحمد نجم —
— طباعت: نقوش پریں المصور —

اڻادڌي نه پس دوي نه حاصل شوي ۾۔ او د خپل کردار، و معت نظر
او د دھن د بئے دو ش خدمت د جذبے زير اثر په عظيم پاڪستان کئي
و ٻير د رخپل اصل قدر و قيمت حاصل کرو ۽

پاڪستان پايند ٻاڌ

پيستانه قبائل

د روایاتو مطابق قبائلی تقسيم - قبيلوی شجرے او د هر سے قبیلے د استوکنہ د علاقے تفصیل

روایاتو مطابق ٻول پستانه قبائل په پھو طبعو کئي دیش دی. لک چ
خوشحال خان خنک دائي ۾

پستانو په اصل کئي سڀني دے یا غرغشتی دے یا بیهقی دے
و دی، غلبي دے ڈېهي د نوره ۽ سڀن پورے یا گلاني دے
دا تقسيم په دے روایت صيني دے چ سريقا، غرغشتی او بیهقی قبائل د قيس عبدالرازگ
د دریو خامو (سڀن، غرغشت، بیهق) اولاد دے. دا ديري داره طبقه د اصل فاما
په نامه هم مشهور سے دی. ڪڪ چ د روایاتو مطابق دوي د قيس عبدالرشيد صليبي
اولاد هم دے. او د آفنه بت اريما "په اولاد کئي هم شامل دی. باقي دو ره طبقه ينه
"متوزي" (غلبي او لو دی) او گلاني په وصل افغانه يا ديريزي، ڪڪ په دوي د قيس
عبدالرشيد په صليبي اولاد کئي شامل نه دی البتہ د آفنه بت اريما په اولاد کئي ڪڪ
دی. په دے طبعو کئي هرڪ طبیه بيا په ڦيره و ڦيره د ڦيلو او خانگوکتے ويش ده
چنانچه دا ٺوئے ڏيلو او خانگو پنه د پامه خلور سوه حساب شوي دی. چ تفصیل
ئے په دے چوں دے:

(۱) سڀني قبائل، ٻيو مسل او پنه (۱۰۵)

(۲) غرغشتی قبائل، پنجم سل (۹۵)

(۳) بیهقی قبائل، پھوپشت (۲۵)

میک او بیست میک لاش دندی وو. او دوی قول په یو ځای او سیل. دنے خه وعده په خوشبوون د خپل پلاراد ترکه په اجازت د خپل اولاده سره د کسی غرې زد غږ په سنه په لور په کليه لار. او هله میشته شو. خوشبوون بابا به کلا کلا د غنیمات غرته هم تلو. او د خدا په یاک عبادت به سه کولا. په کال کېنه به یو خل د خپل ترکه شیخ بیته په خدمت کېنه هم حاضریده. او د همه د مرک نه پن به هم د همه قبره راتلو.

خرشبوون بابا په کال سالکه کېنه په مرغه کېنه د غات شو. دنے د همه اولاده مرغه کېنه استونکون وو. خوه خه موډه پس د همه په خاصو کېنه د کاسه اولاده بیته کسی غرته لاره او د پیشین په لتر کېنه ایاد شو. او د ګنټ او ګنډ او لولاده ننګه هار، خیبر او پیښور په علاقو کېنه خوشو. شیخ خوشبوون یو بنه شاعر هم وو. د لاند سه شرونډ د همه سره منسوب. دی. ها شروده شیخ خوشبوون هذ وخت ویڅو د کوم دخت چه هذ د خپل اولاد سره د کسی غرته د نجوسه مرغه په لور په کولا تلو. او په دهه مړق د دهه په جدائی شیخ اسماعیل د فراق ناره د هله ده.

د شیخ خوشبوون شعر

بیانز ناره مه د سوا (دوشوا) په کور باشد
ز په هیم چه خه او پیښه په ویانه
بیانز ناره مه د سوا (دوشوا) په کور باشد
د داره سرکه کې په ویز دی زروانه
د خپل او فته بیلزون په سره سرکو
د پیو د ویرمه په سه (شي) دنې مردانه
اسعیده! استاناره مه زنده سرو کړي
ز مه زمه چه او بدل یونه د دغه
د بیانه خوره ب اچوم د ترخه
ستهه یاده مه دی پس د زنډا ځخه
د شیخ خوشبوون په باب کېنه د بیانه خوانه د شهادت د پیښتو د شجروه لرکې په چور
اهیت لوی. دهه نه صوبې نه داغېه د اخېرے معلومېږي.

(۱) سپرین او شیخ بیت سکه درونهه دی. (او دا خبره د پیښتو قول شعره فویں او یکوال هم صنی. چه سپرین، غور غشت او بیت، قیس عبدالرشید خامن وو).

لک د زړه، د کوتاه، لکه ټونت - سفر، لکه سامان سفر.

(۲) متوزی (غلبی او خدی) :- د ده پنځوں (۵۲)

(۳) کرلا نری ټیا ټکل. یو سل او او ټیشت (۱۲۸)

د روایات مطابق متوزی، قبائله پیښتو سره د صل شوی دی. او کرلا نری ټیل د خه روایات په بنا د غور غشتو سره. او «خور روایات مطابق د سر پنځو سره ملحق دی.

اوله طیقه، سپه بنه قبائل

د قبائله خل مورث اعلی سربت په نامه سپه بنه یاد بیږي. د روایات مطابق سپرین د قیس عبدالرشید سوی او د هوز غشت او د شیخ بیت ورود دهه. د دهه نامه ابراهیم دهه. دله په سپرین مشهور شو. او د دهه دهه دا بیانه شهه په د دهه او ګډه دهه. او په دهه دهه خبره ب دهه شک نهشتر او پریشان دهه. چانچه شیخ بیت چه یو خدار رسیده او نیک انسان دهه ل خپل خوی اسمعیل درکرد. او دا هسلک سپرین په خوی او نیلو او په خپل کوره شی کړو. د دهه نه پس د شیخ بیت په دعا او توګه د سپرین لور حامن هم او شول. او د هنټه او لاله په پیښتو قبائله کېنه د خپل کړت په د بد د نعم نهشات خاډ شاده شول. د اسمعیل او لاله په سپرین کېنه درهه دهه. د ګډه شی په شیخ اسمعیل هم د خپل پلاره شات په خدا رسیدکه او نیکه انسان دهه او ذکر شی په مرآت الافا غشکېنه د سپه بنه اولیاء په لرکې موجو دهه. د سپرین د زیکیده شی او مه پینه تاریخو معلوم نه دی.

د سپرین د دهه خامن دهه دیو نوم شریخو (شرف الدین) او د بل نوم خوشبوون (خید الدین وو) د شریخو (شرف الدین) د ژومند حالات هم په تیانه کېنه دی. ایمه د خوشبوون (خید الدین) دهه شات حاله په شیخ خانه کېنه موجو دهه. دهه کتاب (پینه خانه) مطابق شیخ خوشبوون په کال سهنده کېنه زیکیده

خوشبوون بابا هم د خپل، ترکه شیخ بیت په شان یو نیک او خدا پرست انسان دهه. د خدا کې پاک په عبادت کېنه به نکیا وو. د دوی اسولوکه په کسی غرې کېنه وو. د پیه خدا روایات مطابق د شیخ خوشبوون د ژومندان په زمانه کېنه د هض پلاد او ترکه (سپرین

(۱) خرشیوت او خربشیوت \rightarrow سہرت حاہن \rightarrow (د پینتو شجرہ نویسوند خوا دا جبڑا
هم منفقة منی شوی دی)۔

(۲) خرشیوت په کال سنت ۳۰۵ هجتے زیکیدے دے۔ اد اکرچ د شربخون د زیکیدے
تاریخ معلوم نہ دے دلے چونکه هم خرشیوت درود دے۔ لہ موبنza ۱ قیاس
کوئے شرچ چھبے هم د خلوصے صدی هجری په اغاز کېتے زیکیدے دی۔

(۳) خربشیوت \rightarrow ژونڈ په زمانہ کېتے \rightarrow هنپا لپار او ټرہ (سربت او بیت) لاثرندی
و لہ عوبنڈا فیاس کوئے شوچ \rightarrow خلورے صلخا هجری په اختری کالروہ کېتے په سوین
وفات شوے دی۔

(۴) د روایا تو مطابق د قیس عبدالرشید \rightarrow مویینہ نیتہ سپتھ کېتے شی۔

(۵) اوس کچھے \rightarrow پلار \rightarrow دفات په وخت کېتے سہرت او بیت عمرہ پنجھولیت
اد خلویت کار هم کېتے شی۔ لہ بیا به هم خرشیوت د زیکیدے تروختہ (سنت ۳۰۵)
پورے د دے دواړه مژاون (سربت او بیت) عمرہ کم دنیات د رے درے موہ کارله
اد د هر ټه مز \rightarrow موجوده انسان د پاره نامنک دے۔ علاوه د دے ن په د مرد
غږکېتے یو انسان د اولاد پیدا کوئو قابل هم نشي پاتے کیدے۔ په \rightarrow بنا \rightarrow اظاهه
دکا په سربت بیت او غور غشت د قیس عبدالرشید خاوند شی کیدے۔ بلکہ دا \rightarrow
درستی زمانے او په اکثر احتمالو \rightarrow خلورے صدی هجری افزاد دی۔ اد که هر و مرد
سربت بیت او غور غشت د قیس عبدالرشید حاہن او گز نېتے شوچ په دے صورت
سره منسوب تول روایۃ غلط ثابت شی۔

لکچ معلوم دلا د پینتو د میاسی شہرت اغاز خرشیوت د زیکیدے (سنت ۳۰۵)
نه دیر دیاندے شوے دو \rightarrow قوشتے \rightarrow دینا مطابق د اتحاد صدی صیحی په تھریت پکتے
پینستانه د سپیت غرچار چاپیره ملنان، نکرهار، خیبر او پیشور په علاقوکتے میشته دو
د صفاریاں او بیا به دوی پیسے د سلطات ناصر الدین سیکنڈن اکثر فتوحه هم په پینتو
مشتمل دو \rightarrow دے بنا \rightarrow شیخ بیت، سربت او غور غشت سره د پینتو دے شماک قابلو
اغاز کول نہ خ تاریخی سند لري او نہ اهیت۔ د ایسے معلومینکا په د دے شجری د مرد

کول په وخت کېتے د شجره نویسوند لامی کېتے نہ مسند تاریخی شہادت نہ موجوده دی۔ اد
ویو یویکوال په کوم د دایت او بیت دے نا ھفتے درست هنے او یکھ دے۔ اد
درستیور لوزو نیکوالو د هم تقلید کېتے دے۔ د شجره نویسوند دینا مطابق اکرم د
دے شجره اغاز د اسلام د اغاز سرہ شوے دے۔ ولے حقیقت دا دے چه دا شجره
په اول حل د اولیئے صدھا په اغاز کېتے مرتب شوی دی۔ اد حکم ده تاریخی لحاظ سومند
نه معلومینکا۔

نیک با وجوده د دے چه په دے شجره کېتے پرسے خامی او گئی دی۔ او په تاریخی
لحاظ سرہ د اعتماد جو گز نه دی۔ بیا به د پینتو په قیاس تکلیف کېتے نوی دی هیت لوي
د پینتو په شماره قیاس کېتے وحدت او هر کزیت هم په دے شجره قام دے۔ د دے
شجره په وج پینستانه قیاس د خپل نسل، خپل تاریخ، خپل نامی روایا تو په خپل منځ کېتے
د رشتو او اختلاف ازهاره خایداره \rightarrow په ڈور نظر سرہ د دے شجره مطالعه د پینتو
د مختلف قیاس کوئو ترجمہ د دنی اختلاف په لور چه هنده د دوی د شکل د شباهت خطر
خال، زبی، لمبی، دو دو فی، د ستور لوا او خوبی لوا هر گز دے، رهنمای کوئی۔ اد
په د دے شجره کېتے د دے اختلاف ازهاره کو او تول پینستانه قیاسل په مرکز ته د
داغونه لوکو شش شوے دے۔ او د دے اتحاد هر کزی د قیس عبد الرشید ذات
دے۔ پن که چرست د تاریخی او عقلی شواهد د د ھنھ قیس عبد الرشید د تو پینتو
مورث اعلیٰ کنپل درسته دی۔ بیا به هم د پینتو په معنوی مورث اعلیٰ کنپل پکار
دی۔

د پینتو د دے شجره نہ دا هم معلومینکا په د پینتو قیاس کوئو تکلیفات په
خلوره اصولو مبنی دی۔ پیغت په (۱) په وینہ (لسب) (۲) پلوا (د لور خور در کوکه راکه)

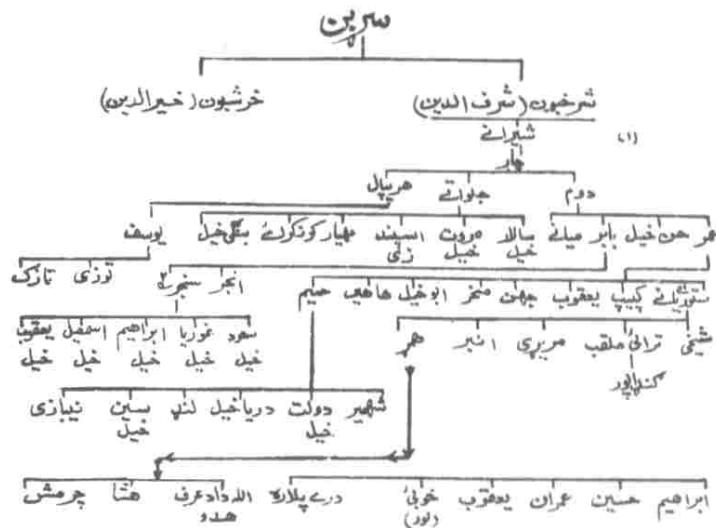
(۳) گوندی (پروجنی)، (۴) الهاق۔
پینستانه دیت پیغت نبی رشتہ د جیرا ہیت در کوکه۔ اود قدر و احقرام په
نظر در کوکه۔ په پینتو زیب کېتے دا دے دیر متلوه دی په دھنے د دے بخچے
مرستہ کلپنی۔ نک په مثال کېتے ویله شی۔ رک رک رام کابنہ "یا" لکھ په وینہ
زارکا ھے میثہ نہ ذارکی" پیغت د وینہ اشتراک د عائے دوستی او تعلق نہ زیات

اٹرلری - په «ے نہ کئے دیئے شا په» ورود رادرے شُخڑ - هور دادرے
شُتُرور - دے مثال د کارکو او شیرانیا اتحاد دے - د روایات مطابق شیرنے
د شرخون مژھوی او د کارک خوست دو - د مژھے بے معامل د خپل پلارہ مردو شو.
او خپل ما ما کان کارکو ت لاری - او د هنخ دارخ نہ پس شیرن پے نیک بدے کئے د کارکو
سرکا شامل شول -

د غ شات په جنبه او کونڈھ هم د نسبی ورورو ل او عزین ولی حائی منسی.
نک په ڻان کئے د شیفارد گوندھ د غلبیو خن یا د مہمند په جنبه د خوکیا نہو
مولا - په «ے د سقوط د الحاق مسند هم د احیثت لری. نک چه د روایات مطابق
خوبیک، مہمنزی او افغان خلید د یوسف زو سرو ټله شول - یاد گذون قبائل
سالار او منصور خانیک د غور غشتو نہ پیلے شوے او د یوسف زو سرو ملحق سو
په دے اصولو د پیتفی په شماں قبیلے په خپل منع کئے یو تربد یو حائی سوی او
کنولو مشوی دی - او د ټیا ٹولو تر منھ عزیزوی او وردو ولی هم په دے اصولو قائم
دلا - په دے بنا د اسجھے د خپل په او حامیانو باوجود په قبائلی نظام کئے د اهیت
وہ دی -

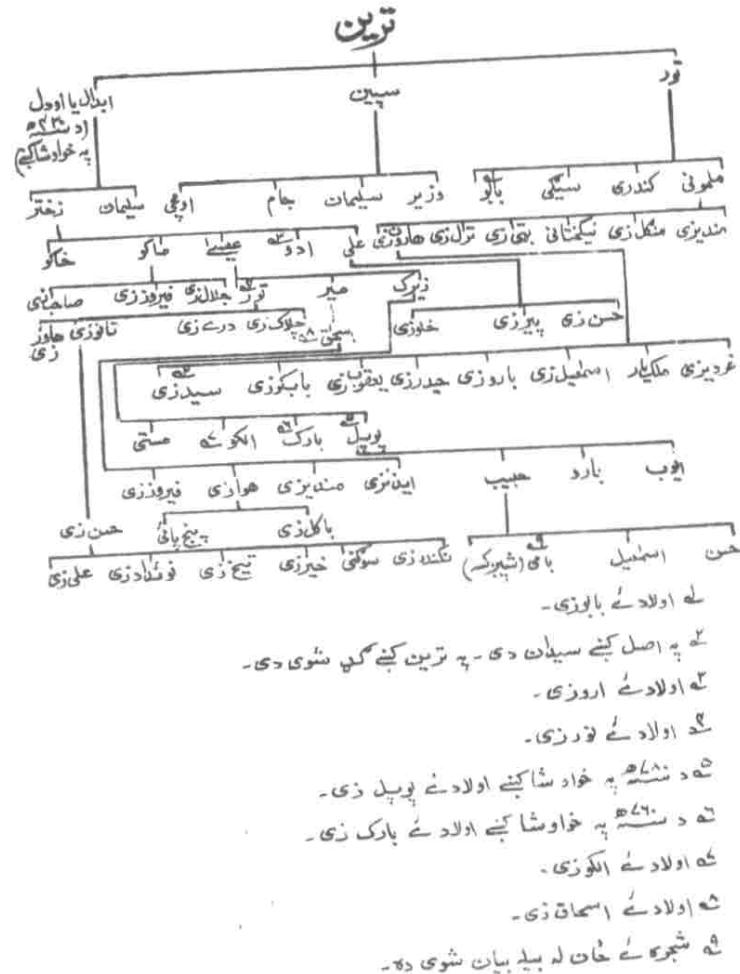
نک په و بائنسے ویلے شوے دی - مہینی قبائل د خپل مورث (علیاً سرپت په
نامه مشهور دی - د شجره مطابق د سرین دوہ حاصن وو - (۱) شرخون (شرف الدین)
(۲) خرشوت (خیر الدین) - د روایات مطابق د شرخون پنھ حاصن وو - (۳) شیرنے
(۴) ترین (۵) میان (۶) بریخ (۷) اور مری - د دوی غتصرا جال او شجرے په دے
وول دی -

شجرہ نسب شیلان بن شرخون بن سرین بن قیس عبدالرشید

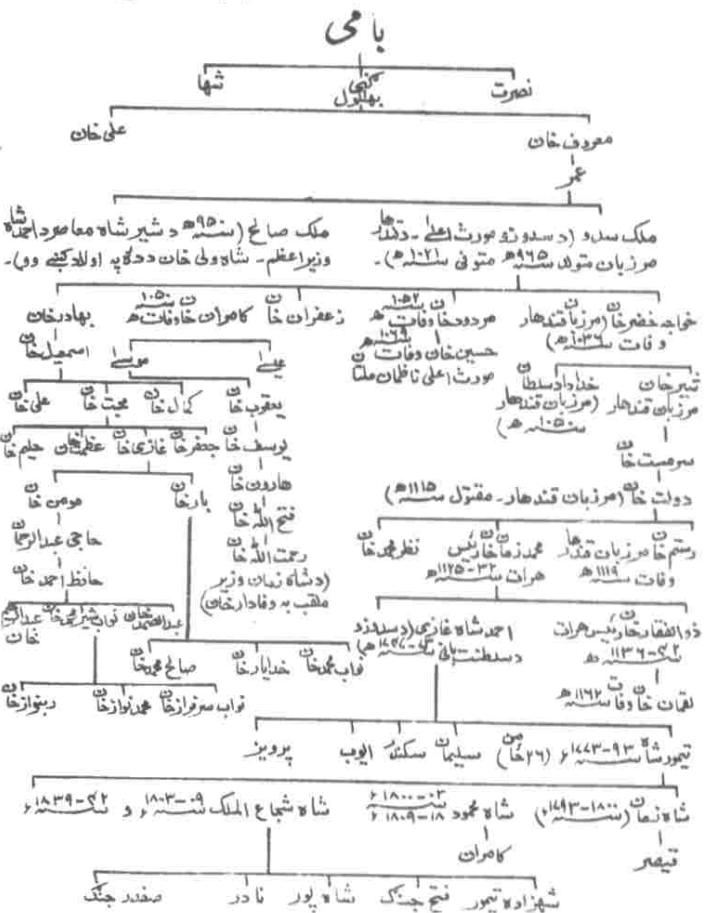

له ستریانے په اصل کئے سید وو - عمر په خوی نیوے وو -
له د سنجو د پنځو دارو حامتو اولاد په سود خلید او غذر یا خلید یا د بیو -

(۲۱) تریت بن شرخبون بن سربن

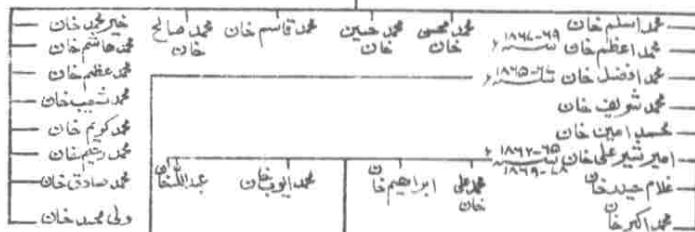

(ایبدیات) شجرہ اسٹبِ بامی بن حبیب بن پوپل بن زیرک

دیارک زو حکمران تبر او له کورنی امیر دوست محمد خان

۱۸۲۶-۶۲

امیر عبد الرحمن (۱۸۸۱-۱۸۸۴)

عبدالله امیر حسین خان سوہارنڑا شمس الدین حفظہ اللہ علیہ میر خان علی خان
خان خان خان خان خان

شهرزاده عنایت اللہ خان (ستہ پرپھر) امیر احمد اللہ خان (ستہ ۲۵)

سردار سلطان محمد خان (بنوں حامن)

(دو میہ کورنی)

بیک خان

اصف خان

یوسف خان

نادر شاہ (۱۹۲۹-۱۹۳۵) محمد عزیز خان هاشم خان شاہ محمد خان شاه ولی خان
ظاہر شاہ (۱۹۳۳-۱۹۳۴)

سردار نعم خاد

سردار داؤد خاد

شہزادی بیلقتن

محمد احمد شاہ

محمد اکبر خان

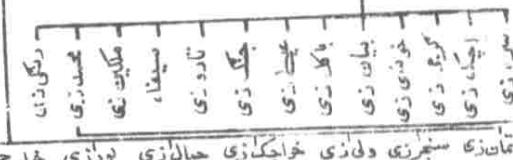
(ویمہد)

افیت سوڈھر

۱۸۷۰

شجرہ نسب بارکنی بن زیرک بن عیسیے بن زخار بن اودل بن ترین بارکزی

باکر زی نور الدین زی عبد اللہ ذی دکن الدین زی نصرت زی ددتارہ

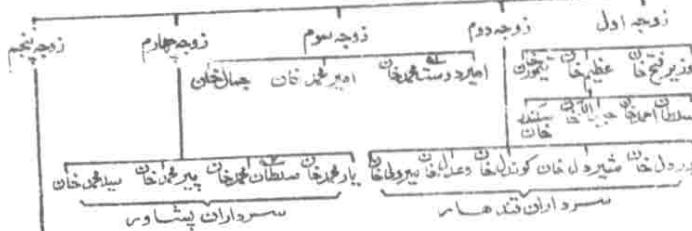

امات زکی سنجنی دل زی خواجہ کزی جمال زی بوزی خواجه زی ابازی

بازی و سوت

حاجی جمال خا

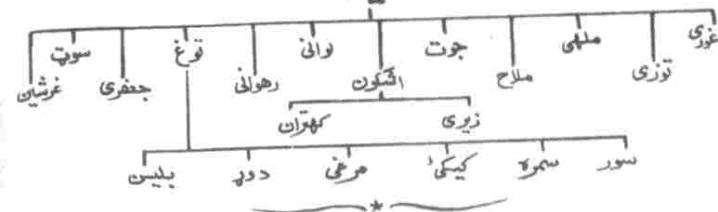
پائندہ خات ہلاوٹ خات دھم داخنات بہادر خات

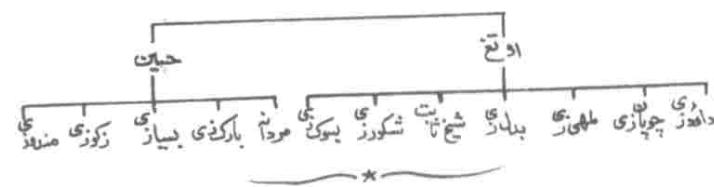
نواب اسد خا نواب صید خا نواب جبار خات جمیع خان اسلام خا

لہ شجرہ لے دیارنے دہ
لہ شجرہ لے دیارنے دہ

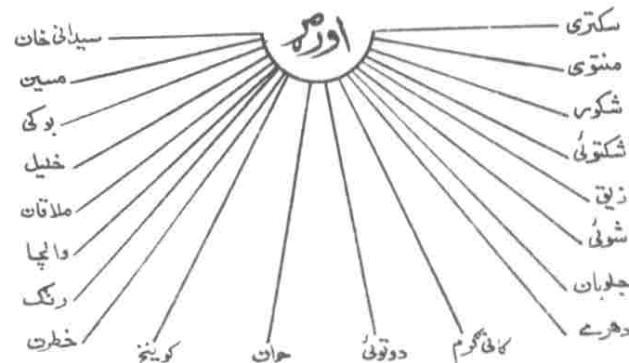
۳- شجرة نسب میانہ بن شرخون بن سرین

۴- شجرة نسب برهیث بن شرخون بن سرین

۵- اورمہ بن شرخون بن سرین

نک په د شجرونه معلومیت د شرخون پنځه ځامن دو یېټه شیرافه - ترين.
میانه - برج او اور هر - د ردايالا مطابق شیرافه د شرخون مژ خوی وو - وله پلار
د مژ خوی پکړي ترين ته په سرکو - په خوکه شیرافه د خپل پلار نه مرودشو او
څل د ماما کاکړه لاه - او د هش ورته نه شیرافه قبیده په کاکړه کېتے شامد شو - او په
نیکه بدنه کېتے د غور غشنو د طبله سره تعلق نهی -

د شیرافانه علاقه - دره کومل سویلنه واقع ده - کوه سلیمان په ولډ قیسی
غږم واه د دوهي په علاقه کېتے واقع ده - دهے علاقه په قطبی حصه کېتے حن خيل
مېخ کېتے بلو خيل او جلواني او سویل حصه کېتے "کېپ او هر پاک" استونک ده -
قیسی غړه قبله د کوسه په غزوونه کېتے کاکړه باد ده - د وزیره په شات د دوهي علاقه هم
پلش او غزینه ده - دهے د کورونه ذمکن کړه ده -

سرین: - نک په د شجره نه معلومیت - د ترين ده ځامن وو - چه "اور"
"سین" او "اول" "لامیدل". یکت د ترين په نامه صرف "اور" او سین مژهړ شول -
"اول" په څل د نامه ځان د بیله شاکله شو - تور ترين په پشين ادول کېتے او سین تر
هولان ده او پوچېږي هلاکه کېتے استونک ده - ترين په دسم درواج او خوی لز خصلتو لکېتے
د ابدالیان په خپل ده - په تردو او سینه ترین کېتے د خاله کو د بېتني په شاکله کېتے
دهے په د تور ترين شاکله هلاکه هلاکه - نک په دهے متکله معلومیت - هاین ده په
دده کوره - په ترین کېتے په بېتني ده په لوز ځان کېتے په کټه ده -

عبدالیان: - په ابدالیان کېتے د نیکه د اولاده علاقه ده - دهے قبیده ندرے
زیلی په "پنجپاکه" مژهړو ده - د ابدالیان علاقه اندانه خلور سوہ میله اوښد
او اووه شل میله پلش ده - د دوهي د علاقه حد د قطب په فور د هند وکش کوه بابا
او کوه سیله هډ هسته سرو ګنکیده دهے په هله "هزاره او ایهاق" باد ده - ده
قبیده حد د ایران سرکه او قبیده په سویل کې د سیستان علاقه ده - په ادت ستر
پلوچستان رسیده ده - د دوهي د علاقه په سویل د "شوراوک" او "خواجہ عران"
غزنه ده - په غرونو کېتے د ابدالیان بوله طائفعه "احک زی" او سیزې - او د ده
غرونو په غرونو همه کېتے کاکړه باد ده - د "مرغه" کله چه په سنته کېتے ده احمدشا

غازی دفات شوے وو. دخواجہ عمرات د غرداں قطب په غرخانہ پروت دے «ابدالیا په غرخانہ» غلباں علاقہ د. هنند، فراہ رو، خوش رو او ارفنداب په دے علاقہ کئے مشور سیندونه دی.

کچھ دشیرے نه معلومبردی د ترین په حاصتوکتے «اول» کشڑو. وے د پلار نه پس هن د قام مشرشو. او د چل د ریاست په دخت کئیئے چل خلق د حاصل نه خ شمال او ساتل. د اول د دو دا من پاتے شول. سیمات او تختار په پلار پسے زختار د قام مشرشو. د روایا تو مطابق شپن شد کارڈ ڈوندے وو. او چل او لاد نه تو درست پشتہ او نیلو. د زختار ن پس د هن د وصیت مطابق بیٹے د قام مشرشو. د بیٹے ن درست حاصل پاتے شول. زیرک، بیر او لار په پلار پیٹے زیرک د قام مشرشو. د زیرک خلور حاصل وو. بارک، الکو، متی او پوپل. زیرک په چل ڈوند کئیئے چل ٹائے بازک تو وکردو. وے ڈاں عودا پس پوپل په چل دل منی حاصل نکی او خانق دلپل کور نه راغل.

«پل نه درست حاصل پاتے شول. جیب، بارو، ایوب، جیب، د اولس خان کول. د دو پنځوں کارڈ ڈوندے وو. د ده شپن حاصل وو. چه د یو نوم پکتے بای دو. د صری د پاره په دووند کئے جگنہ شروع شول. وے درستو جنکی په صلاح بای د قام په مشری او تاکل شو. د سرسے اویا کارڈ د قام مشرشو د بای نه درست حاصل پاتے شول (نفترت، کنی، شہا). د کھکتے بیو د هنر قابل شو. په بای پیٹے بهلول د قام مشرشو چه د کنی خوی وو. د دکانه دو د حاصل پاتے شول. معروف او مل خان. معرفت د قام مشرشو. د کا پیٹے صری غرت او رسیدل. د غرت نه درست حاصل پاتے شول. صالح، اسدالله او آدم د قام صری. اسدالله او رسیدل. د غرمه دے جه په عماو کئی په «سدو» مشور دے او د دا په نامه دا قبیل په «سدو» مشوره د. او د احمد شا، غازی مژنیک دے. اسدالله د قابل سرسے وو. د ابدالیا په نتے په او د غلباں خانکے نتے په خلیل په جنہ داولو. او د چل عزت په چل ڈوند تیرکو. د ایوان دیادشا شا، عباس اعلم د لوئی ن د ابدالیا زریس منے شوے وو، پیچاوا

کالو په عربکتے دفات شو. د سدو نه پنکتے حاصل پاتے شول. خواجه خضر خان، مودود خان، ن عفرات خان، کامران خان او بہادر خان. د اولس په خوبی خواجه خضر خان په صرتا په او ڈاکلے شو. شل کارکے د قام خانه اوکو. د ڈاٹه د حاصل دو په خداد داد سلطان او بل شیر خان. د خوت کئیئے د ایوان بادشاہ شاه عباس کانی دو. د پلار، حاصل د خداد د سلطان د قام مشرشو. د ایو چر قابل او مدبر بنیام دو. د اولس تپے جنکوئے په جرکو فیصل کریت. د غلباں کئیے ابدالیا طائف، تپے جار شرقی خانه او ارغستان کئیے او سیدی. د غلباں مشر سلطان ملکه دو. خنداد د سلطان د درود رو، او عزیز ولی په دول غلباں او ابدالیا نتھی خداد دو د دودل او پیشل. دے سری په اخڑ دلخوکتے په کارکو تپے اوکو. د چر کے اوکو. اوکوونه په ولہ تاکلکو. میکن په ند په حاد پیشیان شو او د اولس دیاست په چل درور شیر خان ته او سپارلو. دنیاوی ٹوند نتے پر ٹیو او د خنداک په پادوکتے صنول شو.

شیر خان د چل د ریاست په دخت کئیے د قند هار ایوان بیکلر بیک سوکھانف شو. دے ایوان د ریار «ابدالیا م مقابل په ند او نکو. بکک په دوی کیتے کریت. نیافت پیتا کو. او د خنداد د سلطان د ترخی سلطان حیبت ته د مرزا خطاب د کوکو. او د ابدالیا طائف مشری او تاکلکو. شیر خان دو په جوابکتے د خلور بیکا په د حاصل سرو جوچ کو. او د ترک سیندن په غایب په بیو مضبوط خانی کیتے میشت شو. او د مکل بادشاہ شا، بھات نتے د مرستے خاست او کیو شاہی سمدستی هنچ تھلخت او دلیل دو او د شہزادہ خطاب په د کوکو. او حاکم عزیز نتے او لیک چه د ضرورت په دخت کئیے د شیر خان فرمی امداد او کو. بیل بو رت ایوان دریار د شا، حیبت د بیوی شروع کو. دے سلطان حسین د ایوان دریار د نتفاق د بالیسی ن تاراون دو. د خت شیر خان تدریست په نیت درعنو او د ریاست لوز حقیقتے هندا او سپارلو. ایوان باجا چه د دے ن تھیز شو او د قند هار بیکلر بیک نتے او لیک چه هنیز شیر خان ته خوی ویلی دی. نو نہ د ابدالیا په معاملاؤ کیتے کوئی نه د ده. د دے شپن شیر خان د قام دیویس

په چول منقل شو. او د (۶۵) کانو په عمر کښه د پنکار په وخت کښه د اس نه پړیو تو او مر شو.

د شیر خات نه پس د هنډ حوي سرمست خات د قام مشر شو. او د پوش کالد د قام رئيسي وو. د هنډ نه پس دولت خات مشرشو. ونه ده ورکتهه وو. تو د دهه تر "حيات سلطان" يه د هنډ په خاکي کارکولو. په دغه وخت کښه د قند هار بيکل بيکي کورجین خات "ګرجي" وو. ده سرهي خو په اول کښه د دولت خان سرهه رونګه لرل. ونه په اخز کښه په ناديره کارونز سر شو. او د سدو دود د په دوكابه غږه سړو چه عزت او عطله نوميدل په هرسته او سازش نه دوته خات او د هنډ حوي نظر محمد خات اونیول او وې وژل. د دولت خات نه دوډه هماقت پاڼه شول. رستم خات او زمام خات. رستم خات د قام مشر شو. ونه هم کورجین خات په چل دواړه. په دغه وخت کښه ابداليانه بې صشم شول. ګورجین خات د ابداليان او پس د ارغستان د علاقه نه د قند هار په مشرقي خوا کښه ميشته کړه. د لته هم د ګورجین خات د لاسه په ابداليان دير ظلمونه او شول. ده سه طلوفه په نېټه کښه ابداليان د آک د عيال سره د شولوک او خوا دشا غزوونه او تېتيله ده سه خدمت په بدل کښه کورجین خات ته د سلطان خلخت او د شاهزاده نواز خان خطاب درکېت شو.

د ګورجین خات د ظلمونه ابداليان طالع په پنجوں ذرکاره کورونه وو. خلبر شوواک او په پير "بکوا" ورسو کافونه او تېتيله او په قېله او غزنيدل. په کو هو درڅو کښه په ابداليان حکومت د خسره خات په مشرتابه کښه خپل د ديم فوج د ګورجین خات د بدل اختلو د پاره په مير ویس په دا اوپليونه او هنډ د پېږي وپس د لآ ترلا برغه شولو ابداليان هم د بدل اختلو اراده اوکړه. او د حیات سلطان حوي عبد الله خات او د هنډ حوي اسدالله خات نه د ملات نه را او غښتل. دا پلدار او خوي د ملات نه قند هاره او د قند هار نه هرات ته لاره. دغه وخت کښه داراني دربار د خوا د هرات ګورنر عباس قلى خات شاملو. ده سه ګورنر عبد الله خات او د هنډ حوي دواړکا قید کړل. دنه بزمه ده سه پس د هرات قرباشو د عباس قلى

برخلاف بنادت اوکړه او هفته د هرات نه او شرلو په ده ګکړه کښه عبد الله خات سره د خپل حوي د قیدنه غړو فوړه او تېتيله. او بنادت شروع کړو. او په هرات باندے د خپل په بیت ناروانت شول. د هرات نه ده فرض په فاصله د ابداليان او ايران حاکم جعفر خات مقابله او شو. په جنک کښه ايران حاکم کو فرار شو. ابداليان بنار معاصره کړو او بیا په هرات قبضه اوکړه. د دهه نه پس د هرات موبه د ابداليانو په قبضه کښه راغه.

اسد الله خات د فراه په جنک کښه د مير محمد غلبی د لاسه اوو شل شو. ده نه پس زمات خات د ابداليانو چې شر شو. د دهه په وخت کښه په ابداليانو کښه ده چې په دهه د سرداره چې حق له په دوی کښه جنکونه شروع شول. او دا حالت د نادر شاه د خپل تروخته قائم وو. دغه وخت ابداليان د مجبورکنه د دشمن مقاومت شونه زمات خات ده افقار خات لئه د فراهه حاکم او منلو. او دلدار خات نه د هرات حاکم کړو. او دواړه د دشمن د مقابله په تابيا کښه لکیا مشول. د نادر شاه او ابداليان د جنکونه موقع د ڈعالقمار خات مدد نه شاه حسین غلبی هم د قند هار نه فوړي کوکم راپينه وو. دنه د نادر شاه په مقابله کښه دوی کا چابه نه شول. ڈعالقمار خات د خپل د دردار احمد خات (چه ورسو (احم غازی شو) سو ډقدر ته په تېتله لار. او د شاه حسین غلبی سره دېړه شول. یکن د قند هار د استوکنې په وخت کښه شاه حسین په دوډه خپل د بدلکاره شول. او دوځایه نظرې بد کړو. او کوم دهت په د نادر شاه په لاس قند هار تېتله شو، غه وخت دا دواړه د روښکه هم د قیدنه از د کړئ شول. نادر شاه دهه د دواړه د شکل د شباہت، اخلاق او شرافت نه په پېړۍ متاثر شو. او د دواړه سره کړئ په پېړې سلوك اوکړو. د دهه نه پس د احمد شاه د پاره د ترقی لاره ازاده شول. تر دهه چه د نادر شاه د هرک ده سه هم د پېښتو منصب باډشا شو. د ابداليان دا دېوې به سلطنت چې بانی کړئ احمد شاه ده. په پېړې زو کښه د سدوازې په خاکې کښه دو. احمد شاه او هفته او دهه په افغانستان او د پېښاب په خو حصه باندے د سنه ۱۷۴۸هـ نه تر ۱۷۵۱هـ پورې حکومت لړو. دنه ورسو پارک زد نه منقل شو.

پاکستانی - د بارک په اولاد کېتے بد اتمه قبیلہ - بارک ذو دا - واقیل
په شمارکېتے د ټپو لونه زیات دا - دوی د قندهار په جنوب علاقوکېتے - اړغستان په
غزووکېتے - هلمند سیند په خواستاکېتے اباد دی - بارک ذو او پولې زد تر
محمہ د اقتدار د پاره کشکش د ابتدائه جاري وو - نک چه د بارکه
زیرک په خپل ټوندانه په خپل حائے بارک - مقر کړئ وو - او هندا پلار په
ژومند پخُل د کاله د قام مژری کړئ وو - او په خپل نښه سلوک نه اوں د خاتمه
خوشحاله کړئ وو - وئے پولې په د بارک کثر درور په خپل ول مژری خانه تکړو
اد د دیس نه پس د قام مژری د پولې په کوډنۍ کېتے وو - وئے د دواړو کوډنۍ تر
محمہ د اقتدار د پاره کشکش جاري وو - تو دیس نه چه د نادر شاه افشار د قلدا
پس په پیشونه خپل خان د پاره د پادشاه منصب کړو په غرض کوم سرداران
په ګوته کړي وو - په ھنوي کېتے د بارک ذو مژری جمال خان هم یو اميد وار ۹۰۰ او
د باد شاه په طبع وو - های جمال خان د احمد شاه د حق کېتے په دی شروط دست
بردار شوئه وو - چه د سندو ز په حکومت کېتے به د وزارت عهد کا په بارک ذو کېتے
او د محمد زد په خاکنځ کېتے وي - او حقیقت دادے چه د سندو د حکومت په
زمانه کېتے د محمد ذو کوډنۍ د حکومت په معاملاتوکېتے دی لوئے اقتدار لړو - دنه
وچه وکړه په سلسله ۱۸۷۰ کېتے د شاه محمد د بې عقلی او ناشکری په وجہ شهزاده
کاهراون د لاسه وزیر فتح خان اوږد شو - و د دیس نه پس په افغانستان کېتے
د سندو ذو او بارک ذو تر محمہ د اقتدار د پاره کشکش شروع شو - او په سلسله ۱۸۷۶
کېتے امير دوست محمد خان په کابل تېنه اړکه - او په تلاړه قلماړ په قوک افغانستان
د کوډنۍ حکومت تام شو.

د محمد ذو دا حکومت په دوکه دوروون کېتے تقبیحیز - د اول دور بانی امير
دوست محمد خان وو - چه د سردار پا شنډه خان کثر ھوی وو - د دوست محمد خان
په کوډنۍ کېتے د افغانستان حکومت د سلسله ۱۹۷۹ پورسے قائم وو - دویم دور د سلسله ۱۹۳۹
شروع کړو - په دغه کاله د پې سقا د انقلاب په موقع نادر شاه هرچوم پچستا
نه شکست وکړو او په کابل په قبصه اوکه - او د خپله تخت نشياني اعلان کړي

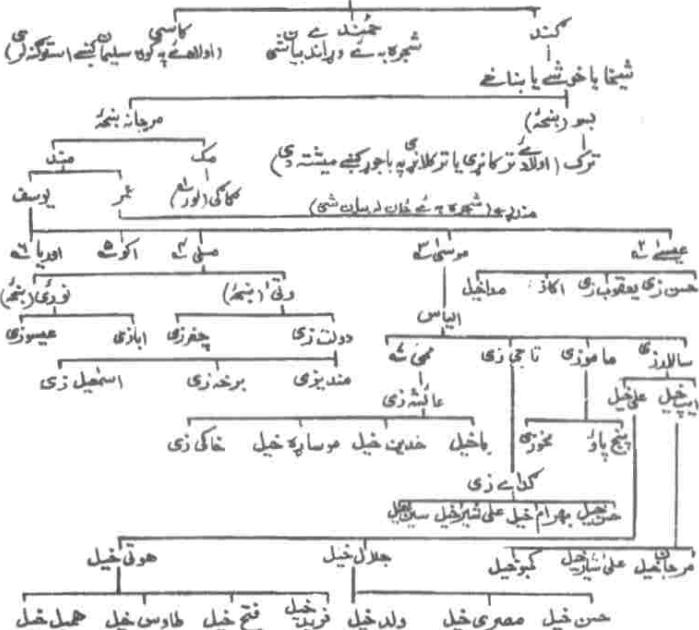
اوکه - نادر شاه مژری سردار سلطان محمد خات دو - په د سردار پا شنډه خان
خوکه او د امير دوست محمد خات دورو دو - او د خپل دوروو سره په په پینځو کېتے
اوسيديو - دا درونې په سرداران پېښو هم مشهور دو -
بارک ذو الکثر خلق کړو بانه دی - خپل پکېتے - پینځاری هم کوي - نک چه د بارکه
د شجعه نه ھرگز دیزه - الحکم ری هم د بارک ذو یوکه خانګه ده - دی احمد شاهو
بارک ذو طاقت کولو په غرض دا خاځنمک د بارک ذو نېبله کړي وو - او دوی خات
لجدا په مقر کړي وو -
په ايدايانو کېتے "لورنځ" هم د بارک ذو همراه ده - دی دوی د ملک په قبليزه
غزوو او د سیستان په ریاستاونو کېتے خانه به خانه خوارکه داره اباد دی - له د
کېد د دوی طاقت او اقتدار د بارک ذو نه کم دی - دا حقن هم الکثر ګډو بانه دی
د "سبئونار" غزوو په د دهکړه علاوه کېتے ده -
"علی زیخ" په زمیندار کېتے اباد دی - او د ګرکېډه کارکوی - د دوی په خواکېنځی
استوکن دی -
د زمیندار په سویل کېتے اسماڼت ری او سیږی - د دوکه کېب زمیندار دا او
شپوں توب دی - د ايدايانو په علاوه کېتے هرات، قندهار، کوکش او فراه نو
لوئے پنارو شه ده -
سبئونار - اکثر د شوراک په علاوه کېتے او سیږی - د دوی قطب نه دهانی پړانه
دي - سویل، تسلیم په بلوچ اباد دی - نړخانه نه تسلیم ده - د خواجہ عمران غزوو ده - او پېښه
نښه سهرا ده - د شوراک په علاوه کېتے د لورسے سبند بهاری - د دیس په وجہ دا
علاوه سهرا ده - د پېښو علامه انتدان آشنيه هریخ مید دی -
اړ ګډه - د شپو او روایاون مطابق اوږد د شرڅوون خوی او د سرینځه
دی - نامه عمر دین او په اوږد مشهور دی - په موجوده وخت کېتے اوږد اوږد اوږد په
وزیرستان (کانګړم) د افغانستان په علاوه لهوکو او د پینځو ضلع په دیوکړو
(ارهی بالا، اوږد میان او اوږد پایاين) کېتے اباد دی - "اوږد" خپل په خاصه زړه
لړی چه د پېښو تربیت سره نه مثابه نه لړه - اوږد دا پېښو زړه د کانګړم
له د هنډیستان شهور زاب حافظه دخت نات او د سلسله ۱۸۵۷ د چکه افاذی اوی چوښه چوښه ښت خاځده
برې پېښو د قبیله اوږد ده -

اد مرہ تو اوسہ د چلک جات مرہ خردی ساتھی ۷۔ اد پہ چلک جنگ کتبے پر خبرتے
کوئی۔ وسے د ٹھوگر (افغانستان) او پیشور او رہمہ دا چلک پخوانی اصلی زندہ ہیوڑہ
کرچی د۔ اد مرہ د اصلی ڈبے د موجود کئی نہ تھے عالمان دے عقیدتہ مائل
دی۔ پھر اورہ بہ شاید دے ملک د ڈیرو پخوان اسٹوگن اخلاق وی۔ او د
پیشتو د گواتمہ او د ہما ک استوکنے بے وجہ بھئے د پیشتو تہذیب و تہذیت چلک کری
دی۔ نہ زمانہ کتبے اورہ بہ خوی بیٹی، عاد توو، دودوون د سکرولو، زندہ تہذیب
او ثغافت کتبے بیٹہ د پیشتو پہ شات دی۔ او پہ ٹاھڑہ کتبے د دے خبرے جمع خدا
شواهد نہ معلوم بیڑی۔ پھر دا خلق بہ گونتے د پیشتو اوں نہ بیل خلق دی۔
دلے د اصلی اورہ بہ شبے موجود کئی دے قیاس مرستہ کوئی پھر شاید دا د بہ
د چناؤ آریائی باسٹو د ڈیو نہ یو ڈبے وی۔ د بدھہ هر غرہ د اورہ بہ شبے پہ
حفلہ تراویضہ علی ریک کتبے خہ تحقیق او خیہہ نہ دک شوی۔ دغ وجد دک پھر
اورہ بہ اوں د اصلیت جنڑا پہ سلا کتبے د۔ او رخچو پھر دے شبے پہ حفلہ تحقیقی
معلومات نہ دی حاصلہ شوی۔ ترھنے بہ پہ ملکہ کتبے وی۔ د اورہ بہ حفلہ پہ
اویس کتبے نہ روایات مشہور دی ہند بالکل بہ بنیادا دی۔ او د بایزید انصاری
د ملک سرہ د اختلاف، نتیجہ کتبے خوارہ شوی دی۔ حماہ خیال کتبے د پیشتو دے
شامہ تبیلہ پہ شاد اورہ ٹم د پیشتو پوچہ قبید د۔ البتہ د "شربوت" پہ شجو
کتبے دے قبیلے پیوں د ٹھہ جواز او ہزو نیت نہ لی۔

سر بھی قبائل (ب)۔ د خوشبوٹ (خیو الدین) اولاد۔
(۱) یوسف نتھ۔

خوشبوٹ بن سہرین بن قیس

خوشبوٹ

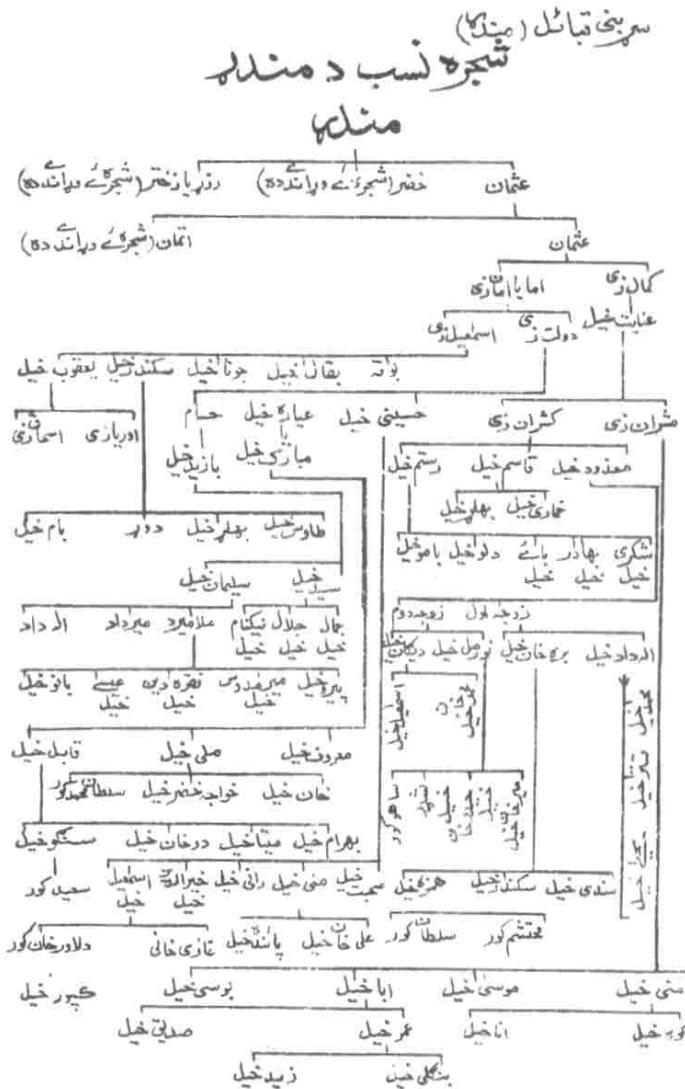
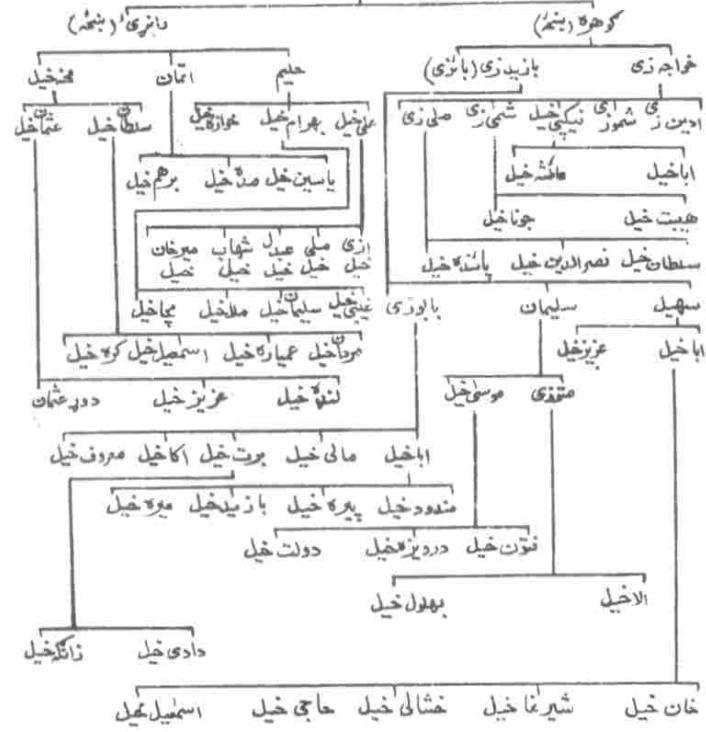

لے اولادے کلکانیہ لہ پہ اکرہ ورکتبے او د ایسا ہی مشرق او غربی گاہ پہ ایاد دی۔
تے پہ یونیکتبے اباد دی لہ پہ ڈیر او پچکوڑہ کتبے اباد دی جس کا لے جات د بیان
شوی د۔ تے د درویڑہ د وینا مطابن د مرد اذار پہ وہ اولادے نہ دے ڈیر شوے۔
ٹھہ بڑی پہ چھڑ دوکتبے شامل دی لے اولادے د بیٹھے پہ فم عائشہ زی یاد پہی۔

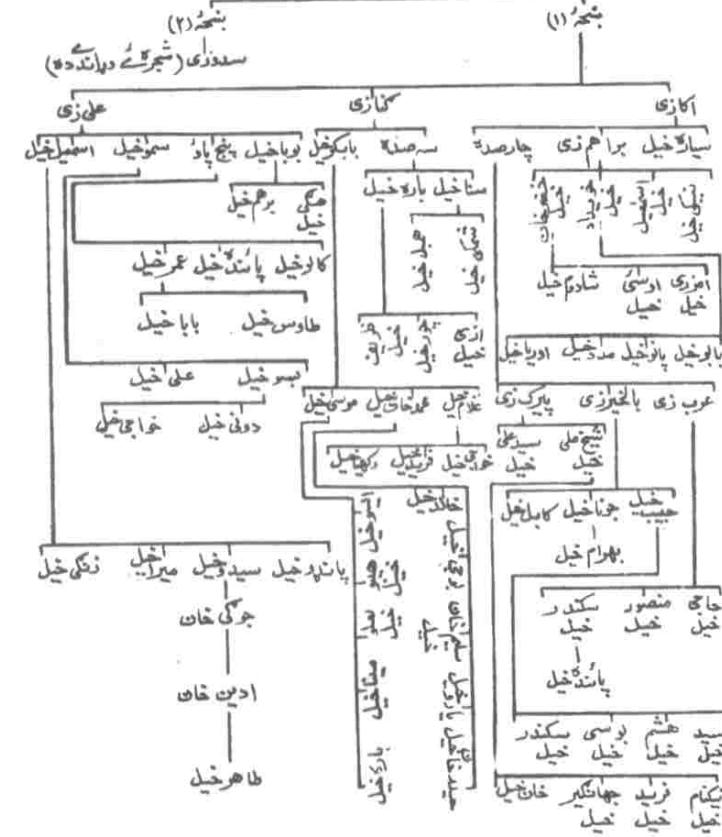
لے امکات دی پھر اورہ اوں پہ بخاخہ نہمانہ کتبے د مکرات پہ ساخت
هم اسٹوگر ۵۵۔ د ددی پہ ناص د "اورہ ماہا" بندرا تو اوسہ مشہور دے۔
دلے پہ موجود د خت کتبے دا اوں پہ بلوچستان کتبے پہ نشت حساب دے

یوسف زی) شجرہ نسب اکوین یوسف

اکو

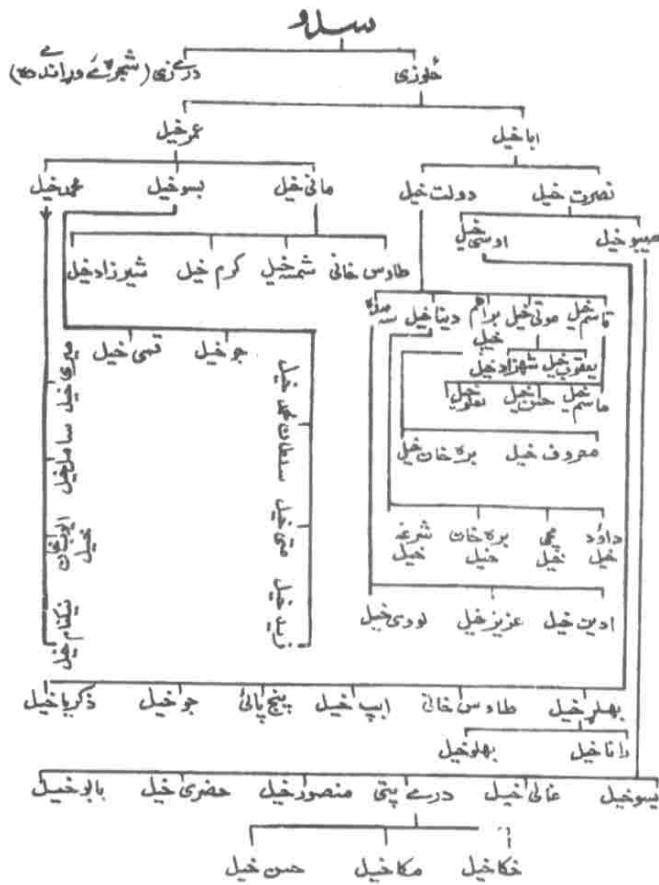

(متدر) نسب نامہ اتمان
اتمان

متدر -

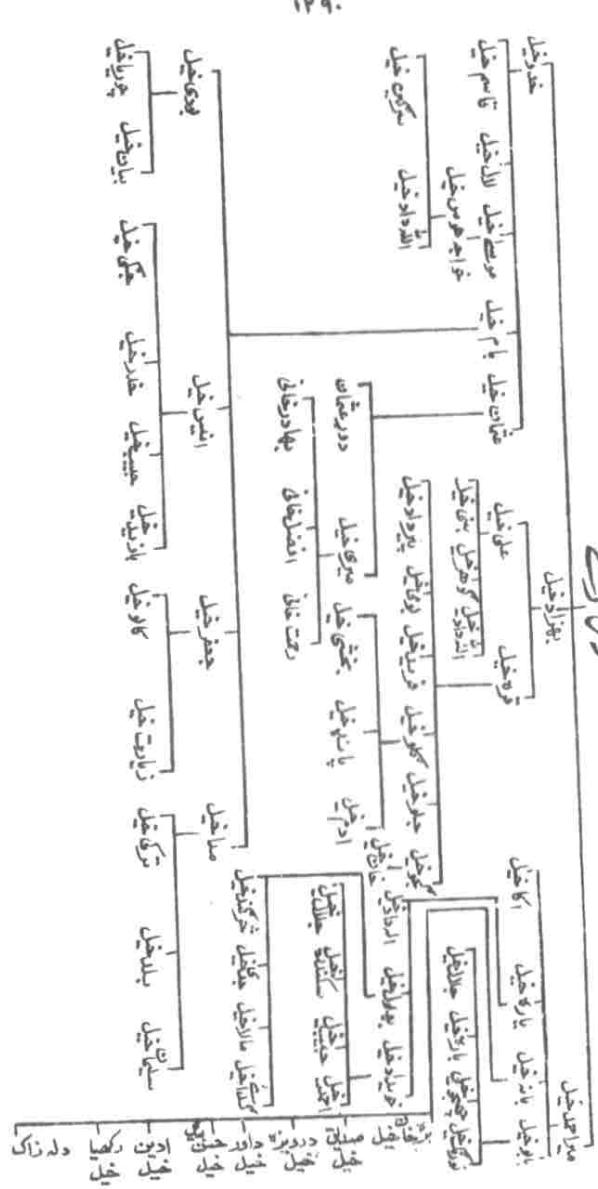
مسد و بین اتمان

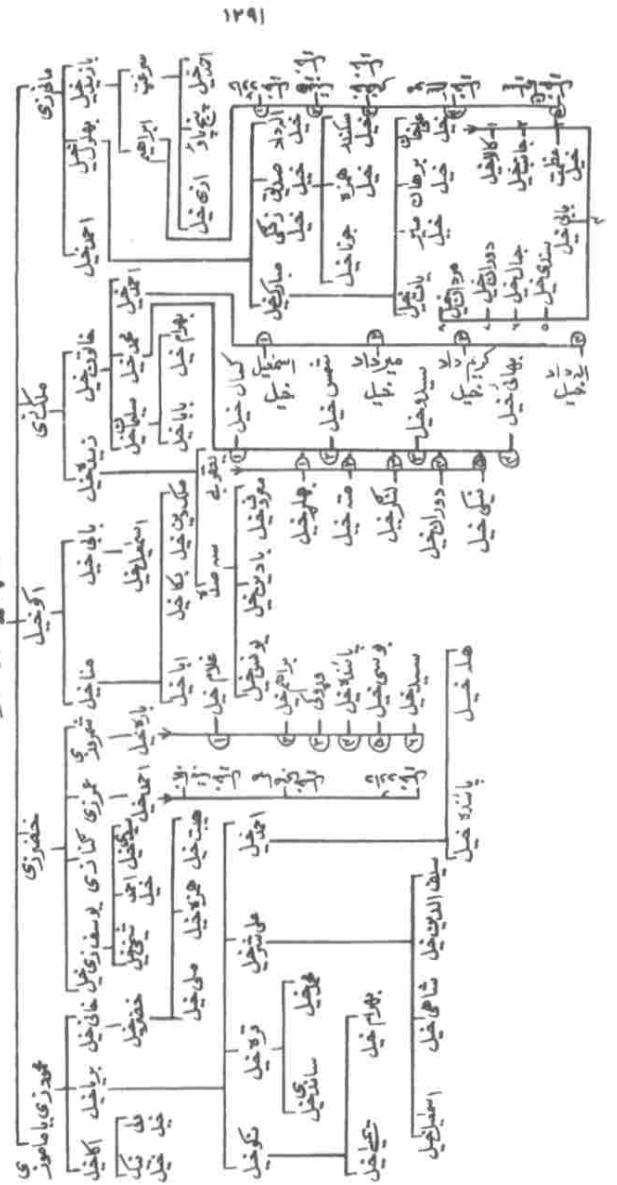
منذر -

شجره اسپ درزی بن سلیمان ابن

درست ز

۱۲۹۰

۱۲۹۱

منذر - سب فاهر تیار خوار (بن منذر بن شعبان بن کندا)
لزگی زنختر

منذر بن شعبان بن کندا

سینی قائل - خوشبخت (همند - دادوزی) شجره نسبیها بمناسبت شعبوں سینیا

۱۲۹۲

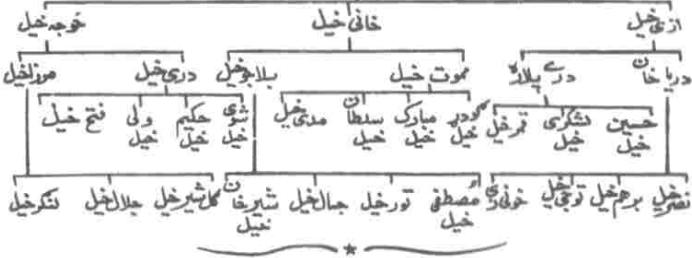
۱۲۹۳

سینی قائل - غورٹاخیل - (خیلیل - شکنی)

خیلیل (بن غورٹا)

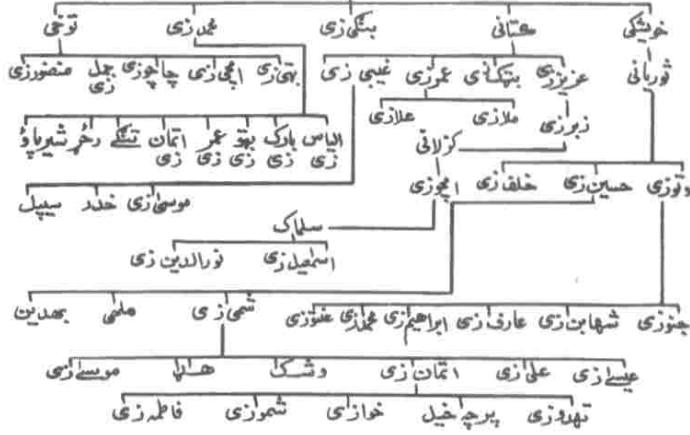
سالاند افروزی فرزی ممتازی اکازی باروزی ترک زی سک زی

چمکتی ماشکنی (غورٹا)

سینی قائل - خویشکی - محمد زی

محمد (بن خوشبوں بن سینی)

سویچی قبائل۔

کاسی بن خشیون

اوزی شہزادی موسین سبرو کھیز کومار شوار سام سل هیر
شیخ ملیخیل خواخیل میرالا خل پریول سکو خیل سیما خل خضر خیل

» خرشیون (خیرالدین) » درسے والدہ حامتو (گت) - حنڈ - کامی » اولاد
شجرے بیان شوے۔ نک چ » شجرہ نہ معلوم یعنی د گند دہ کامات دو چ
» بو نوم شیخا یا خوشے یا خابنے دو۔ د دہ اولاد شیخا خیل یا خابنی خیل مشہور
دے - د بد خوشے ناممے خوریا وہ۔ او اولاد نامے خوریا وہ۔
» خابنی خیل مہاجر تا۔ نک چ » خرشیون پہ حالات کئے مو ویلی دی۔ د

پتھے خرا نہ د روایت مطابق خرشیون د خل پلار سبرو او ترہ بیت نیکا پ
اجازت د کسی غرہ د خل اولاد سرک تے دو۔ او د ارعنستان پ حدود کئے د غنیما
او سور غریب خوا دشا کئے پہ همه زمک دیرہ شوے دو۔ چ » غوریے مرغ پ
نامم یا دیروی - د اخت ریزہ د روایت مطابق هر کلا چ پیشتو « قندھار
اد » خوا دشا ذکر کئے پ خل منج کئے تھیم کر کے نوڑ تریون برخ د گند اعجم
پیٹے » خابنی خیل او خوریا خیل تو مخ اور سیدہ۔ د غوج وہ چ پہ بش بلا کئے
ب د گند او گند اولاد بدو بل تا لام نہ شو ودکی تے۔

» د دیاناق مطابق د گند پ اولاد کئے د خوشی زمک د تریون سرک نوڑ دو
حکم چ د خوشی زمک د ارفستان د پیٹے سوہ او د هند د تریون پ خابنے
د د خ رنگ چ ن زمانہ کئے هم پیشنا پ خل منج کئے پہ پل پتھی جنکون کوی
د غ شان پ همه زمانہ کئے هم د تریون او خابنی خیل تو مخ پہ خ خبرہ نہ کہ بداؤ
پیٹا شو۔ او د دوی تو مخ پو سخت جگ اوشوچ په هفے کئے خابنی خیلو تو
ذیات اور سید۔ او د دے پ نیچہ کئے خوشی » د چکنہ پہ و تلو چبورش

خوشے چ د پنچے زمکے نبے حایہ شو فوہ کہیا خوری خیلو ت داش۔ او
د خوری نہے د استوگنے د پارک خ زمک او غوبنستل۔ (د خوری زمک د دو
غزنی پہ کھٹے کئے د سکور پہ خوا دشا کئے دو) خوری خیلو دوی تہ خ تابودھ شا
زمک ورکہ۔ او خوشے په هفے اباد شو۔ خ مودہ پس د پیرہ بارافونا د کبد
د خوری د رو شو کانے خرابے شو۔ لو خوری چ د کوہہ زمک خوشی تہ ورکہ وہ
ھفے تے تریا دا غوبنستل۔ دے خوشے په هفے تیک شو۔ او پہ دے خبہ د
خوری او خوشی ”تر مخ بک اوشو۔ خوشے په دے جگ کئے هم او ده شو۔ او
د پنچے زمکے نبے د خل د کرسے شو۔ دے نہ پس هفے چ پہ کابل دوان شوپہ
دے وخت کئے د گوہل د لوری نہ اعتمان خیل هم را خل او د خوشی سرہ بیٹھا
شول۔ او پہ شریک د کابل پہ لور دوان شول۔ د هند ورستانہ د اعتمان خیل او
خابنی خیلو تو مخ پہ جنہ او گوئی قائمہ دا۔ خ مودہ پس مہمنی چہ
گند بدو خا نگہ دا۔ د خیلو د ورنیو نہ پہ خ خربہ صور شل۔ او د دوی هم
خابنی خیلو خا او نیولہ۔ د خابنی خیلو جمیت پہ دے خلقو نور هم زیات شو۔

» اخلاق د کابل پہ ادب د رو شو کافہ کئے بشہ آسونہ شول۔ ماں د اولاد پے پور
شو۔ خموصا پو سفت او مند پہ ماں او اولاد کئے د قیلو نہ زیات شو۔ د ماں او
ادلال دے زیات والد د دوی قیاسی طاقت دوز هم او خلیلو۔ پہ دھ وخت کئے د
تیمور پہ خاندان کئے مرزا ابو سعید حکمران دو۔ مرزا ابو سعید خل جوی مرزا
انج بیک د کابل او غزنی د علاقو د خیل طرف نہ حکمران کرے دو۔ لیکن د مخالف بیک
خیل فوجی طاقت دو صور کان دو۔ چ پہ علاقے خیل پتھے تہ دوام درکے دے
نہ هنڈ دے پیشنا نہ د گوہک خواست او کہ۔ او دے خلقو د هنڈ سرہ بش لاس
او کہ۔ مرزا انج بیک پہ کال سللاکہ کئے د کابل او غزنی حکمران شوے دو۔ نو
احتمال کیسے شی چ خابنی خیل د غیبہ پیشنا پہ د کابل علاقے د پنچھے مل
دنیجے پہ خوا دشا کئے راعنی وی۔ انج بیک مرزا پہ کال سللاکہ کئے وفات شو۔
پہ ابتدائی کئے مرزا انج بیک د پیشنا سوہ بنہ سوک کوہ۔ حکم چ پہ هند د
خیل تخت د خاندانات د پاری د دے پیشنا مرست خوری کئے۔ دے دیرزا او پیشنا

تقطات تر چوئے ھوئے خوشنگوار پاچ نہ شول۔ او دوی تر منجھ بلو جگ اوشو
ددے وجہ دا وکھا چې یوسفت زی او صندل د چبل مال او دولت او اولاد د چبل
په وجہ سرکنہ دو۔ دویا به «کابل د خواستا حق ازارول» او د حکومت «قافیه
پهرا به نے ساندنه۔ دویا دا سرکنہ مرزا الخبیک تر هند وخت زندگ چه د
ھند طاقت لا مفبوضت نه وو۔ دلے لبڑا ھوڈا پن د هند د جنونه لاندنه دیر
چغائی معتل راغونه شول۔ دعه دخت مرزا د سیاست نه کار داخت۔ او په خابنۍ خيل
دا طاقت تتم کړي۔ دعه دخت کېټه مرزا د سیاست نه کار داخت۔ او په خابنۍ خيل
کېټه نے مخالفت پیښه کړو۔ پیښتو تر منجھ اکثر جنکون یا په ذمکو وي او یاد بشو
په معاملانو۔ د کیکانزد او یوسفت زو تر منجھ ھم د یو پیښه په سرد شمنی پیښه شو
وو۔ مرزا دے مخالفت نه هوا وکړي۔ او گلکیانزه کے د یوسفت ده منډی برخلاف
دھات په پړ کړل۔ او د دویا په مرسته مرزا الخبیک په خابنۍ خيل محمد او کړو۔
دوی تر منجھ چې یو کوم ځایه چک شوئه دے هند په «غوره صرفه» یادې کړي۔
«صرفه» په پیښتو کېټه درشو یا چراکا نه د یې شو۔ او د «غوره» مرسته نه صرداد
سرسېزه او اباده درشو ده۔ په دے چکن کېټه خابنۍ خيل بریا یو شول۔ او مرزا
دے خبرسته ته بیجور شو چې هند داخلن (پیښتاء) په احانت او بېش سلکو ایکو کړي
په دے غرض هند د خابنۍ خيلو د یاره د یو لوئه دعوت انتظام او کړو۔ او د جګه
د یاره کېټه د دوی مشران او بلکل۔ د امراض به شیر کېټه نه سوہ وو۔ د پیښتو
د ستور مطابات د جګه په دخت کېټه دا قبول مشران به دستے وو۔ صرفه یوسپی
سرکا چې شمود نو میډیده او د محمد چېز زی ھوچ وو په بیلا یو چایه وو۔ د مرزا
په نیټ کېټه د اول نه نه فناډه وو۔ دلے په دے اشکنې د کیکانزد په مشرب
جنکا نو میډیده مرزا نه دا صلاح وکړي چې د دویا مشران او د سو سره په بیلا
خایه اونه موئے۔ د دوی تم غرچه کړي۔ دے شورسته مرزا هم خارجی نه اما چکو
او دے خلقو د وزړ او راډا نه او کړو۔ او دویا د چکو کېټه فیکړه
دغه دخت محمد چبلو مشرافونه اووسي چې که مو خوبند وي نو ھم په دے چاډه د
مرزا کار خلاصوم۔ دلے مشراف هند منځ کړو او درته نه اووسي چې موښد مرزا انکه خو

دے۔ د پیښه نه تینه نشته۔ خ په خانه نه منظوريه وي په هنخ دصایو۔ د دھنے نه
پس مرزا د دوی د دلکه تابیا او کړو۔ دغه دخت ملک سليمان چه د ملک احمد
تره دو د تهوله جرکه د طرف نه هرزاته دو سوال او کړو۔ هندا اووسي چه خونښ
د دلکه نه پس خونښ دا لایه نایه او ڏنڌانه ده قیده۔ بکد اجازت دوکړه چه دوک
چډنه سلک غزاوی هلت د لایه شو۔ او بل دا چه ملک احمد وي ڦنڌه۔ مرزا داده ده
موالونه او مثل او درته نه اووسي چه ځایا خیال دو چه ته ده مغان د خلاصي د پاک
او یا د مسل دو سواله موږه د رو مشارا د پاره سوال کوئے۔ د دھنے په جواب کېټه ملک
سليمان اووسي چه ځایا سو د نزوه عنزیزاق نه زیارات نه ده نه دوی مری نو ڏنڌه د
اول په شم۔

غرهن د دھنے نه پس مرزا دا قول مشران به د ملک احمد او یو خونروه مشراف
نه او ڏل۔ او شه دخت چه هند دے خونزی قربانی نه او زکار شو لاز دوی د چبلو
کمک نه او کړو۔ د کابل نه په قطب د سیاسه سکک غږ په لهن کېټه پوهه د شهيلو
په مقبره مشهوره ده۔ ویله شی چه په ده مقبره کېټه دا خلوق د فن شوی دی۔ لئه
کېټه د شیخ عثمان مليک دو هضه ھم ۲۵۔ په په هند دخت کېټه پوهه زنک د نیک سرے
وو۔ او د خابنۍ خيلو پېږو ده۔ دلا مقبره تراویسه د زاشریه زيارت چاهه
دهے۔ د دے خونزی واقعه یعنی تاریخ معلوم نه دے۔ یک چونکه دا هاتقات د
ائمه بیک مرزا د ڈاټ او د هند د حکومت سوہ دا بسته دی فکه چھوپه حقیقت
کېټه د ایسے دا واقعات شوی وي نه موښ په قیاس دا دیله شو چه دا پیښه برداشت
په د نه نه تر منجھ منجھ پوهه کال کېټه شوی وي۔

د دھنے نه پس خابنۍ خيل ده هنخ حیلیت تباشد د ملک احمد په هرثی
کېټه د کابل نه په ننگرهار دادوائ شول۔ تر کامنې په لفاف کېټه پاچه شول۔
او یو سفت زی مهمنزی ننگرهار نه دا غلکه۔ او دلے پیښت شول۔ شه موده پن
د یو سفت زو او مهمنزه تو منجھ د سخته پیښت او شوہ۔ په هنخ کېټه مهمنزی
چېږي تالا شول۔ میناد یو سفت دو د کاټه۔ وئے بیا د دوی تر منجھ دوغه او شوہ
او یو سفت دو ننگرهار مهمنزه ته پېښتو۔ او په خپله د پیښو په لف داروان شول۔

په دهه درخوکېنې د تیمور د کورنۍ طاقت نه په ذواله وو. او د پینتو مزین
تېلې دیر اقتدار موئندیه. د دے په نېټې کېنې خوریه خیل هم د دوی د
لاسه په مهاجرت بھیور شول. او نه په قطب په خابنې خیلو پېسه را دوات شول
د دوی نه دوازندے د نکر هار په علاقه کېنې کیکانیزی او مهمتزی (باد شوی
وو. ترکانیز په مغافل کېنې میشته وو. چه غوریا خیل هم ده علاقه ته راغل.

لا د دے تابلو سره کېنې ماننې گوھے پېښې شوی. د غوریه خیلو په داستلو
ترکانیز او کیکانیز د خپل هات د پاره د لاسه علاقه تلاش شروع کرو. ترکانیز
د دېرسه موئنه د باجوړه په طبع وو. په دهه درخوکېنې دوی ټله ډله دحالو
د چاچ اختلوف په غرض باجوړه او لیزه او لیزه او کیکانیز د دوی په سیاله کېنې خل سمر
اویډل. وله د ترکانیز د لاسه کېنې مان او هونډله او بیرون راغل.

د کیکانیز د طبع چه د باجوړه نه شو لا د مهمتزه په صلاح نه خل سپین
برېږي او هشرات بوسفت زو ته په نواني او راولیډ. او د مک احمد نه د خپل
استوګنه د پاره نمک او غوښتنه. مک احمد ډه هونښیار او مدبیر سره وو. د
دل زاکو د طاقت په مقابله کېنې د هډه داخواهش وو په د خابنې خیلو ترمنه
مضبوط اتحاد قام کړي. په دسته غرض د قېلې د هشرالا په مشوره هډه د کیکانیز
نواني او مثله او دوی ته د استوګنه د پاره د دواوے نمک ورکړه. او د مهمتزه
سره نه د هشت نخزوډه او کړه.

کیکانیزه په د استوګنه د پاره نمک په لاس ورځه لا د دوی چلے چلے او
تېچ پې د کړو په لار دواوے ته راغل او هورهه ایاډ شول. که چه دراډندے
ویلی شوی دهی بوسفت زو د هشت نظر علاقه د هفغانافونه نیوی وو. داده ټانا
د خپل مژهړ هنده په ما تختنې د دره مخور په لار سوات ته راغل او د تانه
په خواډ شاکېنې استوګن شول. د لته د مېړ هنده نمکه دسته - سوانیاز د بوسفت
زو د مسوټو جلو د مدافعت په خوش د ملاکنډه دره هم او نیویله او د شاه کوټه
په د کډه کېنې قبضه او کړه او په ده چول د موټات په لور د بوسفت زو د راستلو
لارهه بندت کړي. د وعدتے مطابق یا سفت زو د هشت نظر علاقه مهمتزه دوی

په دهه درخوکېنې په وادی پیښور، خیبر، باجوړ او ملحقة
علاقه کېنې ده ڈاک پینشانه ایاډ وو. د پیښور په علاقه کېنې ده ڈاکو د موجوکۍ
تاپید د بابر د پیات نه هم کېږي. په دهه درخوکېنې د هشت نظر په علاقه کېنې دیکان
په د هفقات او سیدل. په د سوټ د سلطات د بیعت وو. په سمت ڈی د خپر په
لار د پیښور علاقه ته راښکه شول او د سفید سکن په مقام نه د دله ڈاکو د
مشراخ سره جوړک او کړکا. او د هفټنی نه ته د استوګنه د پاره د دواوے علاقه
نمک او غوښتل د دله ڈاکو د دوی سره دیړه همراهانه او کړه او دوی ته د
استوګنه د پاره د دواوے علاقه ورکړه. په د پیښور په علاقه کېنې بوه نېځۍ
پېټکه ده. ملک احمد د خپل قېلې د لورهه نه د دله ڈاکو شکریه ادا کړه. ونه دا
نه هم او ویل چه هڅوښه د چېرخلن درستو پاڼه ده. او د هغه تابو د پاره به د
دواوے نمکه کافی نه شئ. د دهه په جواب کېنې دله ڈاکو او ویل چه که دواو
د تاسو د پاره کافی نه وی نه د داشت کول او امباره کېنې د باجوړ پوره تاسو
نیوی شئ او د هشت نظر علاقه هم تاسو د هفغانافونه اختمه شئ.

د دهه نه پېښې بوسفت زه او منډنې په دواوے کېنې ایاډ شول. او په قلاره
تللاکه د قېلې تابو تارهه تار خلقن یو جاښه ته داعونې شول. او دهه شات دا علاقه
د دوی د پاره ناکافه شو. او خه دنک چه دوی ته دیاډندے د هشت نظر نېټو
اشاره شوی وه. په د دوی طاقت زیات شو زو د دوی د هشت نظر علاقه د هفغانافونه
نه هم نور او نیویله. او دهه هم ایاډ شول. د دهه نه پېښ دوی دله ڈاکو سره هم
اوې خېرمه کړي. او د چارسدې په غرځانه د مرادات د میدانه علاقه د نېټو په
تکل شول. دهه دخت کېنې د بوسفت زو هڅه خلق د باجوړ په لور هم لایل. او په
وادی لاشپوره کېنې او کړه. بلکه د دهه هم د دراډندے شول او جندول بلکه
ترپیکوړه او غزیبد.

اد ھنگی په دے علاقہ کئے ایا د شول۔

کیکانو چ په دوادھ کېتھے میشہ شول۔ ناد دلہ ذاکو سوئے دا سسے سپک سلوک راواخستو چ ملک احمد پیر ھم تاراض شو۔ اد د دوی د هرستے نئے لاس فاخت۔ دغه وجہ وکا چ د دے ن پس د دلہ ذاکو اوکیکانو تو منھ "کل بیس" په مقام په د داؤزد په علاقہ کئے یو کلے دے په یو جک کئے کیکانو د دلہ ذاکو د لاس سنت ماتی او موئندل۔

د کیکانو دے شکت ملک احمد بیا د قاٹلی اتحاد په لور مائیل کرو۔ اد هنھ د دلہ ذاکو سوئہ قطعی فیصلہ کول غورہ اکنکل۔ د دے وجہ دا ھم وکا چ د دلہ ذاکو د لاس بیس ذی ھم تک دو۔ چتا پھ هنھ ټول بیس ذی، منھ، کیکانو ھنھنکا، امات خیل اد کدانہ په یو صلاح کړل۔ او د دے قیوڑنے یو لوئے بتکر مرتب کرو۔ دلہ ذاک ھم د دوی جنگ ته تیار شول۔ د دواہو قبیلہ تر مرضہ دلېک د کا تینګ او شا، باز کړی په تر منھ شوئے وو۔ د دے جک زور د گدر په خپ کئے دو۔ د اخوت درویثہ مطابق په دے جک کئے امات خیلو دیرہ صواته بتکاره کړی وکا۔ او د دے وجہ پور قسم د خرچے چافنه دو په دھفے په شا به تیرا مندان دارواهه دو۔ د د ذاک د بتکر کوئتہ لخوا تجنگ ته دا اوتل۔ درویثہ نقل کوي په د ټولونه اول د على اسلامیہ ذی خوی چې بثیرت فی میدا د خوره نه اودا تک او د "زکنک" دلہ ذاک خوی په میرکرو۔ د دے ن پس لاس په لاس جک شروع شو۔ دے دلہ ذاک پېتھے او بنویڈئے۔ او هنھی یتېتھے او کوکا۔ بیسغو ھم درپیس دو۔ بیوسفت دو د مسویل په لور د دلہ ذاک لار بندہ کړی وکا۔ دغه وید د چ د دوی د ننڍی سیند نه په سویل چپو ھزیرا افټه لایو نه مشل بدک په ایا مسیت پورے شول۔ د دے جنک تاریخ معلوم نه دے۔ البتہ قیاس کیدے شي په ۱ جنک په د مسالک ن پس اد د مسالک نه اول چرتہ یو کال شوئے وکی۔

نک چ ویا ندے د پیٹے شوی دی۔ سوئیانو د بیوسفت دو د ھلے د خطرے په وجہ د سوئات په لور تیئے درسے تک درکه مورہ، مالاکنہ، شاکوټ اد چرات

د غیرہ نیوئے دے۔ په دے دھوکېتھے د سوئات سلطان اویس تو میدا۔ چ د بیوسفت دو د ھلے نه د حقافت په غرض نے د ملک احمد خور وادکه کړی دو۔ د سلطان اویس صدد مقام منکلوروو۔ دے د ملک احمد خور مرہ شوی وکا۔ او د سلطان اویس سریک د بیوسفت دو د ھلے خطره پیا شوی وکا۔ او د هنھ دا ویو یه خایه ھم دو۔ ملک چ د بیوسفت دو، مندیو درخے اوس بھے شوئے په۔ په دلہ ذاکو ھنھی فتح بیا موئندل دو۔ او د سوئات د بخارت په وجہ دوی مالدار شوی ھم دو۔ دے د بخارت سرہ سوئہ دوھی د سوئات د بسکلا او ترخیز نه ھم بته خبردار دو۔ دغه وجہ وکا چ د دے بنکل علاقے د نیلو چیرخا هستندو او په موقعے بیا موئندل۔ لخھید لے او نه کړا۔

بیوسفت ذی چ د دلہ ذاکو د بھحال نه اوکار شول نه د سوئات د فتح په تکل شول۔ او د "درکه مورہ" سوچ دیرہ شول۔ دا درکه دھقانانو بنه مضبوطه کړی وکا۔ او د بیوسفت دو هر افغان بته ناکام کولو۔ دوہی میاشتے دا نه تیرے شوئے۔ اختر د بیوسفت دو مشرافو په سوئیانو یو چل اوکرو۔ سوئیانو د ھوئے درکه مضبوطه کړی وکا۔ او د بیوسفت ذی ھم د دوھی مقابلے ته پراۃ دو۔ د مالاکنہ ده ھم د سلطان اویس په ماقعې کېتھے سوئیانو نیلو وکا۔ دے دوھی د بیوسفت دو د ھلے نه بته نه دو۔ بیوسفت ذی چ د دھنے نه خبر شول نه شپې په شپې چلې بتکر د مالاکنہ په لور اویس لور۔ په دغه شپې د بیوسفت دو د ھناؤ ھم د نه کار اوکرو۔ او هنھ دا چې دوی د چپو ناریښه په صلاح تپه شپې سندوکے او بدلې د پیٹے۔ او په چپو سندوکېتھے په تکل دا ویلک چې سوئیانو ای خاٹ تینک کړی صبا ته بډ جوښ شاهه ھلکی دھوکی۔ بته خانو نه سبناک کړی ھنے ن چه خدا ارعان هو په ذیکه کېتھے پاٹه نه شوی۔ دے خپره سوئیانو یو پل۔ ھنھی چل تپل طاقت ھم دلے جمع کرو۔ بلکه لور ته بیوسفت دو سوھم دم په مالاکنہ جلد اوکرو۔ او د سوئیانو بتکر په او د لاندے کړو۔ سوئیان دے ناساپلی ھلکه ته بتکر نه شول۔ او د تانیتھے په لور او تبتدیل۔ بیوسفت ذی په مالاکنہ او پیڈل۔ د اخچ په "مورے" نه او رسید تو "میر ھندا" ھم تانیتھے ته لار او هملة د سلطان "اویس" سوچ د بیوسفت دو

د تم کولو په تا بیا کئنے گلیا شو۔ ولے دغہ دخت د یوسف ذو ایسارول د دوی د وس نہ بھر شوئی وو۔ د دکے نہ پس بی مفت ذو دکوڈ سوات په ذمکو قبضہ ازکہ۔ دے قبضہ د یوسات د قبضہ دیاہ هم دوئتہ لار اوز کارا کوہ۔ او پہ قلاہ قلاہ دی توں سوات سرا د پلور، چکیس، کانزا او غوربند او نیلو۔ به دے پس بی سفرہ د نالاش علاقہ هم او نیلو۔ دا علاقہ اول په باجید کېتہ شاملہ وو۔ دا په د نالاش په جنک کېتے مزید نئے یور مندی د کانپکے په مقام په دشمن اس در اوژ غلولو او د کنکے نئے نئے دوں یم کرکہ توب اوھلو۔ او دشمن نئے په نیڑہ اوپیل۔ دے نہ پس د نواک او ارهنک برک ک پورے علاقہ دوی او نیلو۔

یوسف ذو په د خلیلیو قیاسلو په صرست د دل ناکو او سوانیاونہ علاقہ قبضہ کوئے نا د ملک احمد په صلاح "شیخ ملی" په د مندی په اولس کېتے د پلور په ذیلہ کېتے وو او د ابٹانہ د ملک احمد سری په هرہ سختہ بزمه کېتے ملکوئے وو۔ دے نیلو شو علاقہ د تیقیم تابیا شروع کړو۔ په مختلف قیاسلو کېتے د دے "ووه" د سیئے علاقہ دلیش په پوئل دوادو، هشت نغر، د نوی سیند په قطب د ایاسیک تر غایبے پوئے سی، سوات، بویی او د باجید په خم حصہ مشتمل وو۔ د پیرو احیاط، غور، فکر محنت او تدبیر کار وو۔ او دایم د ایسے سری کوئے شو چه هنہ د نوئے هلت، د سیئے تجربے او د قیاسلو د رس، دواج او د د سیئے علاقہ دحاللو نہ بنے خبردار دے۔ او شیخ ملی دے عظیم کار د پارکه پیر موزون وو۔ د شیخ ملی په دے دلیش کېتے چ کوم انتظامی قابلیت او تدبیر نہ کارا ختنے شوے دے د هله ثبوت هم دغه دے چه دا تقیم په پیتوں غورنے سے قام کېتے د خم جنک کے خنکات او تازنگه نہ سوون کالو په کا صیابی سرا قام وو۔ او مغلطہ خلقو ته دندہ شیخ قم هم شکوہ شکایت نه او پیدا شوے۔ د شیخ ملی د دے تقیم تاریخ هم معلوم نه دے۔ قیاساً داویلی شو په دا په د ملک احمد په ذو مندی کېتے غالباً د سنتر ۱۵۳ په خدا د شاکتہ شروع شوے وی۔ او د دے تکلیل په د خان کبود صورتی په دخت کېتے شوے وی۔ دا تقیم په د ایسے هوپنیاریا شوے دے چه چرخه د دو د زور و رو تبلور تر میٹ د جنک جکرے د پیښید و خطرہ محسوس شوی ده۔ لا دوی د

جائیداد په منځ کېتے خم ذمکو د خیری په نوم سستانه دارو ته "درکی مٹوی" ده۔ او په د سقدر دا زور د خلق د بی بند نه لویے شوے او په بول بند د بلو سنه نج کړئے شوی دی۔

د شیخ ملی د تقیم نه دعنه دواوہ د کیکیا نیرو اور سیدل ده۔ هشت نغر، مهمنزو شو، اتمان خلیل نه د اړلک برک ګل علاقه او د سوات او سه تر مخ په قطب یوہ خط د کړئے شوہ، وو ستو په شپار سه صدی کېتے د اتمان خلیل د سه په علاقه کېتے خنک هم ورنو تل۔ په دے تقیم کېتے خنک افتابه چه د یوسف ذو موہ پهله شوی وو۔ د قطب په لور غریبیزه علاقه درکی سه شر۔

په هفت زمانه کېتے په دے نیلو علاقو کېتے د سوات علاقه دیرہ ند خیزه او اباده وو۔ دغه وړه دا په د شیخ ملی په تقیم کېتے د یوسف ذو او مندی د دوار او سونو نه په سوات او سه کېتے ذمکو د کړئے شوی دی۔ او د دے قیاس مرسته د دت نکویتی په، ذمک احمد د شیخ ملی قبره نه په سوات کېتے دی۔ او دواهه مشاراده د مندی په خاک کېتے دی۔ د ملک احمد قبره اللہ ج نوکتہ او د شیخ ملی قبره غوربندی کېتے دت۔ د ملے دا سه مخلو مهمنزو چه د شیخ ملی په دے تقیم کېتے خم موده پس بیا تبدیلی داعنی ده۔ او د سوات، پنجکوئے بونیږد او قیاد غریبیزه علاقه د یوسفزو رسمیلی ده۔ او مندی سه ته داعنی دی۔ دا قیاس د خان کبود قبره مرسته موی۔ د خان کبوټ قبرد بدرو نائے په غاره د صوابی مانیو تر هم کجو غورتی نه تماخ، پرودت دے۔ نت وړخ په سوات بونیږد او نوره غریبیزه علاقه کېتے د مندی په یو کله هم نشته۔ البتہ د مندی په علاقه کېتے د یوسف ذو درے کلی اباد ده۔ چه په "پایوری، شموزی او منه" شهور دی۔ دا کلی د سوات په پول اباد ده۔ اکړچه د دوی دا دوستی قیاد علاقه په هفت زمانه کېتے مندی وہ ذیات رسیده دی۔ ذمک چه د دوی دا دوستی قیاد علاقه په هفت زمانه کېتے د او بلو د نیشتوانی ده کېد تابوده او غیر اباده وو۔ او د دے په مقابد کېتے غریبیزے علاقه د بنې آب د هوا او د او بلو د ډیرو والی د کېد د جنت په ډال دے۔ ولے په نت زمانه کېتے د مندی د علاقه د نهر و نزد په برکت په قول پاکستان کېتے اباده او زنخیزه ده۔

تیرستقہ خطرہ پیلا شی۔ پہ دے غرض هنڈا باجور دیوسف تو امنادہ ملا او تردا۔ وے طاقت د استھان سرکارے د سیاست نہ مل کار و اخت د هندریج جمال سے چ د ملک ہیبیو نئے په مردی ذغڑا دیستے د۔ ملک ہیبیو ہامونتہ پہ نولی او لیزیلو۔ او د هنڈا نئے د خلیلو پہ مقابد کئے د مرستہ خواست اوکردا۔ ملک احمد د تدبیر کا میاب ٹھو۔ ملک ہیبیو ہامونتہ صرف د پلار سپکارے دوی تے او بخبلو بلکہ دوی سردارے د خلیلو مقابلے نہ ملائی او تردا۔ بو طرف تے جمال او د ملک ہیبیو ہامونتہ پلک تکرچ کردا۔ او بد طرف تے ملک احمد د کندار او بینیالی پہ لارہ پہ دانش کول تیروشو او لوگی تہ اور سید۔ نوگی سرہ د دوی او د خلیلو مقابد او شو۔ پہ جنک کئے خلیلو مانی او موئندل۔ او د دوی ولک زارہ او د نانہ دیوسف زد پہ لاس کئے بندے شو۔ اخڑ د ملک ہیبیو ہامونتہ ملک احمد او میر جمال پہ خلیلو کئے جرک اوکردا او د خلیلو بندیان پہ دے شوط پریشول پہ خلیلو پہ بارجیو نہ بیچ پہ گلکھی۔ او پہ خلیلو ڈوند کئے پہ دے طرف تے بیا اسکونتہ کوی خلیلو دا شوط او منلو او د باجور نہ او موئندل۔ د باجور پہ نہ حص کئے بوسف زی اباد شوں او پہ نہ علاقہ کئے لاهہ شات دلے زاک اباد دو۔ د باجور دا جنک د راولتہ د خیال مطابق د سماں پہ خوا د شاکتے شوے د۔ پہ باجور کئے دعوی خلیلو دا ناخت پہ وادی پیسید او دخوا د شاپہ علاقہ کئے د میانلو د مهاجرت اغاڑ دو۔

د غربی خلیلو د پارہ چم د باجور مخت پنڈ مشوکا۔ نو دوی ہم د خابنخانیلو پہ چال دوان شوں۔ او د ننکارہارہ د خیر پہ لارہ د پیسید علاقہ تہ دابکتہ شوں۔ داعملہ لارجستے د خیر نہ د خیر اباد پورے د دلے زاک پہ تقبضہ کئے د۔ خلیلو مہمنتہ ہم د دلے زاک نہ د استوکنے د پارہ ز مک او بینستل۔ وے دلے زاک پہ کومہ نیکی د

لہ مہمند د غربی خلیلو پہ ملک دھانک د۔ بایرج پہ کمال نہیں کئے د غلبی پیشتو پہ میم تھے دو۔ تو هنڈ دخت دے د مہمند د کر ہم کوئی۔ پہ دخوا د خلیلو کئے د مہمند د مکوڈ پہ خوا د شاکتے اباد دو۔ د دے بیان نہ د ہمندو د مہاجرت دستی لیزی۔

لک چ دیاں دے د ملک شوی دی۔ پہ ابتداء کئے ملک احمد تہ د دلے زاک د مژاون د خدا د "دانش کول" او امیہار د علاقہ نیلو پیشکش ہم شوے دو۔ او دے جرکے نہ پس د بوسف زو مندیو شے خلیلو د امبار او بیا د جنڈول پہ لور تلی دو۔ پہ دخوا د خلیلو کئے پہ دے علاقہ کئے ہم دلے زاک میثتہ دو۔ او د باجور پہ دلے زاک کئے ملک "ہیبیو" پہ د علی خلیلو پہ خانک د کئے دو۔ د لوئے اقتدار خاوند دو۔ ملک ہیبیو دے نابلی میلنیتہ پہ ارت نہیہ هرکلے او نہ دے او پہ باجور کئے دوی تہ زیکر د رکو لوتہ تیارہ دو۔ دیے د نابلی میلانہ نو ہم غرضیات دو۔ دوی د خلیلو نہ د کوکم خواست اوکردا۔ چم پہ دخوا د خلیلو کئے پہ ننکارہارہ کئے د خلیلو درونہ عزیزانو سرہ پہ جنکو کئے بوقت دو۔ خلیل د دھیا پہ مرستہ او دل بل طرف تہ ملک ہیبیو ہم خلیلو طاقت تہ غاوہ دو۔ او پہ خلیلو تیک وو پہ دخوا د خت کئے مہمند چ د غربی خلیلو یوہ ہمس خانک دہ او ترکانی چم د خابنی خلیلو زیلہ د۔ ملک ہیبیو او د بوسف زو د خلیلو تر منہ د نالٹی او جرکے پہ نیت باجور تہ راغنل۔ او د طرفینو سرہ تے جرکے ملکے اوکرے دو۔ د جرکے کا میابے نہ شو۔ د ملک ہیبیو دا خیال دو چم دا نانان بہ د مدھیا پہ جنکو کئے د چا طرفداری او نہ کری۔ تو هنڈ د خلیلو او بوسف زو سوچنک تیار شو۔ وے ترکانی او مہمند غیر جانبدار پاٹے نشون۔ بلکہ د خلیلو او بوسف زو پہ مرستہ کئے د ملک ہیبیو سرہ او جنکلیل۔ پہ جنک کئے د برهان دے دیو ترکانی د لاس ملک ہیبیو او وٹے شو۔ او د دے ملک ہیبیو ذغڑا د مندیو میر جمال نونے پہ ملک پہ مردی د خدا نہ او ویستل او د ہات سرے سنبال کردا۔ د لیلے شی پہ د ازغرا تر ویسے ہو دے پہ شیر درہ کئے د میر جمال پہ کوونی کئے حفظ دو۔ د دے جنک پہ نتیجہ کئے بوسف زی او خلیلو پہ باجور کئے میشتن شوں۔ وے بڑہ مودہ پس د خلیلو او بوسف زو د تر منہ جنک کئے ارشو پہ هنڈ کئے خلیل براں شوں۔ او بوسف زو مالی او موئندل۔ بوسف زی پہ باجور کئے مات شوں۔ نو د ملک احمد نہیے د مرستہ خواست اوکردا۔ ملک احمد دا نہ خوبنستلے پہ باجور کئے د خلیل دو مریٹا قورشی پہ د بوسف زو د پارہ

یوسف زو سریا کپری وو - د هنچ سبق ورته لا هنچ شات یاد وو - فن دوکه ته نئے بینی انکار ادکرد - خلیلو مہمندو په دے موقع د مرزا کامرات نه د مرسته سعال اوکوده مرزا کامعران په دے غرض چه د خپل درور هایلوت په مقابله کښه د طاقو دے قبیله احشان مند س کپری - او د دوکه په ذریمه - هایلوت د حملونه خان پنج خیری د دوکه هونز املاخ ادکرد - د دے امداد په برکت خلیل ، مہمند د دل داکو په مقابله کښه کامیاب شول - په دے علاقه د خلیلو مہمندو د قبیله یعنیه نامنچ معلم نه ده - نیک د روایا تو مطابق چونکه دے علاقه دوکه د مرزا کامرات په مرسته کامیاب شری وو - اوا دا ونیل په بیهایه نه ده چه دوکه په دے علاقه د سنه ۱۵۳۱ او سنه ۱۵۴۵ په منځ منځ کښه کپری وو -

د اسنه معلومینکه چه خلیل چه د خپل په لاره دے علاقه ته راغلی وی نو د دو اود افریدو تر صنعت هم شاید په قربی تعلق پانه بشو ده - هنکه چه د خلیلو مژان چه درستو په اربابانو مشهور شول - د افریدو د خیری بوی او لاده چاره نه په بشه شات خبردار وو - او د دے یاس مرسته کوهی چه دواړه قبیله په قربی تعلقا تو کښه ګښلول پانه شری ده - دغه دجه ده چه د مغلو په هخت کښه او بیا د دکی نه درستو د سیکانو او بیا د اکنکریزاده د حکومت په ابتدائیکه په هم د افریدو او حکومت تر صنعت خپلے اترے د دے اربابانو په ذریمه کیدله -

د خاښی خلیلو او غوریه خلیلو تعلقات - د پیغمور په کښه کښه اباده او ذرخیزه خط د خلیلو مہمندو په قبصه کښه وو - د گند او لاره هم د مہمندو په علاقه کښه وو - او په دے لاره هم دوکی مخصوص وصولو - د دے نه ملاوکه د لال پوره نه بنسکت په سیمکت په جالو به هم د دوکی مخصوص کړو وو - د دے نتیجه دا شنوډ چه دا دواړه کښیله په لږو هوده کښه دیرې شتخته شوست - بل لوریه د هشت نظر او د «دواړه غونډ» علاقه هم د دوکه په خواکښه ده - د خپل دولت او سکنخا په نتیجه کښه دوکی دے علاقه ته هم سترګه خپله کړي - او د دے نه علاوکا به نه د بیسف زو په علاقو هم بلوسه کوله - په دے دوکو کښه د یوسف زو مندیه شرمنک خان کړو وو - هنچ به دے حالاته په سریه سینه کتل - د لے د دوکی مقابله ته نه

غایره نه کېښو ده - د هنچ دا خجال وو چه د غوریه خلیلو په مقابله کښه په شاید چه مهنتی د دوکی مړک او نه کړي - دغه دجه ده چه هنچ د یو موزونه موقع په انتشار کښه وو - دا موقع هنچ ته ټیکر ټیکر کاری په دخپل په هر چیز ده فاهم دا لئے ده چه د ګنکیا خوند ټولکن چه د خپل په هر چیز ده فاهم ده احترام خاوند ده - یوچه درج پیښور ته روایت ده - چه د خلیلو په یوکل کښه په جهات کښه ان د مانځ په وخت کښه خلیلو او دژل - خان کړو د دے ملک د قنده فاشهه واهنې - او د خاښی خلیلو د هرسته پیش نه نئے بیکر او غورې شتو - اړ دغه شان ټیکر ټیکر تیار کړو - په ده بیکر کښه د مهنازد، ګنکیا نه، ایمان خلیلو، ګلزار ټرددے په د باجوړ د ترکانو دسته هم شاهدهه وس - د دے بیکر په هرسته خان کړو په غوریه خلیلو د جمله اړاده او کړه - د غوریه خلیلو او خاښی خلیلو دا جنک د لنه ګنکیده د یو مسوی پناخ چه اویس درته "شاه عالم" دیله شپه خاپا شوته ده - دا جنک د شیخ تیپوره لونم څم مشهور ده - شیخ تیپوره په دواړه کښه یوکل کړے دیله شپه چه د ده چک په نتیجې کښه غوریه خلیلو مکل مغلوب او هریاد شول - د هورخ راقدې د خجال مطابق دا جنک په سنه ۱۵۲۵ په هزا و شاکښه شویه وی - دیله شپه چه کوم وخت خات کړو د خپل بیکر ټیکر د سینه غایبه ته راشن نو د سینه په بد غایبه غوریه خلیلو هم جنک ته تیار ولایه وو - په دے موقع خات کړو هنچی ته او ویلیک تربو دالو! ټونیز په خواه غواړه جنک کړو - ونه په سینه کښه خو نه شو جنکیدله - او نه هې عبث د یوچه غایبے نه بله غایبے ته غشی ویشنې شو فښه به دا وی په یا تاسو راپورت شپه او یا په ټونیز درپورت ونه - پس که په تاسو راپورت کړی، نو ټونیز په د رسټو لای شپه او تاسو په موقع درکړه - او که نه ټونیز پوره غوریه نو تاسو رسټو لای شپه چه ټونیز درپورت شو - غوریه خلیلو دا خبره غوریه او کړیله چه دوکی د راپورت شپه - د خات کړو مکروه د هنچ د ټونیز سره اتفاق نه لولو - ونه خات کړو په خپل خبره تیکن وو - غوریه خلیلو په شالاول او خاښی خلیلو په هنچی په راپورت ونکل - د دواړه قبیله تر صنعت جنک او شو - چه په هنچ کښه د روایا تو مطابق غوریه خلیلو مانی او کړه - دیر خلقته او دژل

شول۔ او باقی پہ تیبنتے لایل۔

ددے چنگ دپاره عوریہ خیلو ھم بئے تیاری کوئی دا۔ داخن د روپیکا او
اونسل خات (تاریخ مرصع) مطابق یوازے د خیلو پہ بیکر کبنتے دوسن زرہ سوارہ
وو۔ دنے پہ چنگ کبنتے د یوسف ذو تیر اسنداد ویجھے ھرانہ بنکارہ کوئے۔ دویا پہ
غوریہ خیلو داسے غشی ادویول چہ هنوزیئے پہ تیبنتے مجھور کول۔ د درویزہ
مطابق د یوسف ذو تیر ھزا د عوریہ خیلو سرکا دیر سپک سلوک اوسمو۔ ولے
سرہ د دے چہ پہ چنگ کبنتے عوریہ خیلو تو لوئی زیادت رسیدتے وو۔ بیا ھم دوی
د پھٹے علاقے نہ بئے ھایہ نہ کرے شول۔

د خابنی خیلو، عوریہ خیلو د چنگ اصلی ھیٹھ ر د قدھار، غرفہ علاقے نہ د
وادی پیسیور، سوات، یونیورسٹی علاقو پہ لور مهاجرت د دے قیاٹلو او دلے ناکو
تر منھ خونپی جنکونہ او پہ دے جنکونو کبنتے د دلے ناکو مغلوبیت، بیا د خابنی خیلو
عوریہ خیلو تر صحن خونداگ جنگ ا د ھنچ پہ نتیجہ کبنتے د عوریہ خیلو تباہی د یوسفیو
لہ خواکھیانو وہ دواړه او مہمنزو د د هشت نفر علاقه ورکول۔ او دالمه نور د افغان
چہ د دواړیو په بنا پورتہ ذکر شول دا ھی خجیسے دی چہ پہ ھٹے یعنی کول کران دوی
او دا ھی معلومېږي چہ پیشتو مورخیق د دے قیاٹلو د دے دواړیتی بھا جرت او
ایاد کارئی په حقله د میانی نه کار اخنت دے۔ او د اوقافات نے بئے ترتیب او
بئے تاریخ د خونداگ جنکونو په شکل کبنتے پیش کوئی دی۔

ددے قیاٹلو د رواړیتی مهاجرت د صحت و صفات په باب کبنتے چہ د کوهو
خبرو په وجد شکوک او شباهات پیا کیږي هنڑ په نئو چول دادی۔
نايد رواړیا تو او شمیراتو مطابق سرینچه قیاٹلو په دوو خانکو کبنتے ولیش دی۔
(و) د شریخوتو (شرف الدین) اولاد چه مھم قیاٹلو پکبنتے تریت او ابدالیات دی
(ا) (ب) د خربیلوت (خیز الدین) اولاد چه مھم قیاٹلو نے یوسف نزی، مندی
دواړیا تو مطابق د خربیلوت نئو اولاد یعنی د دادخ پیسیور او سوات و غیره علاقو
نئو موجوده قیاٹلو په ایښت کبنتے د تریت، ابدالیاون سرکا په یو ھائے اسټران دو۔
پیشتمه د وادی پیسیور د مرسوډه قیاٹلو مهاجرت د چنگ اصلی زکے نہ د تریزون غلب

په چه بیا نیږدی۔ د لته دا موال پیسا کیږي چه هرکله دا لقول قبائل یعنی د شریخوتو
اولاد (تریت، ابدالیات) او د خربیلوت اولاد (خابنی خیلو، عوریہ خیلو) د بولپلار
اولاد، د بولکورنی ختف او د یوئے زکے اسټوکون دو، نو خود د دویا په ژبه، بیاس
خوئی بری او د دو دو دا سقورو و کبنتے هم یو شادت دو۔ وئے د شریخوتو او خربیلوت
د اولاد تر صحن (یعنی د تریت، ابدالیاون او یو سفزو، عوریہ خیلو و غایب) په ژبه،
بیاس او نامسته دلاړیه کبنتے دو هرمه خرگند او زیارت فرق دے چه هر خیات د دے
دواړه او سلوون تر صحن د علی او تاریقی اصولویه د زیاکبنتے د نسله اشتک منوته هم
غایبه نړیدی۔

(۲) د پیشته خزانه د روایت مطابق د خربیلوت د ژوئند نمانه د سنه ۱۵۷۰ نه د
سال الله پورے ده۔ نو ھوئند د دلکه د بدل وروز شریخوتو د ژوئند نمانه هم د دے
نیټه په خواړ ساکبنتے ټاکله شو۔ د خربیلوت د دفات سال الله په دخت کبنتے په غزني
کبنتے د آن ناصور حکومت قام دو۔ او پیشتابه د ننم شنات خاوندات ده۔ پا دا سه
ب او دا برچ د بولو سه صدی په اغاز کبنتے په خربیلوت لا په چند دا بېټي زمک
اسټوکون او ژوئند دو۔ د دے نه چېږد وړاندې په وادی پیسیور کبنتے د الپيرون
د دینا مطابق پیشتابه موجود دو۔ د دو یعنی صدی هېږي په اولم کبنتے په وادی پیسیور
کبنتے د پیشتفو د موجه دگی مرسته د فرشته نه هم کیږي۔ دا ظاهره ده چه دا ھوکل
پیشتابه په یو ائمه ده ناک نه دو لکه خرگند چه د دے نه د رايانه مھل میري۔ بیکد
پیشتو نور دیا لکه هم موجود دو۔ د بابر او پیشتو واسطه د سنه ۱۵۷۱ نه شروع شوی
ده۔ او د دواړیا تو مطابق د کابل نه د دادخ پیسیور په لور د خابنی خیلو او عوریہ
خیلو (یعنی د دادخ پیسیور د موجوده فہاٹلو) مهاجرت د صونا لغې بیک د حکومت
په نمانه کبنتے واقع شوی دے۔ مردا لغې بیک په کابل او غزنی پاښه د سنه
۱۴۹ نه د سنه ۱۵۰۲ پورے حکرات ده۔ که چرسے د مردا لغې بیک د لاسه د خابنی خیلو
د نه سوہ مشرافو د میثنا قتل تیټه د سنه ۱۶۸۰-۸۷ د هنې سوہ مشرافو د میثنا لغې بیک په شوی او د
مک احتمله مشرافو د میثنا کبنتے د دهه قیاٹلو مهاجرت د وادی پیسیور په لور د سنه ۱۶۸۱ نه
ورسته او کلکنی لے شوی۔ نو د پیسیور په علاقه د بابر د حملو او د دے مهاجرت تر صحن

بے ایڈ شل دویشت کار تیر شوی وی۔ او دا دوھرہ لبرہ عرصہ ده چہ په دے
کپنه په دے دوھرہ وسیعہ علاقہ گئے دے دوھرہ تیالو دا لک، جنکرہ او
آباد کاری نامکن معلومیندی۔ د دے نہ علاوہ د بابر په وخت کپنه دلہ ناک
لاہڈ شان په دادھ پیغمبر کپنه موجود او د انتشار خاودنات وو۔

د هنڑ د فتنے نہ اول بابر د سابق صوبہ سرحد په هوجھہ پیشتو باندے خو
دارہ تاختنے کری دی۔ او د کومو پیشتو سره په د هنڑ باسط راغلی ده د هنڑ
قبائل او د هنڑ د علاقہ ذکرے په خلو خپل لو مونہ سرخ په تفصیل سرخ کپنه
دے۔ بابر په خپل و افغانو کپنه د کومو پیشتو قبائل ذکر کپنه دے هنڑ دل زاک
یوسفت ری، همسزی، لکیانی، بنتکن، افریدی، دزیر، بسوٹی او کولاپنی دی۔
دا بقول قبائل د بابر نہ دیانتے په دے خلو خپل موجودہ علاقو میشته دیاو
د بابر د یک نہ دا صفا معلومیندی چہ دا خلق د ہجیتھے مو دے نہ په دے علاقہ
کپنه استوکن وو۔

مرزا لغت بیک د بابر تری وو۔ او د یوسفت زو سرخ هم د بابر تعلقات دو،
لک چه د ملک شاہ صنور (چه د ملک سليمان حُسَيْن و) فریب فی صارک بابر
تے وادھا شوی ده۔ بابر په دیر صاف گو او سپین نہیسے انسان وو۔ هنڑ خپل
نول واقفات په دیر سفراخ نیکل دی۔ توک چرسے د مرزا لغت بیک د لاسد
یوسفت زو د نہ سوہ سوانح د تل اضناه او دے قبائل د مهاجرت د اقص
په حقیقت کپنه شوے وسے نہ یقیناً بابر په د هنڑ ذکر کپنه وو۔ دے بابر د د
واعقات په باب کپنه قلعی خاوش دے۔ د دے نہ دا قیاس کیدے شی چہ دا
واقطات به د ہیا لغت نہ خالا نه وی۔

« شرخوت د اولاد یعنی د تریو، شبیرانیاف په زب وی او بابن
کپنه او د خریبوت د اولاد یعنی د خابنی خلو او غزیرہ خلو په زب وی بابن او بمند
کپنه نایان فرق دے۔ کہ چرسے دا بقول قبائل د یوئے تھے دوہ تھائکه او کلنو۔ وی
بیاب دا هم مثل پکار وی چه خابنی خلو او غزیرہ خلو په دادھ پیغمبر او منظمه علاقہ
کپنه د اس توکنی نہ پس د نورہ پیشتو قبائل د کونی او اختلاط په وجہ خپل ذبہ لایا

او د دددو نہ دستوره بدلک کری دی۔ ویلے د دی نہ دا دیانتی خلق د
روبا لاؤ مطابق دلہ ذاک دی چه د شجیرہ نویسوند خوا په کولانی فیالو کپنه شامل
دی۔ او کولانی فیالو من ورخ هم د خابنی خلو او غزیرہ خلو نہ په زب، دودو
دستورلوا او بابن کپنه نایان فرق لری۔ د دے نہ دا صفا معلومیندی چه د خابنی
خلو او غزیرہ خلو په زب هم خپل اصلی او پنجانی زب ده۔ په دے بنا خاپ خیال کپنه
دا قبائل د تریتو او شبیرانیاف تربورات کلپل خا، موزہ نیت نہ لری۔

لک چه دیانتے دیکلی شوی دی د سکندر اعظم د جمل (۳۷۶ قم) په
رخت کپنه په وادھی کونی، باجری، وادھی تالاش او سوات وغیرہ علاقو کپنه د یونانی
مورخیونه خوا درے پیائل د آسپاسی کونی او اسکندری په نامو ذکر شوی دی
د دے قبائل د مشاخت په حقلہ دراپند په تفصیل سرخ بحث شوے دے۔ خما
په قیاس کپنه یوسفت زی، مندی، غزیرہ خیل او اتمان خیل دغیرہ هم د دے
پورتہ قبائل د خلالت دی۔ دا خلق په تدبیخ زمانہ کپنه په وادھی کونی او باجری خپل
علاقو کپنه او سیدل۔ او په قللہ قلنده ب په دے علاقو کپنه غزیرہ دی وی۔ البتہ
د اخیرہ محکم د چہ په دوی کپنه ب خنہ قبائل واتھی دے علاقو تے په پیری دستی
زمانہ کپنه د مهاجریو په شکل کپنه رائی، وی۔ لک د ملکا په دول په مہمند واحلو
د اخلاقی د بابر په دخت کپنه د غزیرہ عمنظمه کپنه او سیدل۔ او دیسے معلومیندی
چه دے موجودہ علاقو تے دوی په درستی زمانہ کپنه راغلی دی۔ بیک د دوھرہ دارا لک
او مهاجرت په هم په دے چول سوئے وی خل د رنگ چہ په او سیئی زمانہ کپنه طاغن
د خپلے غریبیتے علاقتے نہ د مردان او پیغمبر میدانی علاقوتے راغلی او اباد شوی دی
په دے ذمکر دوی په ابتداء کپنه د خسایہ اجازہ دارو او د حقانیا په شکل کپنه
اباد شوی دو۔ ویلے ورد فرو دوی دغز ذکر کپنه کپنه۔ او اونت ورخ د ملک
خلقو نہ هم اوچت دی۔ دخنہ شان په دی و مبھی زمانہ کپنه دے نہ آباد کارو او
اصل اس توکنی نز منھ د جنکون امکانات هم کیدے شی۔ د یوسفت زو دلہ ذاک او
غزیرہ خلو تر منھ ب هم جنکون شوی وی۔ خنک چه د چخو اخلاقو جنکون ب هم د نکو
د پاره دو۔ او اونت ورخ هم د ذمکر د پاره جنکون کیدی۔ په دے جنکون اکپنه ب د ذاکو

موات ۱۔ یوہ سرسریہ اوزنجیریہ غربیزیہ علاقہ دا۔ چ رقبہ بئے ٹھوڑ
نہ مرجع مید وی۔ سوات ٹھے غورنے سطح میندرمن لس نہ فہر اوقت ۲۵
سوات پہ قطب دیر او چترال، ترخانہ نئے ایسا سید غورنے، سوبیل نئے
جنیہ علاقہ اد قبیلہ پورے ارٹک برک اتحاد خیل او باجور دے۔ سوات یوئے
شکل درے پہ شکل کبھی دغروں پہ منگ کبھی پروت دے۔ او پ دہ حصوکبھی قسم
دے۔ یوئے ۳۷۰ سو اسات دیئے میں او بیٹھنے کوئ سوات۔ دواہد پہ منگ کبھی
د سوات سیئن بھیتھی۔ دا علاقہ پیرا نرجیزہ او ابادہ ۴۶۔ او د قدریہ بنکلام
بنہ پہ قبول پاکستان کبھی مشہور ۴۷۔ سکندر اعظم پہ ۳۲۳ ق-م کبھی پہ
ھن جد کری وہ۔ حصہ وخت کبھی چ دیوانی مورخینو لخواہ دے علاقہ کبھی کم
حق اباد یاد شوی دی۔ دھرمی ذکر «اساسکیفی» پہ نامہ شوے دے۔ دے حلقہ
د سکندر سراہ شدید جگونہ کری وہ۔

د اشکوں د مذہبی شفت لکید چ بدھ مذہب پہ اول وار د گندھارا علاقہ
تے او رسید لوند سوات علاقہ دھنڈ قدریہ محل وقوع او بنکلام بند د بدھمذہب
مکن او گندھیدا۔ دا حقیقت د سوات پہ علاقہ کبھی چ بدھ مذہب د آثار فنیہ
پہ بھرلوانہ خرگند دے۔ پہ دے علاقہ کبھی چ بدھ مذہب خورک آئا وہندہ
شوی دی او وہندہ کریوچ۔ دوہری پہ بندیو علاقہ کبھی نہ دی وہندہ شوہ۔ دے
تھ علاوہ د چینی سیلانیا او ناڑیہ معرفتیہ هم دھست حقیقت مرستہ کوئ
پہ دے چینی ناڑیوں کبھی دیوبھی سیاح فاہیات دے۔ نومورے پہ ۵۰۰
کبھی د کوہ ۵۰۰ ھنڈ کش پہ لار سوات تے رائٹھ ۵۰۔ د ۵۰ د ویتا مطابق پہ دھ وخت
کبھی پہ دے علاقہ کبھی ۵۰ بدھ مذہب پنجہ سوہا خانقاہوں موجود وہ۔ اوہ بندی
کبھی راهیاں اسلکت وہ۔ د ۵۰ نہ پس میں سیاح سُنک یت دھ چ پہ ۵۰
کبھی د کافرستان پہ لار سوات تے رائٹھ ۵۰۔ دا بہناغ سیاح ۵۰ والی چ پہ سوات
کبھی بدھ مذہب پہ برقی دوات دے۔ خانقاہوں اباد دھ اونٹنے د مذہب سرا
میٹھ لری۔ سوات یو ابادہ اوزنجیریہ علاقہ ۵۰۔ او د حلقہ کب کروٹہ ۵۰۔
بل مشہور سیاح ۵۰ ہیوں سانک دے۔ چ د نئے ۵۰ نہ د سانہ پورے پہ

کا پیسیا، گندھارا او ہند پہ لو کبھی گر زیدی دے۔ نومورے سیاح سوات ته
ہم تھے وہ۔ دے دغ وخت د افغانیت د سپین پو سقی ہوناں) د گلوب وہ پہ
توک ملک کبھی بدھ مذہب تے صدمہ د سیبدی دا۔ او د سوات علاقہ ہم دے
تھ میاں شوی وہ۔ دے والی پہ د سوات میں پہ غایہ خواریں سوہا خانقاہوں
باخ ورات ۵۰ او یا شام پرانہ دی۔ حق پر خوبیدہ زبانہ او کارنڈ ۵۰۔ د
چین پہ سیلانیا تو کبھی اخزی سیاح ووکنک وو چ پہ سانہ ۴۶۰ کبھی سوات تے رائٹھ
۵۰۔ او دلتہ پہ دی خانقاہ کبھی راہب شوی وہ۔ د ۵۰ دیکنہ ۵۰ ہیوں سانک
د لیکن مرستہ کیوی۔

د شپاہ سے صدھ پہ افر کبھی اغاز کبھی چ مسعود غزیوی د پیشتو فوٹوں (چ
اکثر پہ غلبی، لوڈی او گرلانہ کبھی پیشتو مشتل وہ) پہ کوکمک پہ ہند جھے متروک کرے۔
د دغ وخت د پیشتو پوہ بستکر پہ سروارے پیر خوشحال نومیں۔ پہ سوات جملہ
اوکوہ۔ او د سوات غیر صلیم "اجاگرا" تے پیماکرو احتمالاً تو۔ د ہند د شاہی کوئی
د اجایے پاک د لوڈی نہ د سوات کو رنزو، شکست ووکو۔ او پہ دے علاقہ تے
پہ اول دار اسلامی سلطنت قائم کرو۔ د پیر خوشحال تبر د سوات میں پہ مشرقی
غایہ "ادھی کرام" پہ مقام موجود دے۔ د دیا تو مطابق د پھنسے صدھ پہ
اخراً یاد شپاہ سے صدھ پہ اغاز کبھی دیو سفت دو پیاسا جملہ پہ سوات شروع
شوے۔ او دوی د اپنے دے علاقہ پہ قلارک قلارک اوپنیو۔ پہ دے علاقہ د تھے
پس د پیشتو مشہور همسر شیخ ملی دا تو لے علاقہ پہ قلارک قلارک اوپنیو۔ د شیخ ملی
دا قسم ۵۱۳۱ پورے پہ پیشتو کبھی مل او مروج وہ۔ دے نہ پس د سوات
د باجا صاحب پہ حکم داویش کافناً منزوح او گنٹھے شو او خوک پہ پہ کوہ د نمک
تابض وہ۔ حق ہم دھڑہ مرستہ پاسے شوہ۔

د شپاہ سے صدھ پہ افر کبھی دیو سفت نہ پہ علاقہ د مخواہ شروع شوے
پہ مخلو پس د دلائیا او سیکانو دور راست۔ دے پہ دوی کبھی بیو حکومت ہم دے
جوتے۔ دے علاقو چلک اقتدار قائم کوئی۔ پہ سیکانو پسے د انکویا تو وار
۵۰۔ انکویا تو ۵۰ د چل اقتدار پہ وخت کبھی پہ دے تیالو خلی بردید او نہ وہندہ

پ دے اوہ دہ زمانے کئی "ملکاں نشاط سوات" تر رک چ د خوشحال خات
نیک پ دخت کئی د هنر پ الفاظ کئی ب ورات "براط" دو۔ دعے شات د سوات دا
بنکل علاقہ د شلمے صدی تر اغاڈا پورے د یوسف نز د کورن او قبیلی جگہ
پ وجہ یو ورات رباط دو۔ دلے د شلمے صدی پ اولنگ کالونگ کئی دے علاقے
قہم راویں شو۔ او پ سوات کئی پو دالسے لای دود اغاڈا دش میں موٹنے۔ دے
ذی دور بانی میان کل صاحب عبد الدود د سوات سابق پاچا صاحب دے۔
میان کل صاحب د غیر معمولی صفات خاوت دے۔ او دھپل یو شخصیت او یو
کارناو نہ کبد د پینتو پ تاریخ او د پینتو فام پ مژاڑ کئی پیر یو مقام لری۔
د میان کل صاحب د گورنی حاکم پ نئو دلے دالسے دے۔
د سوات پ شا میزی قبیلہ کئی عبد الواحد نوئے یو سرے او سیدہ۔ چ
پ قام صاف مہمند دو۔ د لکھ کرہ غالباً پ سلسلہ کئی یو ھنک او زیکیدا۔ چ
نامہ نے عبد الغفور کیشور دے شو۔ دھن ھلک درستو پ اوں کئی د سوات باباجی
د سوات اخوند صاحب او د مسید عوٹ پ نامہ مشہور شو۔ ہا ھنک د ایذا
نے عبادت او ریاضت تے مائل دو۔ د ایذا ای تعلیم د حصول نے پس د نیات تعلیم
حاصلو پ عرض د سوات نے د مردان علاقے نے رانگ۔ او جھ مودا لے پ کوچہ کوچی
کئی علم دین حاصل کرو۔ ہذا مودا لے پ خونکو کئی ہم تیرہ کرو۔ او بیا د روحانی
فیض د حصول پ غرض د حضرت شیخ رجہ کار کا صاحب پ مزار کئی چل کشی
ہم او کرو۔ او بیا د حضرت جی صاحب (پیشد) پ خدمت کئی حاضر شو۔ او د
ھنری د صحبت نے فیض حاصل کرو۔ دلے نے پس تو روہیو (صواب) نے
لاری او د ھولانا محمد شعیب نے لاس نبہہ او کرو۔ او بیا خلویت کالہ پیں چل
وطن سوات نے رانگ۔ او پ سیپل بانیوئی نوئے یو کلی کئی دیرہ شو۔ او بیا لے
پ نیکی خیلو کئی وادی ہم او کرو۔ او پ مستقل دول پ سیدو کئی استونگ
شو۔ اخوند صاحب د خپل زمانے یو پر ہیوں کار او نیکو کار بنیاد دو۔ نو قول
او سن بے درم پ چیرہ درم سترگ کل۔ اخوند صاحب پ شلسلہ کئی وفات

د اخوند صاحب د وفات نے پس د ھنر پ او لاد کئی اختلافات پیٹا شوں
او د دے اختلافات پ نتیجہ کئی د سوات خلقو سید عبدالجبار خپل امیر مقرر
کرو۔ تو ہویے د سید عبدالجبار شاہ پ نہ کیتھے دو۔ پ دے موقع د اخوند صاحب
نمیں میان کل صاحب عبد الدود او شیرین جان چ اوں پ خپلو کئی د وات دو۔
رضا شوں۔ او د سید عبدالجبار شاہ مقابلہ نہ تیار شوں۔ د دوی تر منظہما۔
اد منڈوا۔ چہ د میان کل اپنے ناکامی ختم شو۔ دے کورنی اختلاف نہ دیر
نواب فامدہ واختہ او پ سوات نے جلد او کرو۔ او سید عبدالجبار شاہ د ھنر
پ مقابد کئی ماقی او کرو۔ دے واختہ پس د سوات ختم بیا میان کل صاحب
تے مائل شوں۔ او ھنر نے د حکومت دعوت ورکو۔ او میان کل صاحب دا
دعوت قبول کرو۔ چنانچہ سید عبدالجبار شاہ پ احتمام سرہ سبقا نے نہ اور سو
شو۔ او میان کل صاحب پ کال ۱۹۱۶ء کئی دیکھی خیلو پ علاقہ کئی د گبل پ
مقام د سوات باچا منصب شو۔ دے نے پس میان کل صاحب پ خپل ذاتی تدبیر
او شجاعت د خپل لارے قول ہی بخوبی او ار کرو۔ او پ تول علاقہ کئی نے اعن
او امات قائم کرو۔ انکریز افونم میان کل صاحب پ کال ۱۹۲۱ء کئی د سوات
والی تسلیم کرو۔

میان کل صاحب د غیر مجمل شخصیت خاوند دو۔ ھنر پ خپل تدبیر او دور
اندیشی پ یو دالسے علاقہ کئی د یو منظم حکومت پ قائلو کئی کامیاب شو۔ چہ
د ھنر خلقو د سوونگ کارو دالسے د یو حکومت اقتدار نہ غارہ نہ وہ ایسی۔ او
پہ ہبھج نبہہ مودا کئی نے خپل دیاست د تری پ لار روان کرو۔ پ ریاست کئی
لے سرکوئہ تھیر کرو۔ پ تول دیاست کئی د تیلیقتو نظام خر کرو۔ د خلقو د
محبت او تعلیم پ نورئے پ ہمدردی او دسونڈی توجہ او کرو۔ او د خلقو د ارام او
سوکالی پ نہ کئی نے د ھرمکت ذریعہ او د میلے استغاثو لونہ دریغ اور کرو۔
او خپل دیاست نے پ ناریخ کئی نے دالسے اہم او لوی مقام دکھو کوئ چ د
دے پنکل دیاست ہوز دت حق دو۔ میان کل صاحب د جسے شپیٹ کا لو پ غریبی

د حکمرانه تولی اختیارات په خپل رضا خپل ولی عهد شہزادہ محمد عبدالحق جهاد
ذبیح خات ته په کمال سال ۱۹۴۹ء کیتے او سپارا۔ او د دے نه پس د مکول تولی کاروبار
د ده په ذمہ واری کیتے چلیری۔

محمد عبدالحق یہا تو زیب خات یو دو شت خیال حکرات او د اسلامیہ کالج پیسوں
تلیم یافتے دے۔ او د خپل ریاست د هر اپنی خیانت ترقی سرکار ڈبرہ میڈی لوئی۔ په تبریز
تبریز د تعلیم د تو سیخ حد په ہورتہ خواہشید دے۔ دھنے وجہ ده چہ نت دفع په
دے ریاست کیتے د دبوب لویو من روسو په جال خوردے۔ په سیدہ شریفہ کیتے
چہ دریاست صدر مقام دے یو عالی شان ڈکٹری کالج ہم جوڑ دے۔ «ریاست
د خلقو د پارک د ابتدائی تعلیم نہ واٹھے نہ اعلیٰ تعلیم پورے مفت انتظام دے دو
دابو د اسے کارنامہ دے چہ د سوات حکرات پر پہ ہائی فنر کوئے شئی۔ د تعلیم
نہ علاوہ د صحت او د فناہ عامہ د فدو کادو فدو پہ اور ہم ڈبرہ توجہ کیجھا۔ دھنے
وجہ ده چہ نت درج د سوات ریاست د ڈومند په ہر اونچ کیتے چغے په ترقی روکنے
دے۔

لیز: لک چہ ولی سوئی دے۔ په دیر کیتے د قبیلہ یو سفری د آکو زو»
په خانگہ کیتے د خوابی زی ذیلی خانگہ ملینہ ایاد دے۔ د دیر علاقہ اکڑہ غربی
د۔ دیر نمرخانہ ته دریاۓ سوات، د قطب نمرخانہ په لور کلکت اوسکھیر اقطب
نہے پھرال او قطب قبیلے تے افغانستان لاد د قبیلے په نوریہ باجوہ ۱۰ سویں
تے مالکانی دے۔ د دے ریاست رقبہ بدے روزہ مرلح میں دے۔ د ریاست
مشہور سینٹ پیٹکوری دے۔ چہ په قدیم تاریخ کیتے د روکوری په نامہ ذکر دے
د ریاست ابادی بہ غالباً د شیری، او اوکو نت صفحہ منہج دے۔ د ریاست د
خپل محل د قلعہ لہ کبند د دیر سیاسی اہلیت حاصل دے۔

د ریاست دیر د حکمرات پتیر بانی ملا ایاس نوئے یو سہے وو۔ چہ خپل
ذہد و تقویٰ په وجہ د اخوت بابا په نامہ مشہور وو۔ او په صلیزو کیتے د پاشنہ
خپل په ذیکری وو۔ په اولسم صدی کیتے ملا ایاس د دیر په علاقہ کیتے شہرت

نیشنے په حکومتے بدله کوئه۔ او په دیر کیتے د ریاست بنیاد کیبوود مدعالم
خات نہ پس په دے گوئی کیتے د اقتدار خاوند قاسم خات وو۔ دے سری په
خپل وخت کیتے کافی طاقت او اقتدار حاصل کوئه۔ او خپل ریاست تے تو پیغ
وکوئے۔ په قاسم خات پسے رحمت خات د اقتدار خاوند وو۔ تو موئی په سال ۱۸۸۵ء
کیتے وفات شو۔ او د دہ په ہائی مسجد شریف خات په گردی کیستا په د دہ
خوئی وو۔ په دے درخوکتے د چندوں حکمرات ہاجی عمراء خات دیر اقتدار حاصل
کوئے وو۔ په سال ۱۸۹۱ء کیتے ہمرا خات په دیر جمہ اکڑہ او ہجر شریف خات تے په
ماں جبور کوئه۔ په دیر ہمرا خات قبضہ راغد۔

په سال ۱۸۹۵ء کیتے انکریزاں اوراء عرا خات برخلاف فوج کشمی اکڑہ۔ دھن وخت مدد
شریف خات ہم د انکریزاں ملکے وو۔ او ہجر شریف خات او انکریزاں مشریع
پتکر د ہمرا خات طاقت ہم کو۔ دے په بدل کیتے انکریزاں ہجر شریف خات د
دیر حکمرات او منتو۔ او د ھنڈ سرے لے معاہدہ اکڑہ۔ دے معاہدے نہ مخت
د چترال د سرک ذمہ واری ہجر شریف خات په خپل سر واختنے۔ او په سرک
باندے د محصول د صولو و حق پریشو دلو۔ دے په بدل کیتے انکریزاں ہفتہ
نس زرہ روپی سالانہ وظیفہ مقرر کوئہ۔ او خلور سوہ تو پکوٹے په انعام کیتے وکوئے
په سال ۱۸۹۶ء کیتے انکریزاں حکومت ہفتہ د نواب خطاب وکوئے۔ نواب ہجر شریف
خات په سال ۱۸۹۷ء کیتے وفات شو۔

د پلار په ہائے اور کنگ نیب خات چہ په بادشاہ خات مشہور و د دیر فاب
شو۔ حکومت ہند دہ د ہم د نوابی خطاب وکوئد سال ۱۹۰۸ء) په سال ۱۹۱۰ء کیتے حکومت
ہند د دے نواب سالانہ وظیفہ پنوس زرہ روپی مقرر کوئہ۔ او د نوابی خطاب
دہ په کوئی کیتے ہو روٹ کوئہ۔ او د دہ ہری شاہ جہان خات تے ولی عہد او منتو
او ہفتہ تے د خان بہا درجی خطاب وکوئے۔ نواب بادشاہ خات په سال ۱۹۷۵ء کیتے
وفات شو۔ او د ھنڈ په ہائے شاہ جہان خات نواب شو۔ دے د نوابی په معاملہ د
دہ سوہ خپل رود عالم زیب خات مخالفت شروع کوئہ۔ د عالم ذبیح خات په مرستہ
د خار خات او د سوات میانکل صاحب وو۔ د دوی تر صفحہ مخالفت شدید اختیار کوئہ

آخر انگریزی حکومت دے دا پارو وروپیو تر مختہ قبصہ اوکھا دے عام زیب خان د
پاره لئے پنچ سو چھوپی میاشت وظیفہ مقرر کردا۔ او هند د ریاست د حددہ نہ بھار
بھر کریے شو او د مردادات پے علاقہ کتبے استونکون شو۔

د پاکستان د قیام نہ پس د نور د ریاستونو او قبائلی علاقو پے شاد نواب
شاہ جہان خات هم د خپل دیاست الحاق د پاکستان سرو اکو۔ دے نواب
شاہ جہان خات دیویجیبہ مذائق او منصوص طبیعت خا دند وو۔ پے موجودہ زمانہ
کتبے ہے د اولس د بھبود او بنیکیرے پے لوکتے پے یو حکمرات کم فرانچ عائیکلی
د ہنڑے پے دور هنڑے ٹوجہ نہ کولدا۔ دغ دجم د کچ پے ریاست کتبے د موجودہ زمانہ
د تعلیم د پارہ هم خدا منظمہ طریقہ او اسظام نہ وو۔ او نہ د اولس د بنیکیرے پے غرض
چوتے پے ریاست کتبے ہسپتاوا نہ وو۔ د لک راک د رانگو پور تو چک کیدا۔ غرض
سے شلم صدائی کتبے هم دا ریاست د عهد و سلطہ یو نور نہ وو۔ حکومت پاکستان خونک
دریاست او رحیت پے باب کتبے نواب شاہ جہان خات تے دھمہ د فرانضو پے حلقہ
یاد دھانی درکہ۔ وے ہر خل بے نواب دے یاد گیرنے پے لورڈ توجہ او نہ کیرے۔
پے دے د جہ حکومت پاکستان د ہم پے معزولوں بیور شو۔ چنانچہ پے اکتوبر ۱۹۴۷ء
کتبے هند د نوابی نہ معزول کریے شو۔ او د ہم پے خانے والی عہد محمد شاہ خان خرم
نواب مقرر شو۔

د دیر ریاست نہ صرف د خپل ممل وقع لکھ سیاسی اہیت لری بلکہ
قدرتی دولت نہ مخدہ هم یو حور پتہ ریاست دے۔ وے د دے ریاست د قدرتی
پتو خزاں نہ کار نہ دے اختیتے شوے۔ تو چک کتبے شی چ د نوبی نواب صاحب
پے عہد کتبے پے د ریاست دے قدرتی دولت نہ پے درستہ او موذونہ طریقہ کار
و اختیتے شی۔ او د خلقو د بھتری پے کاروں کتبے پے استعمال کریے شی۔ د دیر موجود
نواب صاحب یو نوجوان تعلیم یافہ انسان دے۔ او د موجودہ نمانہ د تقاضو او
خور یاونہ بنہ خپدار دے۔ او د خپل ریاست د ترقی د جذبہ نہ سویشادھے۔
وچہ د چہ د خپل ریاست د ہم کریے ترقی پے کاروں کتبے پے چوری کوشش
کوئی۔ پے ریاست کتبے د تعلیم یافہ اکامہ شو د۔ پے قتل ریاست کتبے سکونہ او ہیباں

کی دی تائیجیو ہے۔ د سرکون تعمیر تے هم تو چہ کیری۔ د بیاست د قدرتی پتو خزاں
د دا یستو د پارہ هم منصوبہ تیار ہیو ہے۔ او د کم جوش او د لعلہ چہ د ترقی کارہ
روان دی د ٹھنے نہ دا تو چک کیدے شی چ د دیر د ریاست حلقت بے چیر ذر د خپل
نورو دروپیو عنیزانو سوکا پے ترقی کتبے اوپنہ پے اوپنہ د داد شی۔

منڈیو۔ د یوسف زد بد خانکہ منڈیو۔ دا اوس د خپل مورث اعلیٰ پے
ناہم منڈر مشہور ہے۔ د وو د مردادات پے ضلع کتبے ان دچھلے بورے اباد دی۔
چھلے۔ د چھلے غرخانہ تے ایسا یسیند قبیلہ تے یوسف ذی، قطبہ تے یونیور
او سوپیل تے مہابنی ہے۔ د اعلاقہ د یو یو درستہ پہ شکل کتبے پورہ د۔ میدان
پکنہ کم، زمکن تے نا ہمارہ او غریبانہ د۔ نت ورخ دا علاقہ د سوات پے ریاست
کتبے شامدہ د۔ د اصلیہ مشہور جنک پے سنتہ کتبے هم پے دے علاقہ کتبے شوے
وو۔ دا علاقہ د منڈو مرکز ہے۔ د چھلے نہ سوپیل تے د صوابی علاقہ او صوابی
نہ پے قبلہ د مردادوں علاقہ د۔ او پہ دے قتلہ علاقہ کتبے د منڈر مختلف خانکے
ایجادے دی۔

د منڈار خانکے۔ د منڈی درستہ خام دو۔ چہ منور، خضر او رخڑو مید
بیا، منور دو، خام دو۔ دیر نامہ عہدات او د بل نامہ اعات د۔ د عہدات هم دو
خام دو۔ یو نوم کسال او د بل نوم اعات دو۔ دکال اولاد تے کمال زی وسیطے
شی چہ پے خپلو کتبے پے دو د خانکو کتبے ویش دی۔ یو شانکہ میثات زی دی او بلے
تے کشات زی ویلے شی۔ د طورہ خانات پے مثارات ذو کتبے شامل د۔ او د ہوئے مردا
خانات پے کشات زی کتبے۔ پے مثارات ذو کتبے اکو زی هم شامل د۔ چہ د عایت خان
د دریجے سنجے اولاد دے او پہ مغارہ کتبے استونک دی۔

د اعات اولاد هم دوکہ بناخ دے۔ پے یو بناخ کتبے اکاری، کناری او علی زی
شامل د۔ دوچتہ اعات نامہ دیلے شی او د ایسا یسیند پے غالیہ د مہابنی پہ سوی
اباد دی۔ تھی، مینی، کوکہ او مرغز د دوی پے علاقہ کتبے مشہور کلی دی۔ پہ جوں
بناخ کتبے د سو د اولاد دے۔ دوی د اعات نہ پہ تبدیل براہ دی۔ د سو درو د ذیلے
بناخوں پے دے چوک اباد دی۔

اباخیل۔ په گُنڈہ، زیدا، هنو او شاہ منصور کپتے۔ عمر خیل په کالا، دا، صواب، مانیری کپتے میر احمد خیل په مرغز، پتوکوئی او سیم خات کپتے، بهزاد خیل په کلابت کپتے او خدو خیل په پنجتار، داک، قوانہ، باجا او بام خیل کپتے اس توکن گی۔ سُخُری۔ دا تپه په پنجھاتاں توکن کپتے ویش دا۔ مالذی، مکاں ذی، آکونڈا خپڑ نے او محمود ذی (ماموری)۔

مانیشی۔ په جاک، تو لادھی، ترک، پرمول او ادینہ کپتے ملک ذی په یاریں شیردار، ایعقوبی کپتے، آکوز حاپ، دوبیاڑ، سری چین، او اسمحیلہ کپتے، مخفر ذی په شیو، کالو خات، شیو غزنی کپتے، محمود ذی په نوی کی، شیخ جانا، اسوٹا او نارنگی کپتے اباد دا۔

ترکلائیزی۔ د اخوت درویز د روایت مطابق د شیخا دو، پستھے دے۔ د یو یوے لام درجنا ودا، یوسف ذی، منیر د دے اولاد دے۔ د بیله نامہ بسو دا۔ په یو خیلے نو لو۔ نامہ لے بریک ودا۔ او اولاد تے ترکلائیزی یا ترکانیزی یا پلیٹھی شی۔ او ان ورخ په باجھی کپتے میشته دی۔

باچو چا۔ د باجھی علاقہ، اندان، خپڑویشت میلہ اوین، او خش شل میلہ په پلنہ وی۔ د دے علاقہ قطبہ د پنکوپے سیمند دے۔ قبیلے تے وادھا کوئنہ او نیرخاتہ تے ایمات خیل او مہمند دی۔ د سویلہ په لورئے ہم د مہمند و علاقہ دا۔ د باجھی علاقہ په پنجھ حضور کپتے قسم دا۔

دل چار ملک (۲) بابوکارہ (۳) مودکر (۴) رود (۵) وادی میوند۔ په دے علاقہ کپتے اکثر یوسف ذی او ترکانیزی اباد دی۔ د "رود" په کمکی کپتے، صافیات او ایمات خیل ہم اس توکن دی۔ په چار ملک، بابوکارہ او وادھا میوند کپتے سلار ذی یوسف ذی او ترکلائیزی او سیپی۔ د چندوں کمکی د پنکوپے سیمند او نوکھی تر صحت دا۔ د اکنچھا بہ اندان، آئے میلہ اوین خلا د خلور میلہ پلنہ وی۔ د علاقہ، خپڑ په نیز حکمرانی علاحدات د ستارہ دار کارناو په وجہ دیر شہرت لی۔ علاحدات یو دیر فہیم، مدرس او شیعاج انسات دا۔ د پلار نامہ تے عباس خا وہ د پلار د وفات نہ پس د محرا خات (او د ھم) د مش در دور شیر عالم خادہ تر مخد

د اقتدار د پارہ کٹکش شروع شو۔ چہ په هنہ کپتے علاحدات کا ہمایاب شو۔ او د ۷۸۸ پورے د خواوٹا په علاقہ خیل اقتدار قائم کرو۔ او تقریباً د دیر نیم ریاست تے په خیل قبضہ کپتے را دا ست۔ او بیاۓ په سنت ۱۷۹۸ کپتے په دیر جملہ اکوئے او فاب محمد شریف خات تے د دیر نہ په دتلو مجبور کرو۔ «غم وخت کپتے د عمر لڑا اقتدار انتہا رسیدے وو۔ علاحدات د خپڑ وخت یو صدر او جاد بان حکمران وو۔ هنہ د خیل ریاست د حفاظت په نہ کپتے حاۓ په حاۓ مضبوط تلاکانے جویے کپتے وے۔ فوج تے په لزی طریقہ تربیت د کرے وو۔ او د اعلیٰ قسم وسلے درہ ملیا کری، دا۔ د دیر قبضہ نہ پس هنہ چترال په لور ہم پیش فتدی اکوئے په دے بنا انکریزاں د ھدہ د اقتدار خپڑو ارادہ اکوئے۔ او د چترال ریلیف په فوج تے په علاحدات فوج کشی اکوئے۔ د دے په نیجہ کپتے علاحدات افغانستان تے په نلو مجبور شو او باقی عریت د اصیر عبد الرحمن خات میر کرو د ۱۸۹۵۔ ہم په د غن کال د مالاکنہ ایکھنی قائم شو۔ او پہ ابتداء کپتے په دے ایکھنی کپتے د دیر او سوات علاقہ ساٹھے وے۔ درستو د چترال علامہ ہم د دے سرہ تیک کوئے شو۔ دا ایکھنی د مرکزی حکومت هنہ برا ک راست ماخت وہ۔ په سنت ۱۹۱۶ کپتے پچ د شاہ مغربی سوہنگی صوبہ تشكیل شو لہ دا ایکھنی د دے صوبہ د چیف کشٹ په نکرانی کپتے د کرے شو۔ د قیام پاکستان نہ پس د وحدت مغربی پاکستان په جو دید دا ایکھنی اوں د مغربی پاکستان د گورنر په نکرانی کپتے د کوئی شوریہ، کمکیا نہی۔ دا قبیلہ د خپڑ په نامہ مٹھوڑہ دا۔ د روایتو مطابق د شیخا او مرجلنہ دو، حامن وہ۔ د یو نامہ مند وہ چہ اولاد نے یوسف ذی او منیر دی دبل نامہ مک وہ۔ د دا یوہ لور وہ چہ کمکی نو میڈا۔ او په "نیزک" نوے یو سپری وادہ سوی وہ۔ د دا اولاد اوں په کمکیا نوی میڈ دے۔ د مک د حامن اولاد په نہ شو۔ او هنہ ہم په کمکیا نوی کپتے د رکھ دی۔ پہ موجودہ وخت کپتے کمکیا د پیشیدہ په ضلع کپتے د دا واسے په زمکہ میشته دی۔

غوریا خیل

د روایات مطابق "گند" د دیم خوی او لاد په غوریا خیل یادیږي - د غوریا خیل
خامن وو. په دولت یار، خیل، خوکھ او زیرانه نومیدل. بیا د دولت یار دوک
خامن وو. د یو نوم مهمند او دبله فرم داډوو.

د مهمند کوم او لاد په میدان علاة کېنه (اسټونکه لوی) - هفتاد کوز مهمند او
کوم چه په غوریزه علاة کېنه اباد دی هفویه بر مهمند وئیله شی - په اصل کېنه
دواړه یو دی. مګر د زملنې په تیزید سره په دهی کېنه نن درج خوی قلعه پاته
نه دی - د بر مهمند د خلق دکونۍ سیند په دواړه او د نکنکهاره علاة
کېنه میشت دی. باڼه حصه ده مهمند او په ایجخوکه د شمشا، مسلا او کسی
غزوه لواړه لري کېنه اباده ده -

د مهمند د کشمې د غزوه په منځ کېنه داقعه ده. خاۓ په خاۓ پکتے دهیه ورسه
دره دی - د دوی په علاة کېنه شمشا او ابیده زی مشهور غردنه دی - «خاپش»
کړپه او نکنکه "تاریخی" کنډ دهه هم د دوی په علاة کېنه دی - کوز مهمند د پیښې په
علاة کېنه د باړه سیند په کس غاړه په کچوری او صیره کېنه اباده دی -

د مهمند د علاقه نه غرځانه او قطب غرځانه اغاث خیل او باجور قطبه
له د باجور او کونړې هم حصه او د قطب په لوره هم د کونړې حصه او د نکنکهار علاقه
سویل بقطله نه د خیبر ایښۍ او سویل غرځانه ته د پیښور ضلع حکا.

د بر مهمند د علاقه غوریزه او کاټهیزه ده. غردنې بیچ او میلن علاقه کړمه
ده - دعل پوره، کاصه، ګوشتا - د دوی مشهور کلی دی - د شبکه نه چه جلال آباده
کوته لار تلی ده - هف توله د مهمند او په علاة کېنه تیزیری - د خلقو کروند
ذکر کړه ده -

دا خیل: - د دوی نه په قطب مهمند ګړه ده - او قطب سویل مړه
خیل دی - د دوی د خیلونه په شمیر کېنه زیات دی - د غوریه خیل د مهاجرت په لسر
کېنه ده کړدار واضح نه ده - وئیله شی چه دوی د خاک کړو مرسته حاصله کړیا
او د هډ په برکت د سه په علاة کېنه د کلپنې شی په غاړه اسټونکه شوی ده - وئیله په

اړزکېنه دی د پیښور په قطبی علاة کېنه د کابل میدن د بناخداو په منځ کېنه اباده شل
د دوی دا علاة په پېړه اباده او رنځیزه ده.

خلیل - د خلیلو موجوده علاة به تقریباً شل مید اوږد او لوس مید پل
وی - د خلیلو مکالو ته "ارباب" وئیله شی - تهکال، پیښه دېړۍ او لتهۍ د هوی
په علاة کېنه مشهور کله دی - د دوی اکثره ذکر د باړه په اوږد سیږایویه.
څوکه کې پاځکتی - د اخوند درویزه په روایت څوکه په ابساکېنه د خپلوره
نه مرور شوی وو د مسپین غړه په لته کېنه لئه استونکه اخنيار کړی وو. د څوکه
په غرځانه افریدی سویل ته اوږد زی او قبليه سویل ته "توړه" اباده دی
د دوی قطب ته سپین غړ ده - د اخلونه په ولادي خرمته او ګرماد کېنه او سیږي
د بر کارک، جنکیال او کېنه درخانه ده - پېښه منځ په کارکوی - د بېړو علاقو سوړه
دوی تک د راک د بر کم ده - د دوی هسلامه دېړه په بېښه ده. ځک د ده خلقو ټه
اکثر دېړه دی - څوکه لټل سخا مذهب هه او په چېل منځ کېنه بشه متحد ده -
څوکنو ټولکه د پیښور په ضلع کېنه هم شتله په د حضرت میان غور د مزار په وجہ
مشهور ده -

غږډاله - د دوی نه ته د تاجکو سوړه کړو ده وهیه په نکنکهار کېنه او سی
اده ته په کېډه خیل، دولت خیل، احمدخیل او تار خیل دغیره د بره مهمند
سوکا په غم بنا ده کېنه شریکه ده.

د ځند او لاد

د خوشبوټ د ډوځی (کنډ) د او لاد حال توپیات شو. او من د هډ د بل
څو (ځند) د او لاد حال په منځر دول داودی.

کک چه د شپږ سه مغلوبیت د ځند او لاد خلور شا تک دی. یعنی خویکې کنډ
مهمندی او توګنی - د روایات مطابق مهمندی د ابساکه دخانیو خیلو په ډله کېنه شامل
ده - ولدي پیښور په استونکو پیښتو قیاسلو کېنه د ځند په او لاد کېنه د مهمند نه علاوه
بله همه قبید د خویکو ده - د روایات مطابق د اخلونه هم په ابساکه د ارغستان

« علاقه سره جوخت پیش پ زمک او سیدل . ولے کچ دیکچ دادھ پیشور دا نور یوں قبائل (د روایات پہ بنی) د تربیق د غلبے نہ پہ مهاجرت بیمور شوئ دوٹھ شان د خلق هم تربیق د پیچے زکے نہ بے د خلم کول . د خویشکو خنخ خلق د پیشین نہ منات ته لارک . او هله اباد شول . نئے غزفی ته لارک او بیا د هفہ خائے نہ کابل ته او بیا د کابل نہ دنہ غور بند ته او رسیدل . او هوریتے اباد شول . د خویشکو قبیله ترچ براک سلا د با بر سوہ مربوطہ دا . د هندوستان پہ اخیری حمل کئے د با بر اکثر فوجوونہ پہ پیشتو مشتمل دو . او بی دوی کئے زیارت حصر د خویشکو وہ . د اخلاقن د چلپ پو سردار سیم خات پہ مڑھ کئے د با بر پہ مرستہ کئے د پانچ پت پ جنک کئے د ابراهیم لوڈی سرک جنکیل لی دو . د نہ وجہ دا چ پا بر او د هفہ نہ پس د هدھ خوی هاید پہ دوی د پر مہربانیت دو . د خویشکو د اس توگن کوتل د دوی د علاقه مرکز دے . پہ کو ھاپت کئے هم د شیزارو خنخ خلق اس توگن دی . د دوی نئے خلق پہ کشیار کئے هم اباد شوئ دی

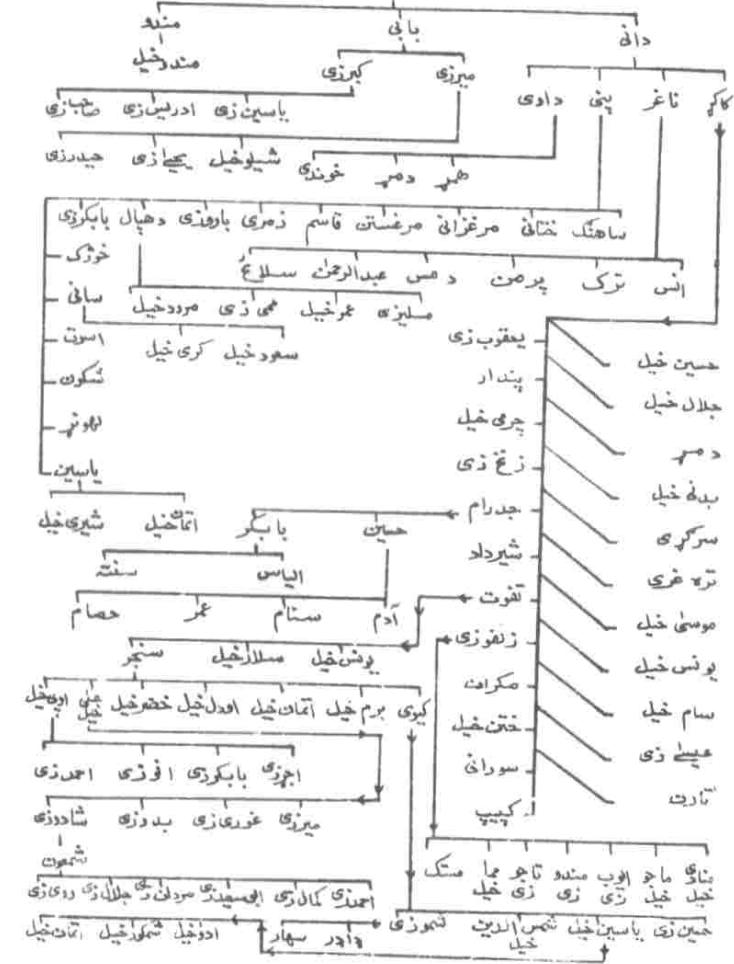
لوکیہ طبقہ

غور غشتی قبائل ۔ ۱) قبائل د چلپ هوریت اعلیٰ غور غشت چ د قبیل عبد الوشید دویم خوی دو پہ نامہ مشہور دی . د روایات مطابق غور غشت د نئی ۳۸۸ پہ خوا و شاکبئے ڈومندے دو .
د غور غشت درسے خامن دو . یعنی دانی ، بانی او مندو . پہ دوی کئے د « افی اولاد زیات مہم کئنے شی . » د افی پہ اولاد کئے مہم قبیله د کاکو دہ چہ ذکوبئے ورسٹو او شی .
بانی : - دا قبیله پ قلات کئے اباده . نئے د کوئی پہ خوا شاکبئے هم اباد دے . جو ناکرکہ نوابان دے قبیله سره تلقن نوی .
د مندو اولاد په مندو خید مشہور دے .

کاسیات : - نک چہ د شجرے نہ معلوم بیری کاسیات پہ بیوسو ٹھانکو کئے ویٹ دی . چہ د شیفار و قبیله هم پہ دوی کئے شاملہ د . نک چہ دیپھے خدا

د غورغشت نامه

غورغشت

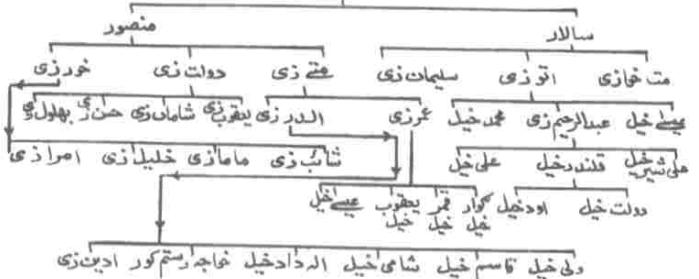
لک چه و میلی شوک دد په غورغشتون کېنے د دانه او لاد او د دانه په او لاد کېنې کاکو مهم قبیله ده - د دواي باقر مطابق د دے قبیله مراث اعلیٰ کاک فرمیده - چې بولو خدا رسیده او نیک انسان ده او د غیاث الدین عوری په زمانه کېنې وفات شوے او قبرئے د هرات د جام مسجد په دروازه کېنے موجود ده - د لے دا خبره درست نه معلوم بیده - کاکو بولو دیه قبیله ده - د دے خلقو په ذې کېنې ختنې دیر پخوانی الفاظ او د دوی په تهدت کېنے ختنې دا سے زایه رسیده موجود ده چې د هننه نه د دے خلقو قدامت معلوم بیده - البته دا ممکن ده چې کاک نیکې به په د سے او سن اکنې پوشرتیر شوئے وي په موجوده دخت کېنے کاکو قبیله د مردم چلپو او سنیتا په دوده خانکو کېنې ویش ده - د دے دوارو خانکو نه بیا نوزنے دیرې خلپه خورسته شوی ده - دا خلق د کوئېه دیورت په خلو دو دا پو صلحو کېنې ایاد ده - په ضلع هزاره کېنې هم شتة - د مشرق پیغاب په قصبه کوههانه، خورجه او بلند شهر کېنے هم کاکو استوکن ده - شه لر شات په دکن کېنې هم شتة - هیبت خات کاکو چې د خات جهان لودی د دوری نه ده سنای حاکم ده او د محنت افتانی په تائیف کېنے بولو برخه لوي - د سنای خانکه سره ده -

ناغر - وړه قبیله ده - او سن په کیقرانو کېنے وړکړه ده - د پیشتو د بو تاریخ (صولت افتانی) دیکواں نزد دادخانه د دے قبیله غرسه ده - پېړۍ ده - د ام د کاکو د په شاهنشہ مشهوره او قدیمه قبیله ده - او پېړۍ سے تو پیدی زمانه دسی - د دوی ختنې خلق په افغانستان کېنې او خنې په دکن کېنې هم استوکن ده - په دے قبیله کېنے د خانې کورد ذیلی خان سکنے باوزو زی سره تعلق لوي -

نسب نامہ گدوف

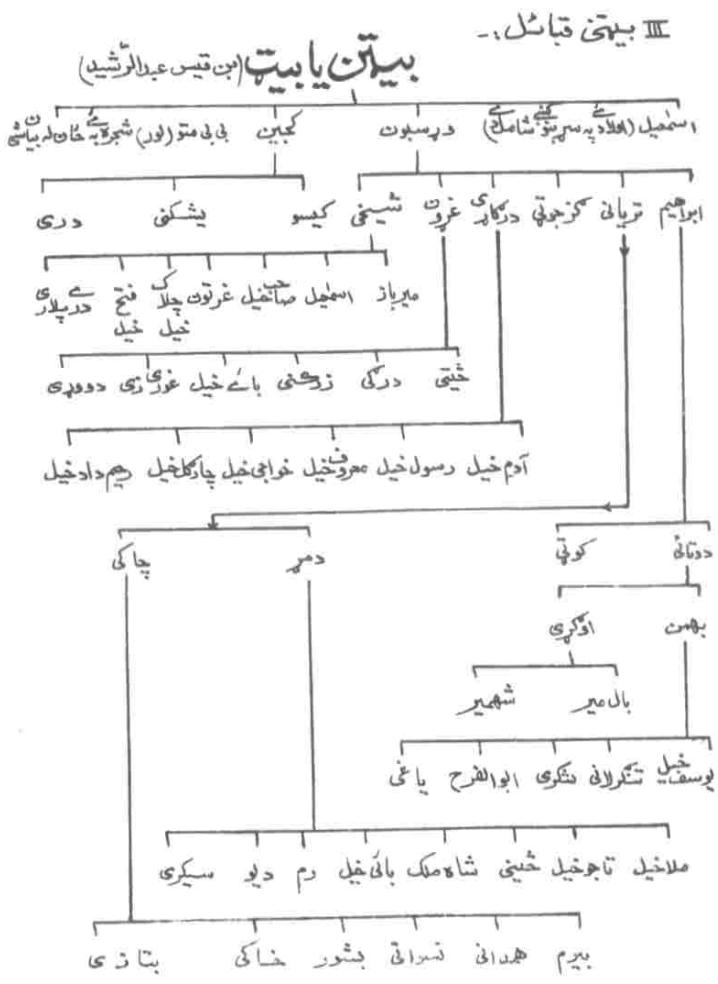
د شعبتو مطابق کدانه هم په غرځشتو کېتے شامل دي. د دواياق مطابق دا خلق د ابتداء د خانپنځی په ګوښۍ کېتے شامل شوی دي. او د قاسمه مهاجرت په زمانه کېتے د یوسف نه مندیه سره حسے علاقه ته راغه دي - گدوف شجعه په ۲ چول د ۱۹۵۰

گدوف

گدوف قیاسلو که چه د شیره نه معلومیږي دوو بنامه دي. چې ټو نه سالار او بلله منصور واله. د سالار خاکې خان آکړه هزاره په غرځشتو کېتے او ته "رش" پوره اباد دي. د دواياق مطابق د گدوف قیاسلو د هرڅو هورت اعلیاً نوم اشرف تو هنځه آکړه بدي ووي. د دواياق مطابق د گدوف قیاسلو د هرڅو هورت اعلیاً نوم اشرف دو. چې په ګډانه مشهور شو. درسته د لفظ ګډونه یا جدود مشهور شو. دا خلق آکړه د مهاجرت په غرځه کېتے اباد دي. د مردان په ضلح کېتے د بابیزه په کځکته هم د دویا اباده نشته ده. دویزې په کشمیر او د کیمبل پور په غرځشتو کېتے هم موجود دي. د چیزې په علاقه کېتے د غرځشتو کله د اشرف ګډون اباد کړه بیانیده.

دریمه طبقه

د دواياق مطابق بیت ایوب د قیس عبد الرشیح خوی ده. فرموره د بیت نیکه

پہ نامہ ہم یادبڑی۔ دنیکیدنے او ہمیہ نیتیے ملٹوئے نہ دے۔ الجہاں پتھے خزاں
د روایت مطابق د خرشیوت د ڈونڈ پھ مودہ کتبے دے ہم خدا مودہ ڈمندے وو،
خرشیوت پ سالہ کتبے وقت شوے دے۔ تو دے شہادت پ بنا موبنہ دیتے
تیک د صریفے نیتیے د خوارے صدی ہیجرا اخی کاٹھ کئھے شا۔ بیت نیک دو خاپر
اشان وو۔ پ لئے توب کتبے نے د عراق او عربستان سفر کرے وو۔ او دے
ملکوتو د نیکو خلقو د صحبت نے فیض حاصل کرے وو۔ بیت نیک تھا پ پینتنو
کتبے د یو ولی اللہ پ سترگ کئھے شا۔ د سیمات ماکو پ تذکرۃ الاولیاء (د لالہ
تائیف) کتبے دا مناجات د شیعہ بیت نیک سرہ منسوب دے۔ دا مناجات بہ دہ پ
کسی غر کتبے وسیلو:-

لویہ خدا یہ لویہ خدا یہ!
ستا پھ مینہ پھ مرض یہ
تولد ٹوی پ زاری کتبے
خون کیری د غرہ لئے
دلہ دی د غرہ لئے
اکھرے پیر کئے خدا یہ
دور کو رکے د دلی بولہ د
بلے چا پھ ملہ ستانیو
مسیح ساتا کتبے مبرز صیحتیو
ہسک او مرکز نفیت سادا
لویہ خدا یہ لویہ خدا یہ
د پالئے مساتا خدا یہ

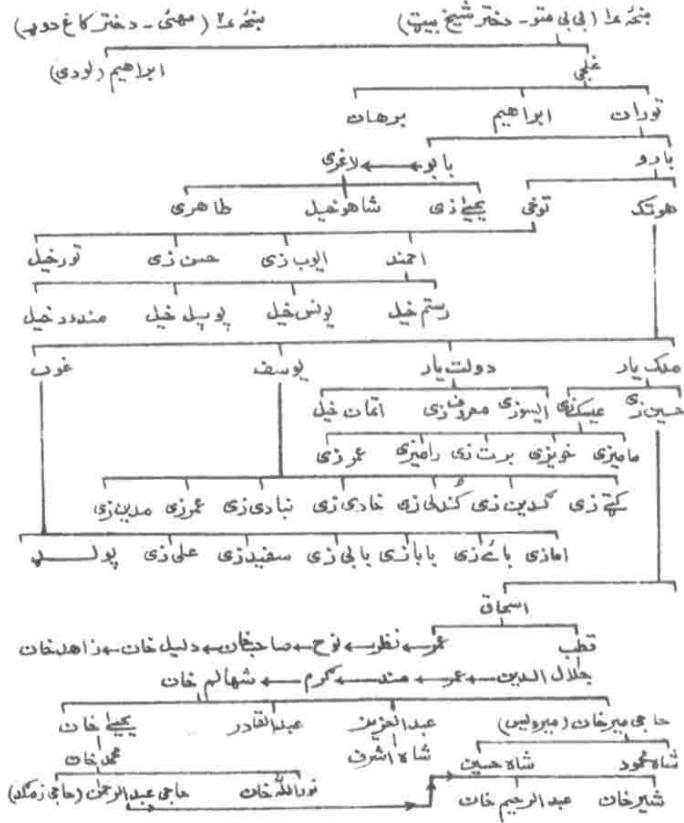
د بیت نیک پھ خاصوکتبے د رویتوت او جھیٹ اولادت بیتی دیلے شی۔ د ولما
مطابق دا خلق پ او لکتھے د کوہ سیمات پ لمکتھے ایاد وو۔ دے خدا مودہ پس
دوی د غلیب د لاس د دھلے زکھ نہ بے خایہ شول۔ او د کوہ سیمات پ غرخانہ
لور د روکو مل پ غایبا او د یانک پ د مکو میثہ شول۔ پھند کتبے د پینتنو
سلطت پ زمانہ کتبے داخلن دلے اقتدار خاostدات وو۔ او د سلطت پ فرطون
کتبے پ جیر شمیر کتبے شامل وو۔

خلوٰص طبقہ

متوفی کتابل؛۔ د روایات مطابق بیہ مت د شیعہ بیت لور وک۔ چہ پ شاہ حسین غور

وادرکا د۔ دے اولا پھ متوفی مشہور دے۔ او دے نہ مراد غلبی او د دی قبائل
دی۔ د دوی شجیعے پ دے ڈول دی۔
متوفی کتابل پ دوہ تھا کوئنے ویشی دی (و) غلبی قبائل (ب) (و) غلبی قبائل۔
خلوٰص طبقہ - متوفی (اردھ خاکنک)۔ (و) غلبی قبائل۔

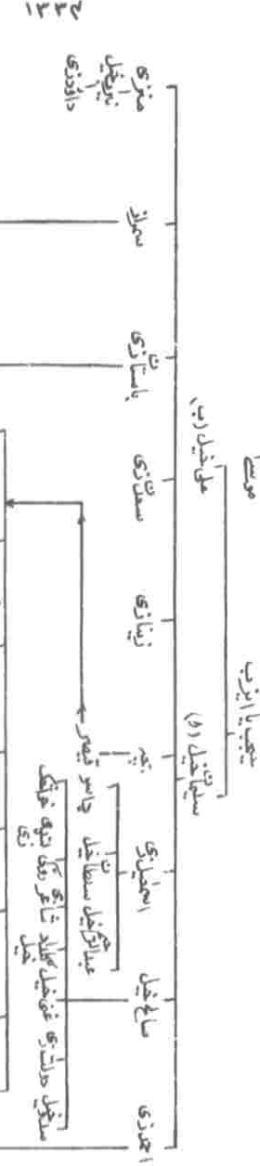
شاہ حسین

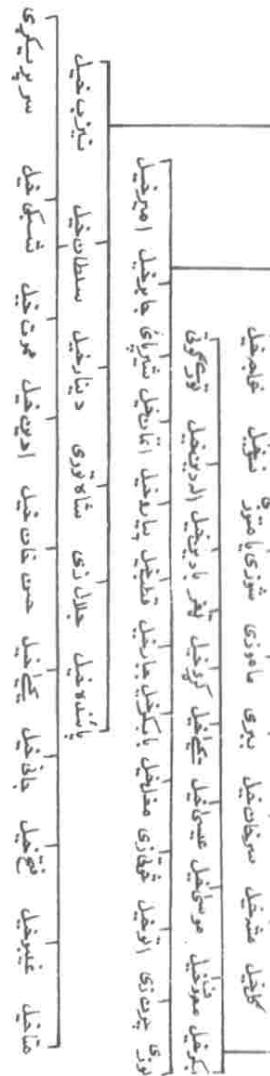
متوزعی اوله شاپنگ

شیخ باشک - ۴ - برهان دین غنی

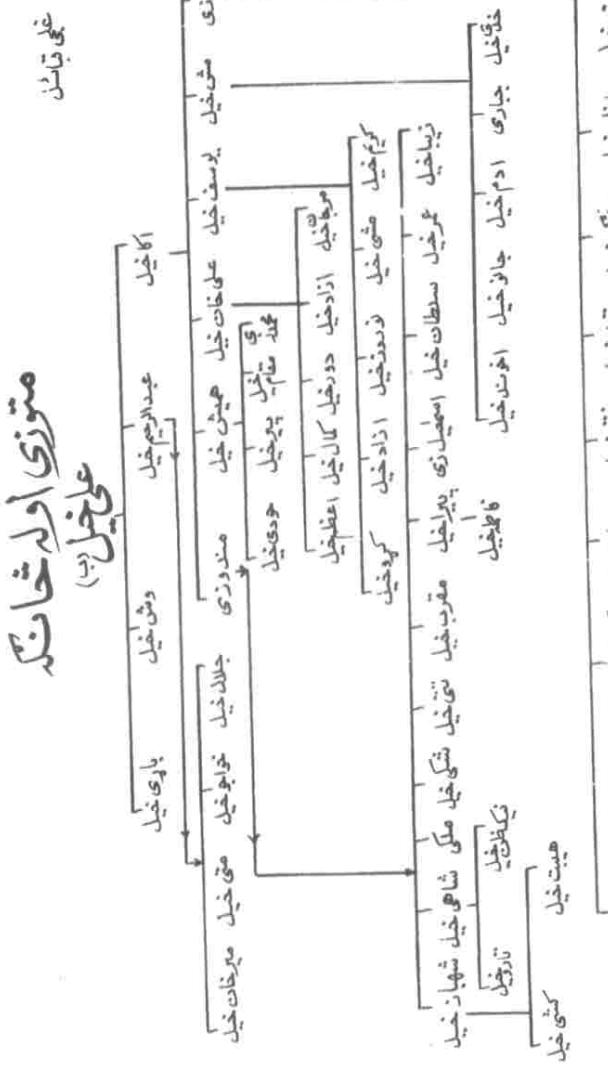
بهارات

۱۳۲

۱۳۳

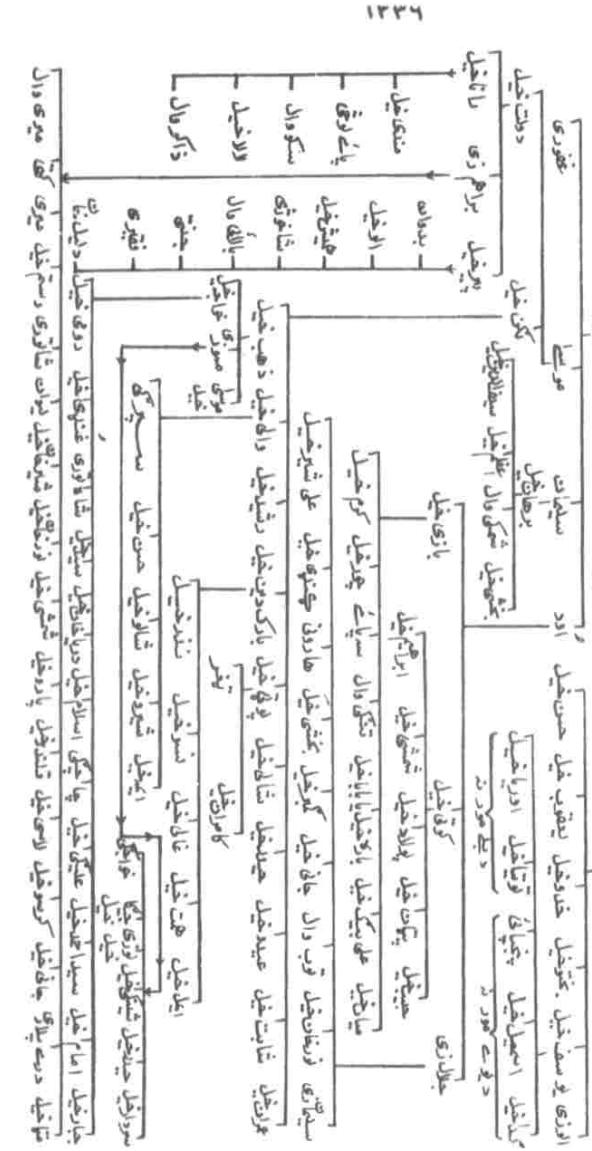
شیخ باشک

متوزعی اوله شاپنگ عجمان (UAE)

متوزی اول شانک

شانک

متوزی بنا ابراهیم بن علی

۱۳۴۷

متوزی

عنجه قاشک

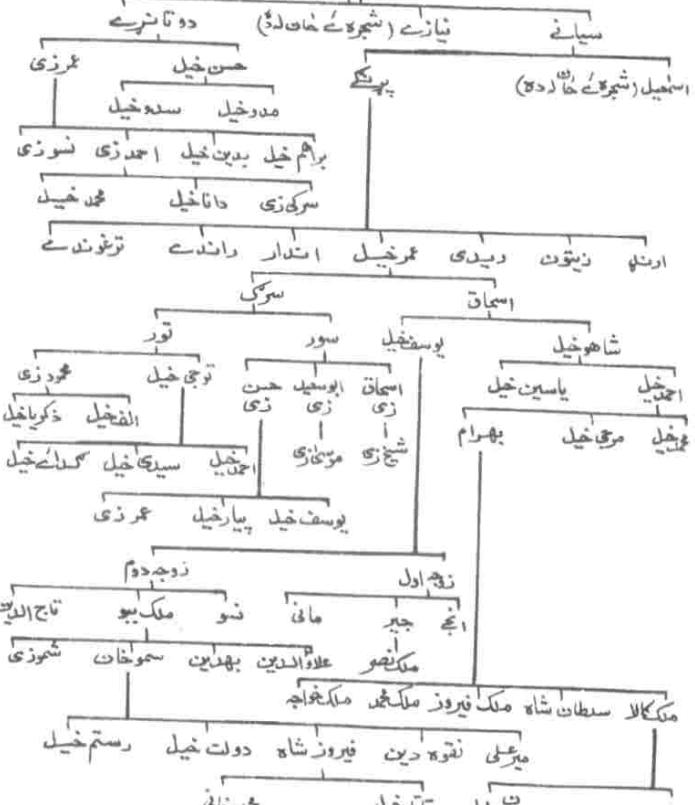
ترکی بن موسی بن ابراهیم بن علی
ترکی

متوزی دومیہ شانگہ

لودی قبائل

ابوالهمم لودی (بن شاہ حسین غوری)

پاریکشاہ مبارک خاتون عالم خاتون نظام خاتون جمال خاتون یعقوب خاتون فتح خاتون موسیخاتون
(سلطان سکندر لودی)

فیروز سلطان بھول تاناخیل محمد خاتون
فیروز شاہ مبارک شاہ ملک بیوی تاج الدین

مکثصہ علاوادیت بھدین سوچات شہزادی
مکثکلا سلطان شاہ ملک فیروز مکثکلا سلطان شاہ ملک فیروز

میرعلی نقودہ دیت فیروز شاہ دولت خیل رسم خیل

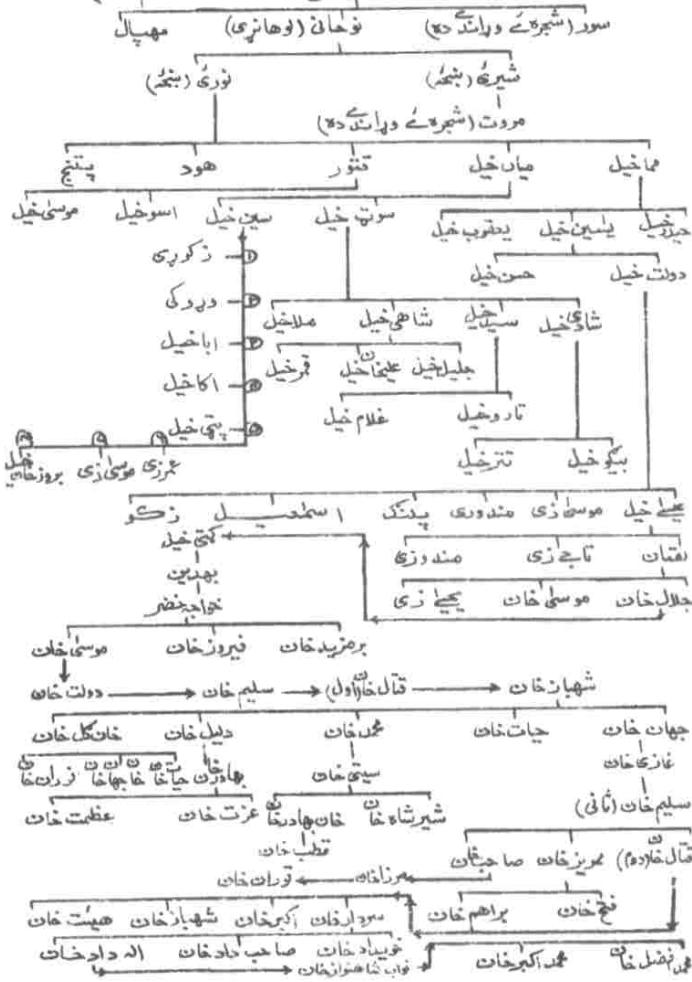
فیروز سلطان بھول تاناخیل محمد خاتون
باریکشاہ مبارک خاتون عالم خاتون نظام خاتون جمال خاتون یعقوب خاتون فتح خاتون موسیخاتون
(سلطان سکندر لودی)

محمد خاتون ابراهیم خاتون (سلطان ابراهیم) جلال خاتون حسین خاتون اسحیل خاتون اعظم خاتون
محمد خاتون اکبر خاتون نواب شاہزادہان

متوزی دومیہ شانگہ

لودی قبائل

اسحیل (بن سیا بن ابراهیم لودی)

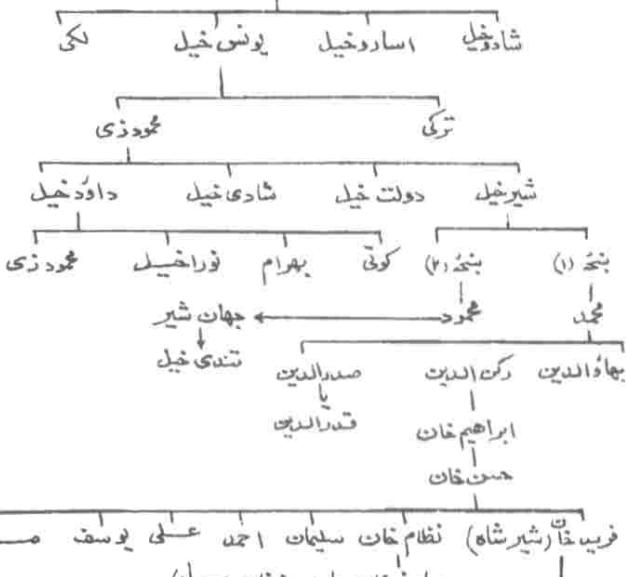

متوزی دویمه شانکه

لودی قبائل

متوزی دویمه شانکه

سوسا (بن اسماعیل بن سیا بن ابراهیم ولی)

فريشخا (شير شاه) نظام خاں سليمان احمد علی یوسف مساج
مبارز خاں یا همربن خاں (عدلی)

عاجل خاں (سلام شاہ یاسیم شاہ)

قیروز شاہ (چہ خیل ماما عدلی و شمس ود)

متوzi یا متے زی قبائل (علجی او لوڈی پینٹا)

د پیشتو موڑخینو د دواں تو مطابق شاہ حسین نوئے یو سیسے چه د غور د
شاھی کو دکھلے مونے ے تھلک لرلو۔ په ڈیجیبیں اتفاقا تو د شیخ بیت کوک په استونگ
پنجور شوئے وو۔ او دے استونگ په نتیجے کئے شیخ بیت هڈ ته خپل لور بیتا تو
فادہ کوئی دا۔ د شاہ حسین او بی بی مونوئے دوہ حامن او شول۔ چه دیوانام
غلبے او د بل نامہ ابراہیم دا۔ دغہ ابراہیم درست پہ لوڈی صلہر شو۔ د شاہ
حسین د بل پنچ نامہ مہھو وہ چہ دکاخ ددھ دوو۔ دھنے ہم یو جھوی وو پہ
زم ے سروانیتے وو۔ اولاد تے معروانیتی ونیتے شی۔

د غلبی قبائلو حوال۔ د دواں تو مطابق د دوی هورث اعلیٰ غلبے وو۔ د کابل
سیند پ کئی کئے د ننکرہار پورے او د هندوکش غرہ په نہ کئے سویل تے او د
سپین غرہ په زنگیری کئے قطب ته هنہ قہے ورسے ورسے کئی چہ د کابل سیند
لوئے کئی مونے یدھائے مٹوئی دی په هنہ لپولو کئے د غلبیان قبیلے حاۓ په حاۓ ایڈ
دی۔ د دوی علاقہ په د قطب ته د سویل په لور اسٹانی یوسل او آیتا میںد او ڈی
او د قطب ته په د غرہ خاتہ په لور ایتا میںد پلنے وی۔ دزیری ٹبلیپ سویل دے
دا علاقہ اکثر غربیزہ او د اوریزہ دک۔ د دوی پہ پول قبیلے تے مشرق ابديالیات،
قطب تے هزادہ قبیلے، نمنختات تے عوریا خیل او سویل تے کئی غردے
غلبی قبائل د هوٹکو او توچیانو په دوہ غرہ خاکو کئے ویش دی۔ او حوارو
— — — — —

لہ د شاہ حسین او بی بی مونے دھنے چہ شیری توییو کو مر (فنا و وضع کوئی دا۔ هنہ
بنی غلط دا۔ او دے دج دا معلومیری چہ دے شیرہ توییو دھوئے قبیلے د تیمید پلا
ٹھے وج لپول دا۔ او پہ دے بنائے د غلہ ذی (غل ذی) د مطابق پہ عرض دا افان وضع کوئی
دک۔ دش شاد د ابراہیم لوڈی سرہ منیرہ افانہ هم بے بینادہ دک۔ پہ اصل کئے دادوارہ قبائل د ہیاطل
یا سینیں پوسنی ہونا تو اولاد دے او دا هذخلاقہ ہے چے فارسی او عرب د مذہب د خلیجی او الجیہی افالویا کوئی د

تر نہیں اکثر بدی دی۔ پہ کومو د رخ کئے چہ نادر شاہ (نشار پہ قندھار قبضہ
اد کوئے۔ نہ هنہ وخت هنہ د هوٹکو یو نیم زر کھیے ایلات او مركبات تو جلو
کوئے او د غرہ شاہ تے د دوی جمیت او زور کرو۔ یا تی هوٹک اکثر یہ مرعہ
بادیت او د سور غرہ په دوارو اپنے کئے پاتے شو۔ د هوٹکا تو علاقہ د قندهار
نہ پہ قطب غرہ خاتہ، خلود پرہافہ او د قلات غلیزی ته سویل غرہ خاتہ تے پہ یو
پہراو پورہ دا۔

قویخات د رو د "مرنک" پہ کئی کئے د پل سکنی ته تر شیبارک پورے پڑے
دی۔ د غلبیانو په تو لو پیو کئے د سیمات خیلو خاکوک په شہیر کئے زیادتہ دا۔ د
سیمات خیلو خلور بناخون یتھے قیصر خیل، اسمیلیت دی، احمد زی او سلطان زی
چیر شہور دی۔ د دوی علاقہ په دوہ حصو کئے قسم دا۔ پہ موبیلی حصہ کئے
اد بین خیل، نشوخیل، قندر خیل، شکل خیل، شا قری، جلال خیل، مش او
محوت خیل اباد دی۔ او پہ قطبی حصہ کئے سلطان زی (ستان زی) او احمد
زی استونگ دی۔ د ستانی زی ہنے تپے تک جیار خیل، باکر خیل په جگدیک،
سرخ دو د او کند مک کئے او سیپی۔ خد قدر جار خیل په لقات او علی سکن
کئے ہم شست۔ احمد زی په مشرق ہوکری، سپیکی او سرخاب کئے اباد دی، مکر
د خوشی د پارک مال موائی تر جلال اباد بیانخ۔ علی خیل خ پہ زرمت او شہ
په مکور کئے استونگ دی۔ دا خلق اکثر پا دنہ دی۔ د دوی ہنے خلق لمی
او غرہ ندی پوری دی۔ د اند پو تپے په شیکلکڑہ کئے ابادہ دا۔ ہنے په جات مراد
کئے ہم استونگ دی۔ د دوی یو بناخ جلال ذی پہ زرمت کئے او بول کلائے
په شیبارکے ہم شست۔ د کاکرو یو تپے چ پہ موسی خیلو مشورہ دا پہ اند پو
کئے شامد دا۔ او د شیکلکڑہ په قبل د ہزادہ جات غزوی سری جوختہ او سیعینی۔
سترگی؛۔ پہ شماہ د اند پو نہ زیات دی۔ دا خلق اکثر مستقل اسٹونگ
دی۔ او کوچیات پکنے کم دی۔ اسحاق ذی چ پہ سہاک ہم شہور دی۔ ہنے پہ
زرمت کئے اکٹھے لقات کئے او ہنے پہ یکہ قوت او تکار کئے اباد دی۔ دوی لب
بن د هندوکش په درو کئے ہم استونگ دی۔ خدر دی په مکور کئے د علی خیلو سری

اباد دی۔ «دی اکثر دکر کردندے کار کوئی۔

پہ غلبیان کئی نہ داشتے تبیہ ہم شاھنہ دی پہ ہوئی خلیفہ دعیلیانو
تقوم گزری و لے غلبیان د دے خبر نہ انکار کوئی۔ داشتے تبیہ ناصر، خوفیٰ
خدریزی او ذمیانی دی۔

ناصر: - خلیفہ د ہوتکو کئی شامل شیرف۔ یک ہوتک دوی خلپ
ہم تبیہ نہ گزی۔ - ناصر و مشهور و قبیلہ دا دی۔ «اد خلیل، اعات خلیل، ملیلی
دا بناختم بیا پ چلو کئی فرو دود ورو بناختو کئی تقیم دی۔
خودی، - ہم خلیفہ نہ غلبیان پہ غلبیان کئی شامل شیری۔ و لے غلبیان د
نہ انکار کوئی۔ داخلق د مسلمات خلیفہ نہ نہ خاتمة اباد دی۔ اکثر ذمینداری کوئی
خچایات ہم دی۔ «دوی علاقہ د کہہ دا زانہ زیاتہ اباد د»۔ و لے فصل
پکیتے یو کیبری حکم چ د دوی فصلوت د رے میاثتے پہ دا ور و کئی پت دی، غوا
غزیات، گئے، ابزے ا دوبنات د دوی لوئی دولت دے۔

خدریزی: - پہ مکور کئی دلی خیلو مروہ اباد دی۔ اکثر ذمینداری کوئی
ذمیریانی: - اکثر د توپخانہ پہ علاقہ کئی اباد دی۔ مکملہ کاملہ ترقیدھا
پویسے خائے پہ خائے موئندے شی۔ داخلق اکثر دکر کردندے کار کوئی۔ او خل
خلق نے سو ڈاکرات ہم دی۔

اکر پہ دا بخیرہ پہ دلوت سرہ معلومہ نہ دا چہ د حاجی میر دیس نہ وہاں دے
د غلبیان مشترک و وہاں دیتے د ملکہ یقینی دا چہ د شہنشاہ شاہ بھاٹ د سلطان ملخانے پہ
اور ہوتک ذیب پہ زمانہ کئی ملک ملخانے پہ د سلطان ملخانے پہ نامہ ہم مشہور
ہے۔ د شہنشاہ اور ہوتک ذیب د لری نہ د قلات او قرتو د لارے پہ سحافت
مامور و وہ نہ میرے د غلبیان د توپی خائکے سرہ تحلق لری۔ سلطان ملخانے د
ابوالی سردار خداد سلطان سعدوزی تھعصر و وہ د دے دواوہ مشرقا پہ
صلح او جرکہ د "جلد ک" پہ خداو شاکیتے د لاکی کرم آب د غلبیان او باد ایلانو
تھر منہ لولہ مقرر شوی و وہ د دے قبیلو نہ منہ دا تقیم ترا دسستہ
گئے شی۔

"سلطان ملخانے" د انگریکی او سرخ ددد تھے پہ بچک دروازہ کیتے اوڑھے
شو۔ او دھنہ نہ پس دھنہ خوی حاجی عادل د قام مثہل شو۔ او تر دیرے میں
د قام مثہل د دہ نہ پس "بائی خات" پہ د حاجی عادل خوی وو د غلبیان مثہل
شو۔ بائی خات ہم پہ یو جنک کئتے اوڑھے شو۔ پہ د دہ پس شاہ عالم پہ د علی خات
خوی او د بائی خات دروازہ دو د قام مثہل شو۔ او دھنہ خوی خوشحال خات ہم
پہ خلپ دار د قام مثہل اوکری۔ د احمد شاہ ابدالی پہ د مانہ کئی د خوشحال خات
خوی اشرف خات د قلات نہ د غزنی پورے علاقہ حاکم دو۔ د اسے د احمد شاہ
سرکا د ہندوستان پہ اولہ ہمد کئی ہم شامل وو۔ د تیمور شاہ پہ د مانہ کئی
د اشرف خات خوی آموختات د قام مثہل دو۔ د شاہ ذمانت او شاہ محمد د جنکوں
پہ د درات کئی د غلبی قاں لو ہم بادشاھی نہ دیا خوا اوقتنیدل۔ او د دراتیا او
غلبیان تر منہ خونی جنکوں او شو۔ پہ دھنے کئی غلبیان تر دیر زیات او رسید
د سده زو نہ چھ حکومت بارک دو تھوڑے متقل شو دھنے خت لئے ہم د دوی او د
بارک دو تعلقات نوراب دو۔ د امیر دوست مجدد خات سرکا خو خل د دی ملتے
گھوٹے پینے مشوی دی۔ سرکا د دے دوسرہ نیازیوں د امیر عبد الرحمن تر زمانے
د توپی پہ خاک کئی د سلطان ملخانے کوئی با اقتدار و وہ۔

(ب) لوڈی قبائل

د دوایا تو مطابق د لوڈی قبیلو مورث اعلیٰ ابراہیم
د سے۔ پہ د شاہ حسین غوری خوی او د مشیج بیت نہ د د پہ بیڑو
پانوہ کئی د ابراہیم لوڈی د مہموٹا نکو کہ امتحلی خلیل پیرنگی،
لوہاپنی، دوتانی، نیازی، سوری او هروت وغیرہ میجرے پہ تفصیل
سورہ بیان شو۔ اوں د دوی نہ تاریخ و اوری۔
پہ موجودہ انتظامیات کئی د ابراہیم خلیل (لوبیانو) د لارڈ طالپور پہ نسبت
لوہاپنی زیات دی۔ د سے طائفہ اکثرے شاہنگہ پہ شیکرہ، اُندیو، قریب اپنے

اد قندھار کئے په اوپرہ دول په غلبیو کئے اباد دھ۔ دے طالقے نئے خلق د
نہاجوو په شکل کئے په قطعن اد بخشات کئے ھم اباد دھ۔ داخل اکثر دنکو
شجتان دی۔ ملے دکو کیلے دکار مری نہ دھ۔ او اکثر خلق نئے جادت پیش اد
په دے وجہ دولت مند دی۔ دے طالقے پھر سرہ کورونہ په شیکڑا او درے
سوہ کورونہ په قولا باع کئے دی۔ نوھانیو نہ پس په افغانستان کئے دیناریو
شیخ زیات دے۔ دے قام نئے خلق پاوشدة دی۔ په ڈی کئے قندھار نہ دری
او په اوپری کیلے دکوہ بایا په لمو کیلے د هزارہ جات غرونوہ جی۔ دا خلق «اوپنیا
اوکروہ پزو دے لری۔ دے خلق په برضہ حائی شوی دک۔ او په شیکڑا»
قرہ باع، جات مراد، مکور، قلات، عربیند او ملخات کئے میشتھ دھ۔ دکر کیلے
کار کوی۔ دا خلق په دیناری او معاملہ کیلے ہیر کروہ دھ۔ خوش کندمان خلق
دے۔ دو تانیو ھم په افغانستان کئے اباد دی۔ او دکر کیلے کار کوی۔
پہ نکلی طالقے په اول کیلے په مغرب افغانستان کئے او سیدے۔ دیستو د
خلق د خلو اوپنیا اوکروہ بنہ دخولو په عرض دکسی غر په لمو کیلے خصوصاً
په دامات کیلے د تاک او دوبنگا په ذمک اباد شو۔ دلت دوی تریوچ وختہ
اباد وو۔ د بابر په وخت کیلے دولت خلیو، میان خلیو، مروقو او فرو نوھانیو
په پہ نکلی طالقے جلد اوکروہ۔ او په جنک کیلے دے طالقے په خلق اوپرل۔ او د
دے په نتیجہ کیلے دوی دامات نہ هندوستان تہ پہ کیڑا لالہ۔ په دامات
کیلے د پہنگیاون په ذمکو نوھانیو قبضہ اوکروہ۔ په دے قام کیلے بھلول لوڈی
په هند کیلے «شیخ حید لوڈی» کورنی نہ قریباً خلور سرہ کالم پس د نو دیاف
حکومت قائم کرو۔ شیخ حید لوڈی د سلطان ناصر ادیت سبکنکیت معاشر وو
نوھانیوی۔ د نوح یا نوحانی اوولاد په سپین او تو روھانی مشہور دے

» تو روھانی مشہور نئے طالقے دا دی۔
دولت خلیل:- د نب نلے نہ طاھرہ دا په د نوح د «ما» خوی نہ درے
خامن وو۔ په دوی کیلے د دولت خلیل شاکر د خلپ کلشت په وجہ نور محاسیب ھم
په خلپ نئات کیلے شامل کرو۔ اوس د ما پتو اولاد په دولت خلیل مشہور دے۔

دولت خلیل په پھٹ پیٹ کیلے کتھ خانہ او زیکریدو۔ د داد خانہ کتھ خلیل وائی
دوھانیو تھل قاموں د تاک په ذمک د استوکنے نہ اول پاوند وو۔ او لیو و
زیرو د کوکیلے کار کوی۔ د ذمک خاوتندانو په کتھ واز کیلے چہ د غزنی جنوب
شرق ته د استوکنہ لول۔ د دوی پاوتندہ خلق نہ «دانا» غرہ ته راتلل
په دے دھو کیلے مرود د سلیمان خلیل سوہ د یو ناہوس داری په معاملہ کیلے
په جلدی اختہ شو۔ مرود په سلیمان خلیل کمزوری وو۔ تو دوی د کتھ واز
کتھ اوکروہ۔
په دے دھت کیلے د دوی د هرے پیٹ خلپ خلپ نئات وو۔ دوی په قتل
کاروں نہ په جرک کوی۔ د نوھانیو د تول قام خانی په کتھ خلیل کیلے د چہ د دولت خلیل
پو پینہ د۔ دے دا خات په د نوھانیو د تولو طالغو په مرضی مقرر کروی۔ او هنڑ
په د هرے طالقے سوہ د برابری او عزیزی دلی سلوک کوی۔ د میلاندی د فوںی
صدی په اغاڑ کیلے قنال خات بت سلیمان خات د قام مشر شو۔ د اسمرے د خیڑی
نہ پیر تریخ او د خلقو سوہ بے د سپکاروی سلوک کوی۔ دے جہتہ دولت خلیل
اد کتھ خلیل په مشوہہ قنال خات او دھنے پوھی اکبر خات او دوڑل۔ دے دھنے
مشھوی سرویقا کابل تہ پہ تیبیت لاء۔ دھن دھن کیلے په کابل کیلے د امیر دوست
شید خات د حکومت اغاز شو۔ د سرور خات تہ امیر دوست خات لہوا
د عبلاریم ھوکر په مشر تایہ کیلے خلور نڑہ بنسکر دکرے شو۔ دے بنتکر په
کومک سرور خات بیا په خلپ خاۓ شو۔ دے دھن مودہ پیٹ مرور خات هنڑ تول
کمات او دوڑل چا چہ د دکھ میلان او درور دوڑل وو۔ او پا په دے مشوہہ سپاھیان
شامل وو۔ او دے نہ پس نئے د خلپ حقاٹت په عرض پھٹ سوہ سپاھیان
اویبل او خلپ تلاٹ نہ بند مضمبوط کرو۔ په ۱۸۳۹ کیلے مرور خات په کوکیلے
مر شو۔ او دھن په حائی اللہ داد خات د قام مشر شو۔ په نسلکا کیلے سیکار
د نہال سکھ په صڑک کیلے په تاک جلد اوکروہ۔ اللہ داد خات د خلپ قام د
حایت نہ مخوہ وو۔ دھن مسودو تہ او تیبیت دھن کا بلت تہ لاء۔
په تاک د سپکاران تیبیت شو۔

په ده سے درخواسته امیر دوست محمد خات په خپلو خلو کېتې دوب دو۔ فاماڭلۇخاٹ
خات ئاڭلاس بيا د مسعودو علاقه تە رانى۔ سىكالار د ئاڭكىرى دىليست مئنلىق
پېنۋەت د خراج په دول ورتكىيە او د دە په نېچە كېتە اللە دام خات بېھر وخت
د مىتلىنى پېنۋەت سەرە په جەنكۈزۈ كېتە بونت دو۔ اخىر پە دە هەلە كۆلە كېتە اللە داد
خات مىشۇ۔ پە سەھلە كېتە د سىكالار د ياست سقۇت او مونىت او پە پەنجاب
او سىجد د اكتۈرىزۈز قېصە راغىد۔ دغە وختەللە داد خات خۇي شەھۋاز خات
د اكتۈرىزۈز د دەركىن د ئاڭكىرى د ياست مائى او مەنە شو۔
دىمىاڭ خيلو خانڭە:— دوىيەم د دوست خيلو سەرە بولى ئەمامە دامات تە
راختل وو۔ او د پېندى قوب ۋۇندىلىپ پېرىيەت دو۔ اوس د دە خەلق اس توڭىت پە
درابانى دە۔ پە اول كېتە د دە قام خەلق پايدەن دو۔ مالوە بە ئەسانلىق او بېڭىن
بە ئەكولو۔ پە دە ذىمەت دوىيەم او سۈرانى ئەلتەنە ئەستەن كەنەن دە
پە زىمەت خات كەنەن خەلق ئەلتەنە د دە خەلق اس توڭىت پە شەرەپ مېھۇر كەنەن دە
دخت دوست خيلو د ئاڭكىرى دە كېتە بە خپل مەنخ كېتە او ويىشە۔ خەكارە پىشىتىۋە
ئەلتەنە پە ئىتكە بە كېتە د مىياد خيلو سەرە ئەرتىكە دە سۈرانى ئەقام پە
بىدى اخىر شوول۔ او د مىياد خيلو پە كومك تە سۈرانىزە تېكەت ورتكىيە۔ او
دوىيە مەزادە زەتكە پە خپل مەنخ كېتە او ويىشە۔ دە ئە پىش د مىياد خيلو
ئەلتەنە خەلق سىتقەن ئەستەن كەنەن خەلق بېھر كەنەن دە

پۇرسى د بېتىار او مىياد خيلو ئەلتەنە خەلق بَاوتىدة او ئەنەن ئەمەن دىي۔ د مىياد خيلو
خات بىن اخىتارات لرى۔ د دوىيە پايدە خەلق خات بېھر وى۔ د مىياد خيلو
ئەلتەنە شەريف او شەتە مت دىي۔ د دوىيە مەزادە سىيد خيلو پە ئاڭكىرى كېتە
دە۔ چە د خەدو خيلو سەرە ايە لرى۔
تەسۋىس،— پە شەيرە كېتە لېز دىي۔ دوست پە عادەتىق او دە دوپۇ دەستورلۇ
كېتە بېنی د دوست خيلو پە خېر دىي۔ دەرگىكەلە كار كوي۔

تىيازىيات:— دوىيەم د لوپىيەن خەنان ئەت دە۔ داخلىق پە اول كېتە شىكار او
د غۇزى پە سخاۋشا كېتە اباد وو۔ د دە علاقە تە «دوىيە د أېنلىد او غەلىپايد
اەخۇپېنۋەتلىق» د مروت د پېنۋەت دەلە پە ئىنگى پە هەنۋى او درىيدىل۔ نېچە داشقۇن
بىسچ:— «اخلىق خات پە تىيازى كېتە كەنەن دىي۔ او كەلە پە دوست خيلو كېتە بىن
خەلق دىي۔ اكتۇرپە پېنۋەت كېتە د غۇزىنى شىجىن بىدىت غەرە پە خوا كېتە بىستەردى.
مروت:— داخلىق پە سېين لوپاپنى ئەتلىرى دىي۔ پە اول كېتە داخلىق
پە كەنەن وان كېتە او سىيدىل۔ او سەھلە كېتە دغلىپىش سەليمان خەلە سەلەن دە
كەنەن دە دەرگىپە داتلىق دەم دا دە چە د آذىز خات سلطان خەلە سەلەن دە
هەندا هەر يېقىن وە بىنخە او تېتىلۋا۔ او مروتو تە پە ئەنۋال لايە۔ دا واقۇم غاپلا چە
پە خلۇرەمى سەدەجەرگە كېتە شوى دە۔ سەليمان خيلو د مروتو تە «اخچىل بېرىغان
اەخۇپېنۋەتلىق» د مروت د پېنۋەت دەلە پە ئىنگى پە هەنۋى او درىيدىل۔ نېچە داشقۇن
تىيازىيات:— دوىيەم د لوپىيەن خەنان ئەت دە۔ داخلىق پە اول كېتە شىكار او
د غۇزى پە سخاۋشا كېتە اباد وو۔ د دە علاقە تە «دوىيە د أېنلىد او غەلىپايد

په د سليمان خيلو په ننگ د غبيچه توپ طالعه اودريديه او د مرتو په هرسته د لوها نه د تول او لس او دريد. او د دوي تر منجه ليو سخت بجيک او شو. په په کيئه غلبيان کامياب شول. او مردوت سره د پيره زيانه د کنهه فارز د علاقه نه په د تلو پيه بور شول. او د تاينك په علاقه کيئه نه شه نه مكه نه لاسه کهنه. خوش خوده پس دولت خيلو مردوت د دے نه کنه نه پاپول. ونه دير زد مردو خطيه ذهکه بيا منزلاسه کريه. خوشکه خيلو په د دولت خيلو خاکنده. دکنهها پورو په کومک دويي بيا د خيلو زمکونه او شوك. داخل مردوت د تحلي په قطبي برپو کيئه ميشته شول.

د هورخينقو په خيال کيئه د اسلام نه وراسته د دامات په علاقه کيئه هنود او بيانيات اباد وو. د دوي داداني اثار لا تراوسه پوره د احمد خيلو د غرمه په لمن کيئه د بائت خيلو په علاقه کيئه موجود دي. حاهم مشهوره ده چه دفعه هنعد د سلطقات هنود غزنوي او سلطقات شهاب الدين عزريه په زمانه کيئه د دے علاقه نه او شپريه شول. د دے خلقونه پس په دے نمک پوچني قام استوجهت شو. د دے خلقونه اصل حالات معلوم نه دي. داخلن سارنگ خيلو، عيي خيلو او د بيانيانو فورو طالعه چه د تاينك نه راشل او شوك. او د هفري په زمکو اباد شول.

پيانيانو په هفه برنه کيئه چه اوس پكشي پهاره خيل اباد دي د گكمبيه نه د قطب په لور و دانلي شروع کرها. او د رودنسته درے د يله او پنكلا. او هه نمكته حات له غزرة کرها کومه چه د گكمبيه او کرمه تر منجه پوره ده. دغه برنه جنوب پوره د دوي مال خر وو. په هفه درخونکه د بيانيانا ميرداد "مدعي سارک" ده په هير ماندار وو. او تراوسه پوره په د دے علاقه کيئه هنود ده. ونه بيانيانو په د دے علاقه لريه موجه قبضه اولريه. ورسوت د بيانيانو هيار بناخ د سارنگ خيلو او عيي خيلونه په ده خبره مردو مشو چه دويي نه بريه نه وركوله. د دوي د مردو نه د مرسته خواست اوکرد. او د مردو د همياره په مرسته کيئه په بيانيانو حمله او کرها. اختر صلنه او شو" ميکت مردو د بيانيانو په زمک

لامنه سے کرہے۔

"پيانيانو په قبا کلو کيئه چيچت خيل ستانه او فقيه خلصه ده۔ مردو قوم په دوي خل عرض او نه کردا۔ او تراوسه پوره دوي په تاچه ميخت خيل خبنے اباد دي۔ دا واقعات او په دے علاقه د مردو قبضه د اکبر بادشاہ په ذمانه کيئه شوی دي۔ د دے واقعات پاکلے کاکا معلوم نه دے۔ ونه د اثار او واھا نه دا معلوميري چه دا خلت به ابتداء" (۳۶۰) کالو راي په دے علاقه قابضاً ده۔ "اکبر بانجا" د حکومت په ابتدائي کاولو کيئه په دے علاقه لایانيات اباد وو۔ په دے بتا د مردو قبضه بھم د دومره هودسے نه را په ایسٹ شوی ده۔ مردو دا ذمکه چه خلوده برپو او بيشد۔ سلاں یو برپه، تو ناخيل یو برپه، موسي خيل یو برپه، وو په خصی مقرر شوئے۔ پيچ او تو ناخيل یو برپه، موسي خيل یو برپه، دے پيلار یو برپه او سلاں یو برپه۔ او پس دھلقو استونگه په دے دول ده۔ د لر لويدو خوانه پيچ، موسي خيل او تو ناخيل، په صحتي برپه کيئه بهرام او په بخراهه خوانه دوئے پيلاري او سيري.

هڪه متفرق پيئتا چه د مردو په علاقه کيئه اباد دي

(۱) ملا خيل:- دا خلت د مردو په کليو کيئه کهي و د او سيري۔ ستانه خلصه ده۔ د دے طالعه مشرنيکه ملا عثبات تو ميدا۔ په چو پيک سپرے وو۔ دا متن په دے علاقه لا تراوسه مشهور دے په الحمد لله خه هر شوك نولي مسے خولد ملا عثبات غواړي۔ دا خلت د مردو سوه دا سه خط ملطف شوی دي په جداکول کيئه گواه دي۔

دن هويز خيل، دا خانکه د مردو په قام درکدېري. په دولت د بهرام خيلونه برپه اخسته"۔ او په او لس کيئه په مردو کيئه حساب دي۔ (۳) ملک شنگا:- "ا خلت په اصل کيئه بيانيانو ده۔ په موسي خيل (مردو) کيئه کهي شوی دي۔

(ل) واي وال۔ لئه دوي خيک بولی۔ ونه د دے حقیقت نشہ۔ البتہ د

خليو د چېرېنې نامه خیک ده - د ده خبره د غلط مهمنې باعت شو - په حل
کېنه دا خلق د مردوه د اعماق خيلو د چېل ده -
(۵) منکو خيل : - ته خلق ده یا زیارت بولی . وله ده ده د مردوه د
موسی خيلو په خاکې کېنه د یا زیارت سره کېنه شوی ده -
(۶) خات خيل : - په دولت خوازی کېنه درکړي شوی ده - د بهرام خيل
په پښه ده -

» مردوه په هلاقم کېنه لوس قافو«

(۱) د مشیغ شاه د وحاف اولاده - د هکایه اصل کېنه سیلات ده - اد په
اویس کېنه د پیری مقام ده . اکثر د کرکیله کارکوي - د مشیغ شاه د وحاف
مزارد د ذوقه د موژو د نړخانه ته - غړه په نیټه کېنه ده -
(۲) میچن خيله - ده ده اولاد ده - په دینانه یو خاکې ده میچن
په اصل کېنه ته بل لوم لړو - وله په چاک او کې ندے ده ل پېښتو په
میچن نوم کېښود - دا یو نیک سره وو - پیشته ده اولاده په دره سلګه
کوری - په نظر تاکه موټوکېنې چه هر ټونک د میچن خيلو کوره نړوکه وړغلو نو ههند
خلاص ده - میچن خيل په افغانستان کېنه کړه ده اباد ده - د بنو په علاقه کېنه
د میچن خيل یو خاکله د کړئ په میبد په قطب په یو خاکے کېنه چه په لټه میچن خيل
مشهور دهه استونکه ده -

عیسیا خيل - د عیسیه (ت) خاکې ده - ابو خيل ، خواجه خيل ، ماما خيل
میر زی ، رکو خيل ، میرا خيل ، داور شاه خيل ، احمد خيل - په ده کېنه د دلیو حامونه
اولاد پاته ده - دا یه معلومېږي چه د نزو خامون اولاد شه د سلیم شاه په
جګنوون کېنه وړئه شوی ده -
مشوانۍ - د اطافه هم د یازیانو ده - د ده د نیکه نامه موشیانه وه
او په استھان کېنه د هو میلانه ، موشیانه مشو ازې شوی - په اوله کېنه ده
سادوک - د اولاد نړه د اباسیدن په هر خپرخواهی اباد ده - د ده دوی په پیشانه
» او « خيل په دا ده خيل کېنه او په پیشانه موئندۍ خيل په صیافانی (تتقی) کېنه اباد ده

مشوانۍ د مردوه او غیبې خيلو په د شمنې کېنه د مردوه مکری ده - د اطافه
او سه په دادی خيل او شادی خيل سره دیش ده -
سلطات خيل : دا هم د نیازیاونه د سارکنکه نه یو خاکنکه ده - په اوله کېنه
میالاډ کېنه اباد ده - درسته د کوره جګنوونه نتیجه کېنه د غهنه مکه پریښه
او د غیبې خيلو په مصلحت د خیکو د غړه په خواکېه (مسوګون شول -
» ابراهم (لوده) د تول اولاد حال پختصره بیان شو - په او سه افغانسته
کېنه دا خلق په پور شیخ کېنه فشت - د دهه قام د چېر خلقه د اباسیدن په غایله
په دیره اسماعیل خان او یا تاک او نزو خایروون کېنه اباد ده - د لودیاونه او سویانه
د سلطنت په دخت کېنه د دهه قام د چېر خلق په هند کېنه اباد شو ده - د هند
لډهیانه نهه بیانه په هند کېنه د دهه خلقه د استونکه یادکار ده - دهه
خلقه د ویرے پځخانه زمانه نه په خپل صحه کېنه اجتماعي تشکیلات لول - په هند
کېنه د سلطنت قاخونه ادل دوی خن دهه رواجونه لول په ویل په شه بېهه
نه ده -
» نوهازمه ، پېړکه د مردوه د غږه هرقام په د ستر ملک په نامه د دیش
لړو - دا دیش په د قام په اتفاق تاکله ده - د ضورت په دخت کېنه په د قام
سېین د پیری په ستر ملک راهونویل - په پېښتني جړکه کېنه په کوهه خبره
په مسلسل شوی نو هڅه بر سه د خلوېښه نوی په پېړکه په ذریعه په تول قام متوله
د پېړه ماڼنه په سه پېښتنه کوله - او هټونه ته بد پهله صفايېي موقع د کوله شوه په
نزو د قامولو سره په بکړي پېړا شوکه - دغه دخت په ستر ملک د سرېښکار
کوله - او د دهکه د اړلاند سه په نزو داډه داډه ملکانه ده - په هنډي په د
خلوېښه په هشوره د ستر ملک احکام په قام کېنه اجرګول - په اوله زمانه کېنه ده
خلقه حکومت ته خواهیه نه ورکوله - وکه د اورکنک نېښ په زمانه کېنه ده
خوی بهادر شاه د دهی نه شه رقم د مال شماره په چول اخښه ده - اجد شاه
ابدابه د دوی نه خو او پېښات د مال شماره په نامه اخښل -
سرخانۍ : - د روایانه مدداق سردانه د شاه حسین غوری خوی ده -

چه د هور نامه ے ملھی ڈا۔ ویلے شی چہ د سلطان شہاب الدین غور کا پ
زمانہ کپھے دے ملھر د کوہ سیمات په لئو کپھے د درابنہ او چوہ خوات په ذمک
استوکنہ لورا۔ د سروانی اوس خانہ او ریاست د سریپاں په خانکہ کپھے د شیخ
ملج تالا د مترالا سره مخصوص وو۔ دا ہم ویلے شی چہ دا موجودہ درابنہ
شیخ ملچ قاتا اباد کردا ہے۔ داخلوں پہ زمانہ کپھے د چلے بے القاف
لکید پیر کنوری شول۔ او پہ آخر کپھے دے علاقے نہ پہ متلہ بھور شول۔
دیو ناموں داری پہ معاملہ د دوی او سوریا تو تھی د شفہ وکا۔ او دھٹ
پہ وجہ دواہ طائفہ پیرے کمورتے شوے۔ خودہ پس بھتیار پہ دوی
حمد اوکرا۔ او دھنے پہ نیچہ کپھے دوی درپہ دیکھ شول۔ کئے د پیغمبر پہ علا
کپھے اباد شول او نئے پنگا تہ لالہ۔ بھتیارو او میان خیلو د دوی پہ ذمک
قبضہ اوکرا۔

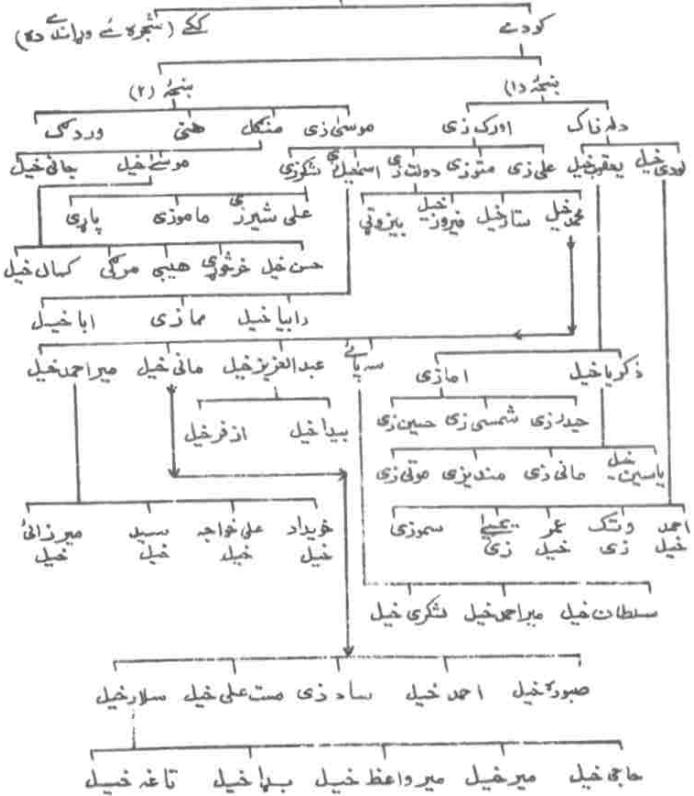
د مالیہ کوپھے نوابات د سروانی پہ بنائے کپھے د سریپاں سره تلق لری۔ د
دے ریاست باقی شیخ صدر الدین صدر جہات رو۔ چہ د شیخ ملچ تالا په خانکہ
کپھے دے۔ دا سریپے یو خدا رسیدہ او دوی وو۔ بھلول لورا چہ د دھل دھنے پ
تکل دوات وو نہ د دہ سرگئے ملاقات کپھے وو۔ او بیا درستہ لورا خیل
لور ہم پہ نکاح درکرا۔ د ہنے درستہ پس د دوی د ریاست بنیاد اوکیدا۔

پنجہ طبقہ

کولانی قابل

(۱) دله زک، اورک زی، منکل وغیرہ

کولانی

کرلانگی قبائل

(ب) افریدی

کک (بن کولانہ)

برهان خوگیانہ سلیمان شیخ

عثاث (معروف افریدی) نعتان (معروف خوک) نڈادا بی جدرا امات خل
لخ (اولادے بڑھے پہ بکشتر کتے اسکو خل) ملپ

شکم (۲) بنجھ (۳)

میتا خل آدم خل میری خل اکا خل اولا خل بنجھ (فخر) بنجھ (ہیمون)

زوج اول دوچھ ۵۵ م کالا خل مدن خل علی خل عائش خل

من خل رواکی حملے سی خل مل خل کا ل خل سلطان خل سجل خل عیلمی زی

شان خل پی خل نصر دی خل

نیور خل سہ باٹے میرا خل

کوکی خل تری خل ایم خل ابا بکر لٹوی هرمز

ابدال خل میتا خل ملک خل میری خل خوبی خل قنبر خل خونا خل

ماری خل مدن خل تار خل منا بک خل

خدر پلاری حص خل کھ خل دپ خل ذہن خل شمع مل خل

عمیان خل چلا خل یار خل بھراہی ال خل حملی خل

دینا خل گوئی خل شاہی بولت خل

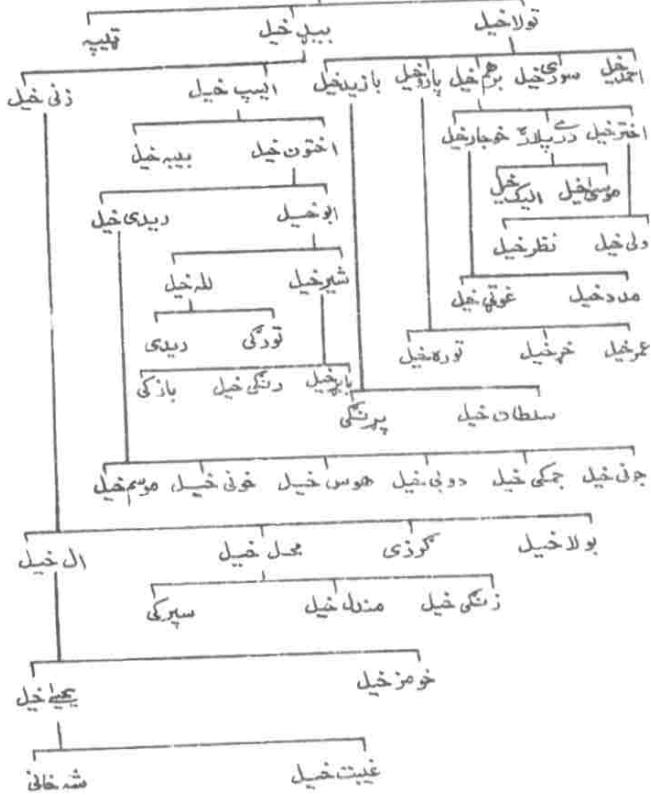
بی خل جعفر خل عمر خل عالم خات خل

جنہ خل منہ خل نصرت خل مت خل

کرلانگی قبائل

(ج) زدراں یا زدراں

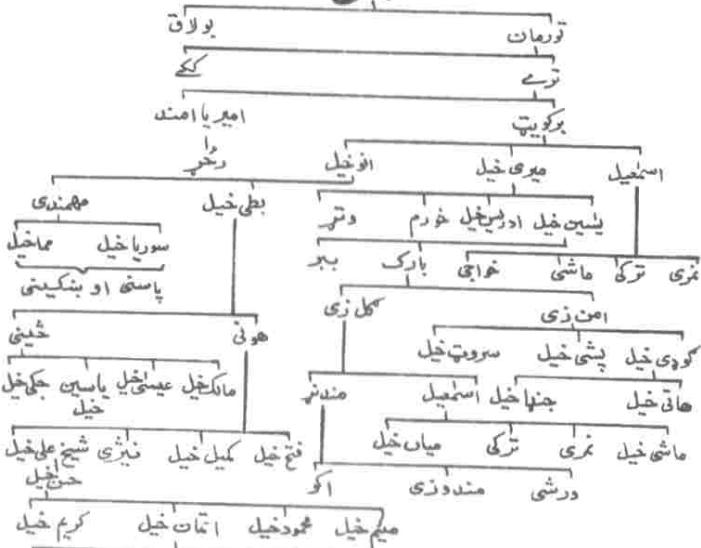
زدراں

کولانزی قبائل

(۱) خنگ

لقمان (بن برهان)

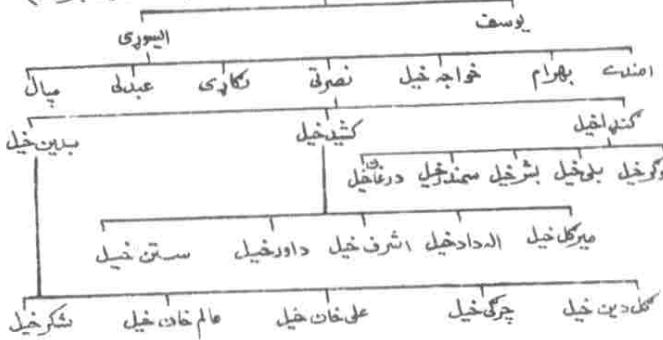
کرانزی قبائل

(خنگ - بلاق)

بلاق (بن لقمان)

لک (بن ترمات)

کولانی قبائل

(۶) اتحاد خيل

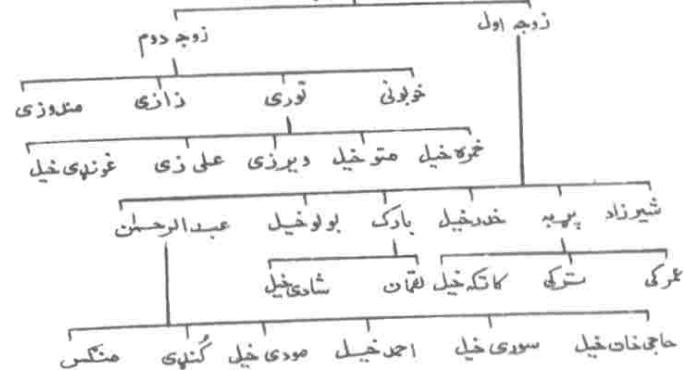
امان بن برهان

کولانی قبائل

خوکیانی

(۷) خوکیانی

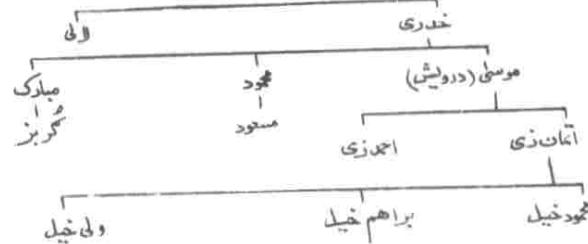

کولانی قبائل

(۸) ذئیر - مسعود

سلیمان (چه د دزیر و مورث اعلیٰ هست)

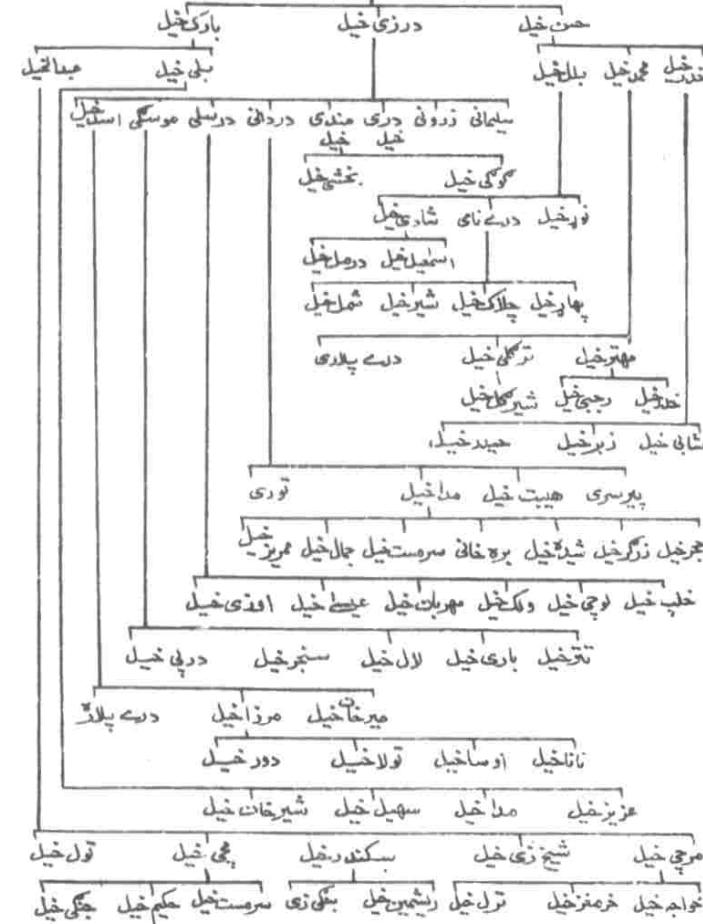
دزیر

کولازمی قبائل

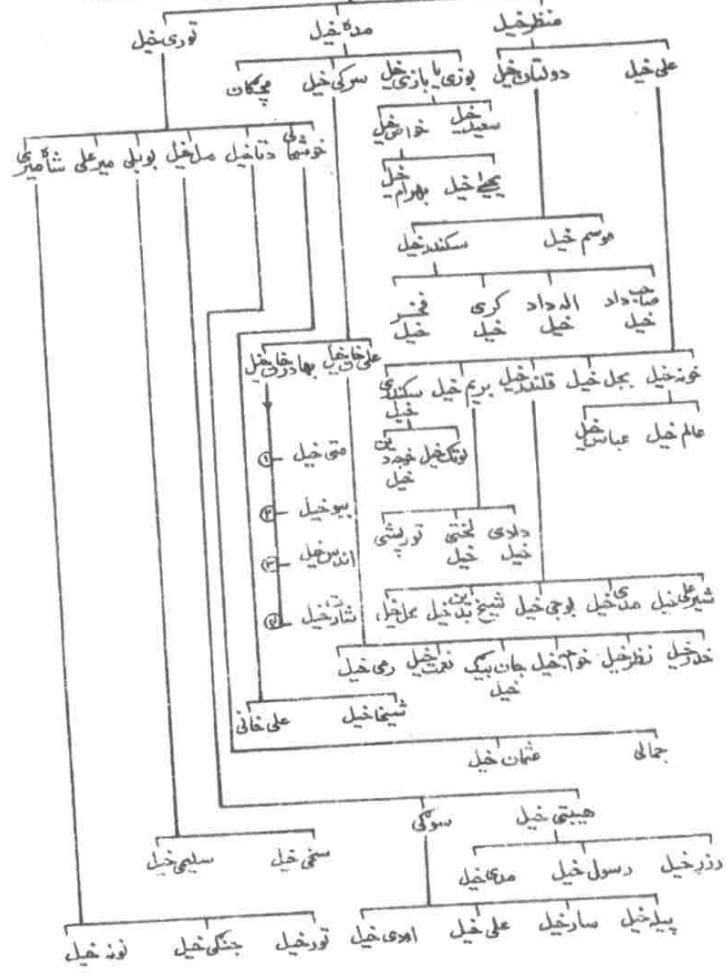
محمود خیل (وزیر) - امام زاده

محمود خیل

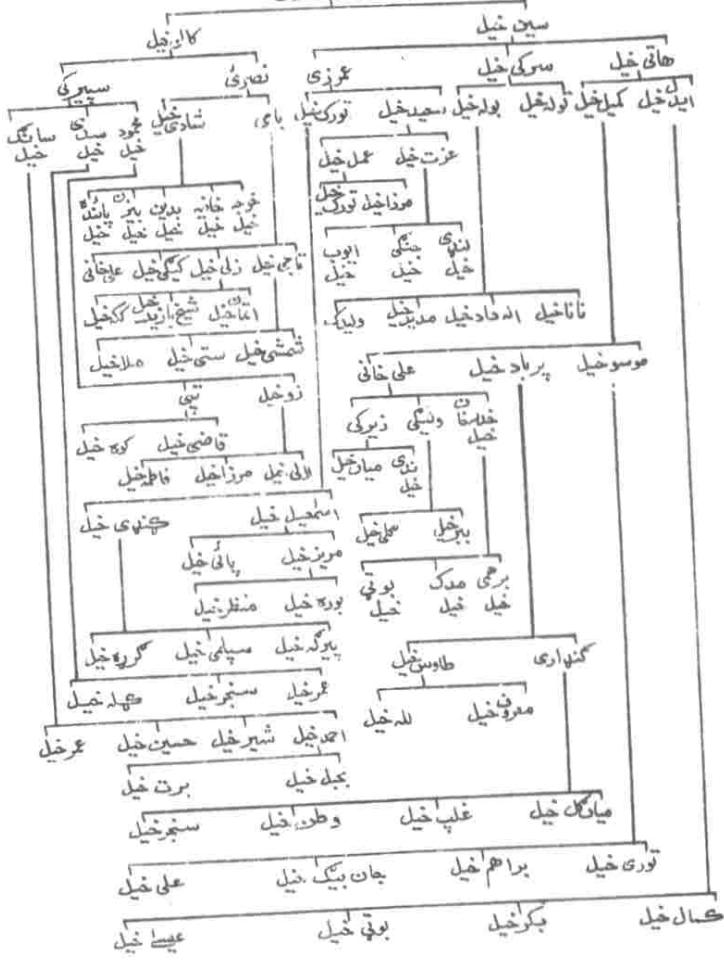

پراهم خیل

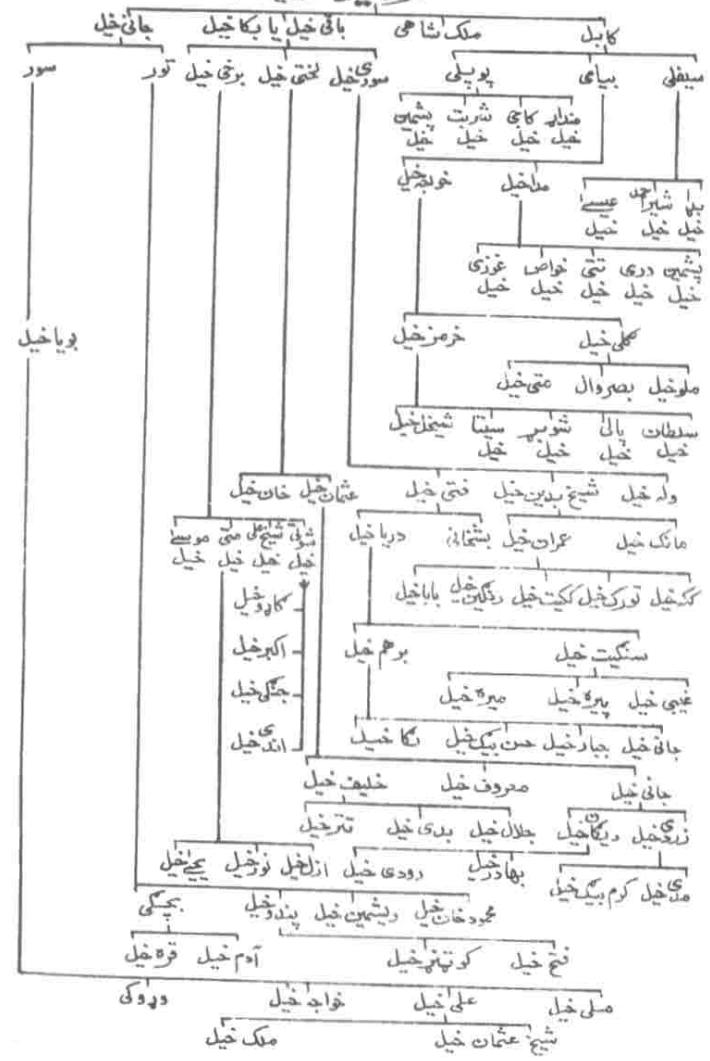
- وزیر - امام زاده

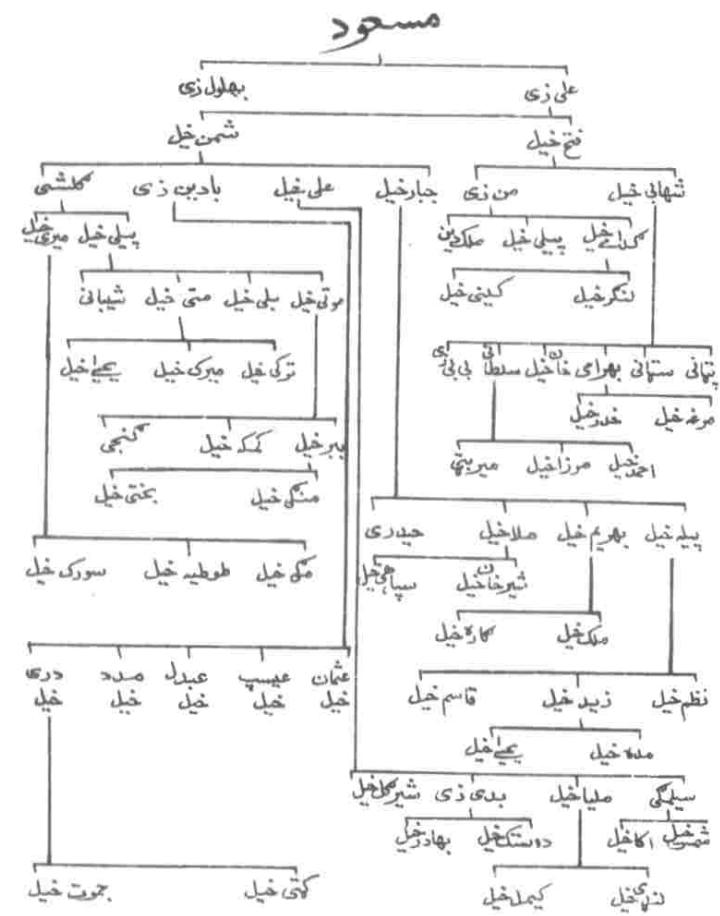
احمد زی

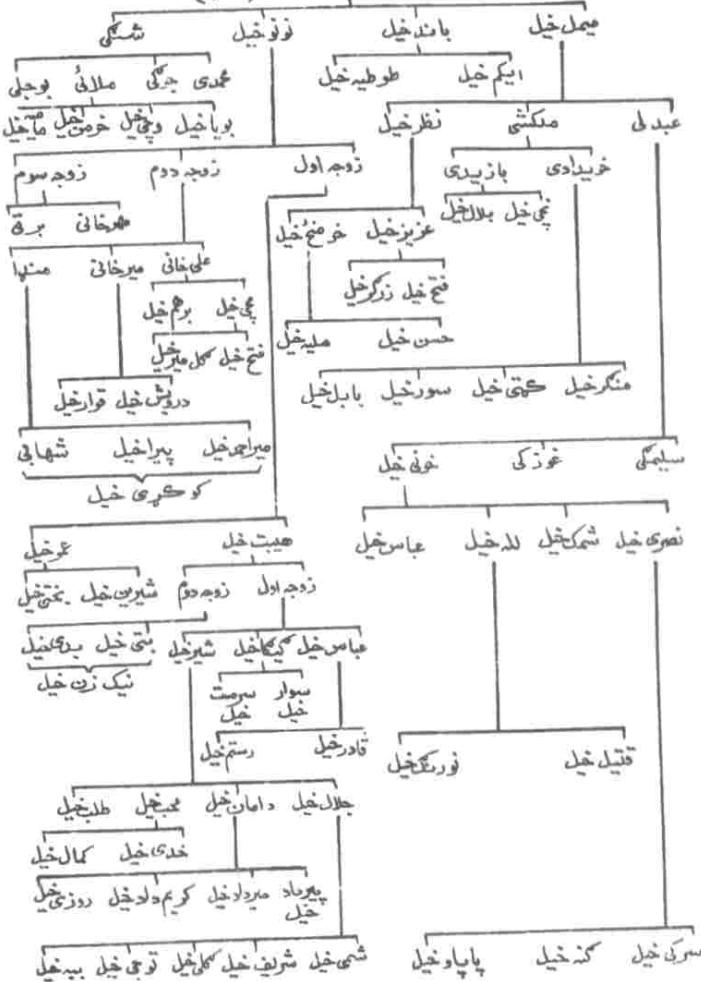
دلي خيل

کولانه‌ی مسعود - مسعود بن محمود بن خدابن وزیر بن سلما

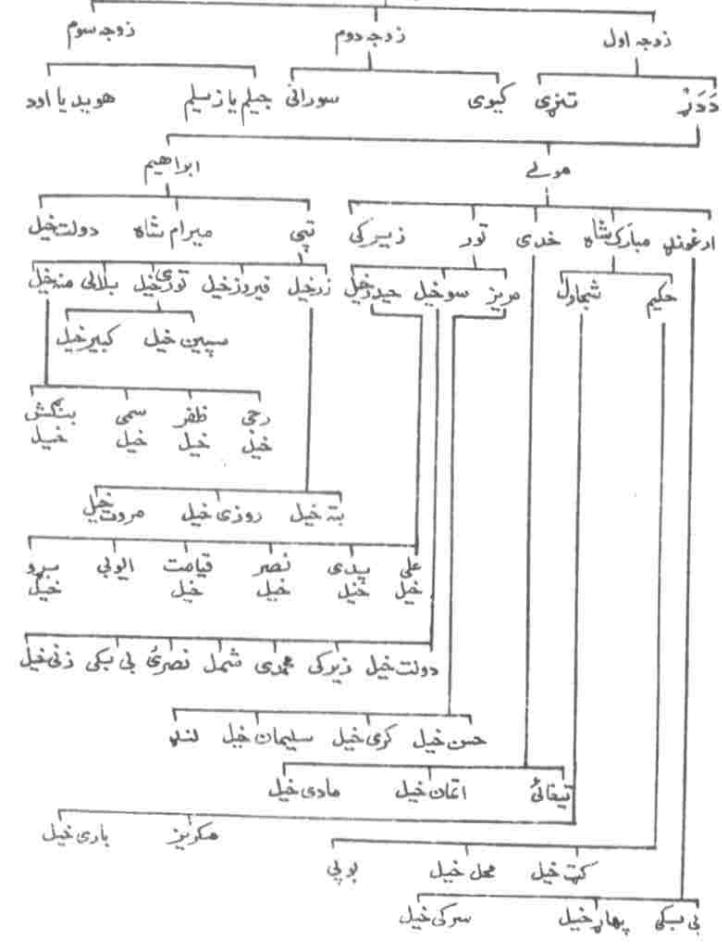
بهلهل زی - (مسعود)

کولانزی قاصل

(ح) شیتک - (دوار)

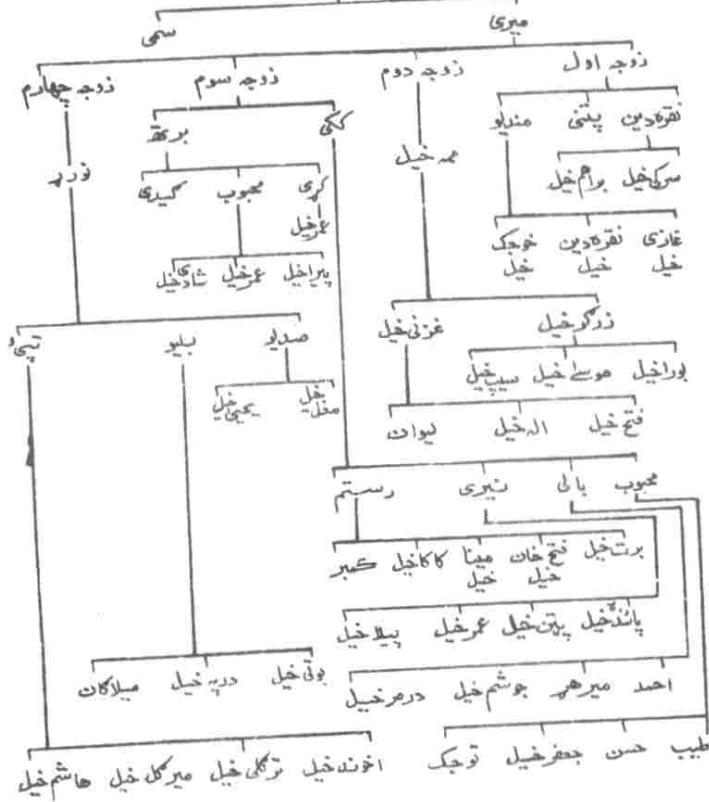
شیتک

کولانزی قاصل

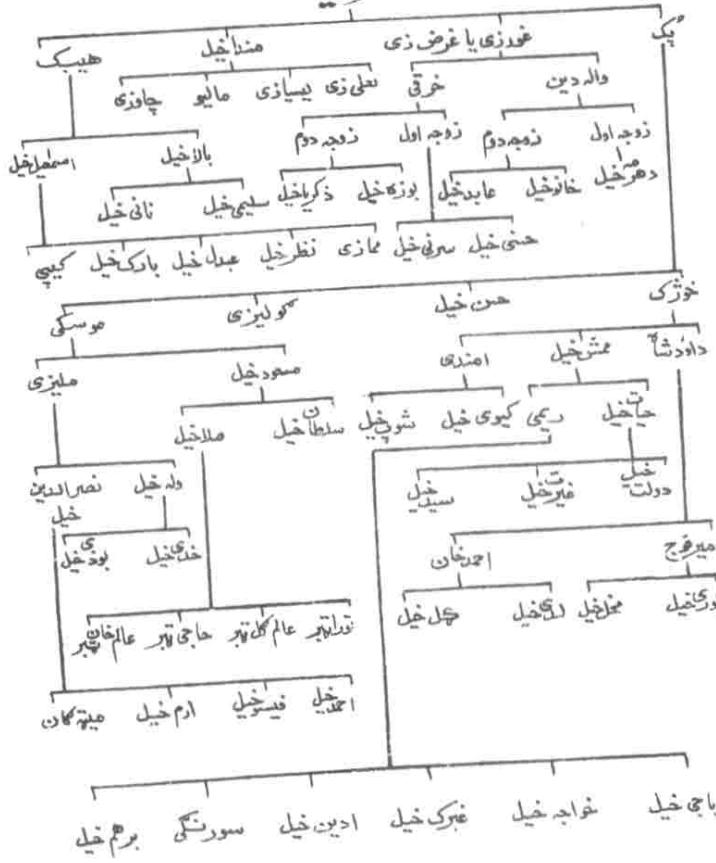
کیوی (بنت شیتک)

شیتک

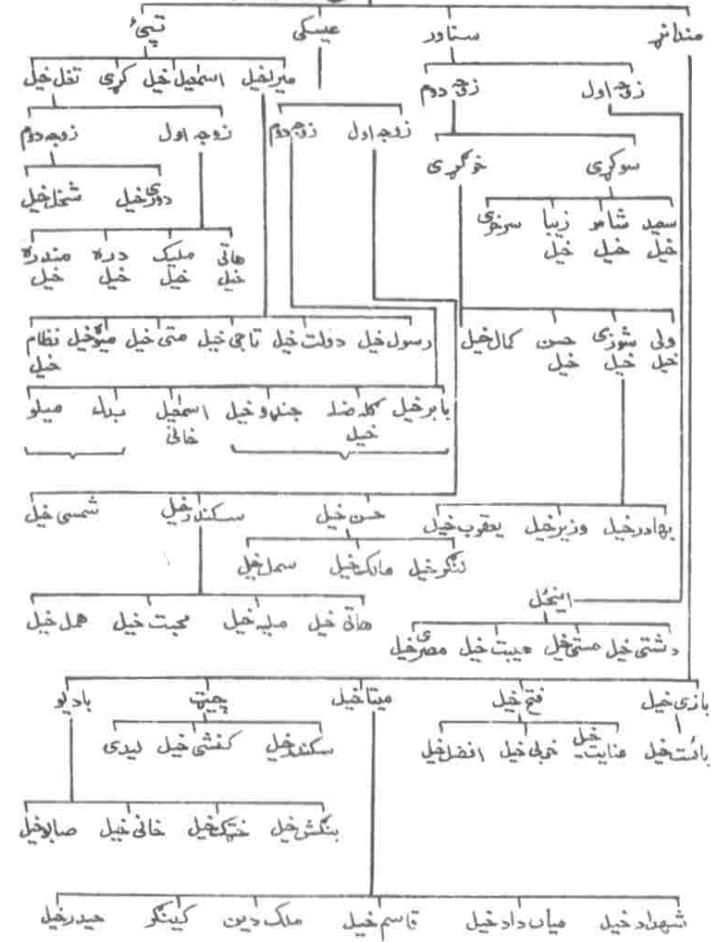

سوریانی بن شدیک

سوانح

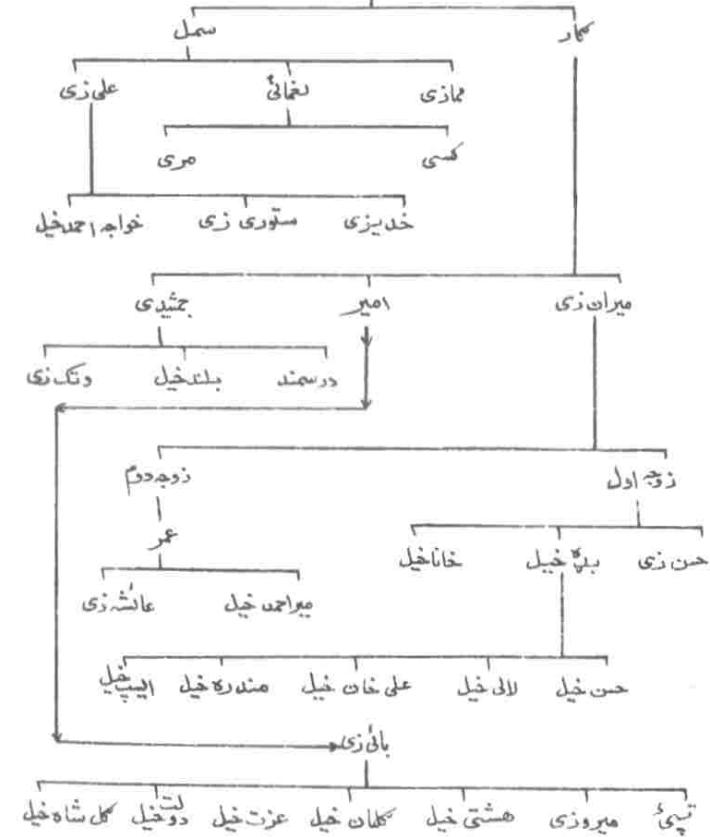
سمی (بن کیوی)

کولاںزی

(ط) اسمعیل۔ معروف بستگیں

بنگش

د کولاںزی قبائلو نسب نامے بیان شوے۔ پہ کولاںزی طبقہ کبے مشہورے
قبیلے دا ہے۔ دل ناک، اورک زی، خوکیانزی، افریدی، خنک، وزیر،
صود، شینک (ینہی) دوپر ندادات (جداد) نازی، قوری، بیکنیں او اخاں خیل
د ہوئے قبیلے نئے شاٹ حال کولوئی۔
دل ناک:- د روایات مطابق دل ناک دو طائفے دی۔ فوجی خیل او
یعقوب خیل۔ دا حاوی خانگی پہ خپل فتح کئے پہ دیو دیو زیلیو کئے تھیں دی
کچھ د شجرے نہ معلومینہ۔

د روایات مطابق دل ناک اول پیشتر دو چہ دادی پیغمبر کئے د ایسا سید
تر غاریسے استوکن شوی وو۔ دیکھ شئی چہ دوی پر دے علاقہ باشدے د ہندو
شاہزادہ د زمانہ کبھی تبضہ کری وو۔ د سلطان محمد غزنوی پہ دخت کئے دوی د
ھنھ سرکار د ہند پہ جلو کبھی ملکرکار دو۔ او د خپل پو شر ملک یکھیا پہ مشرقا تائی
کبھی د سومنات پہ جملہ کبھی هم شامل دو۔ د مرزا الح بیک د تر زمانے د اخلن
پہ دادی پیغمبر کبھی د اقتدار خاوندان دو۔ سیکن د روایات پہ بنا ہر کل چہ د
مرزا الح بیک د لاسے خانپی خیل او د ھنھی خلیت قبائل د کابل د علاقہ نہ
د دادی پیغمبر پہ لور پہ مهاجرت پھیور شوں۔ ف د می نہ پس دے نہ اور دو
پیشتو او دل ناک تو منہ د جکونو سلسہ شروع شوں۔ او د ھنھ پہ نیجہ کتے دل ناک
تے دیر ذیات اور سید۔ دے د بابر پہ دخت کئے دے خلق طاقت لا بٹ پہ
خائے دو۔ او دوی د بابر پہ ہرہ جملہ کبھی ملکری وو۔ او د ایسے معلومینہ چہ
د بابر او د دوی تو صحت تعلقات خوشکوار دو۔ د پیشتو پہ شجرو کئے دل ناک
حیثیت واضح نہ ہے۔ نئے خلق دوی سیستان کئی ہو اتھے دا ہم دی چہ دوی
ہدو پیشستانہ نہ کئی۔ دے دا دواڑہ خبرے غلط دی۔ دل ناک د پیشتو پہ
اچھہ قبیلہ د۔ او نہ عرف د روایات پہ بنا بلکہ د بابر بیکو نہ ہم دے خلق
کثرت او اھلیت معلومینہ۔ دے نہ علاوہ د تو د پیشتو قبائلو پہ شان یا پر
داخل (دل ناک) ہم د افغانہ پہ نظر یاد کری دی۔ او دا پر دے دلالت کوئی
چہ دل ناک د پیشتو پو مہمہ قبیلہ د۔ دے خا پہ خیال کئے دل ناک پہ کولاںزی

پاںکو کئے شاملو خه^۱ موونیت نه لري۔ «کرلازی کاپه زیله کنے تول پستانه قابل
بے، خیگو، دیوے جھے نه دادی پیسینور نچ سویل علاقے کئے ابادھے۔» تول
پاںکو اکرچ پ ن وخت کنے پ خیل منج کنے خه^۲ جزوی اختلاف لري۔ ونچ پ
دے تول پاںکو کنے دیوے خبرے مشترکے دی۔ مگر، کرلازی پتاںلو او دلناک
تر منج دا اتحاد یوے خبره هم نشت۔ دے نه دا معلومیجی چه کرلازی قابل
او دل ذاک جدا جدا قبیلے دے۔ حاچ خیال کنے دلناک د منج خلق او لاد
کنول پکار دی کوم چه پ دیوے پخوانی زمان کنے هیروی دعائیں دکندھار بیاف
پ لفظ یاد کری دی۔ نون درخ پ جیئت د غلے قبیلے دا خلق نشت۔ البتہ
پ پیسینور په ضلع کنے د دوی یو نیم کلے موجود دے۔ اوچ هزارے کنے خه اباد
دی۔

(ب) :- اورک نی:- د سین غر پ غر خانه لوری، د تیراہ پ سویل
کھیوکنے اباد دی۔ پ صلح کوھات او پیسینور کنے هم د دوی ابادی شتے دے۔ د
روايانو مطابق د بکنبوونه ویاندے د بکنبوونه پ غر خانه د اورک دو قبضه د۔
او د بکنبوونه سوہ ب د دوی الکر بدی و۔ اخڑ په دواپا قبیلے پ جکلوں ساقے شوے
نون د درسمند پ مقام نے جرگ اوکرہ او «داکی» نونے یو چم د دوی تر منج فیصل
اوکرہ۔ د داکی دا فیصلہ دیوہ سادہ او لئیا و۔ هنہ او وسے داکی خو داۓ
دالو چه غرد او رک، زی او سمد د بکنپت» دے فیصلے نہ پن پ دے تقسیم
عل اوشو۔

داورک ذہ پ تول خانکو کنے دولت نک او مسونی پ شمیر کنے نیات دی
او بیا پ دولت خیلو کنے موحید زیات شوی دی۔ پ دوی کنے سواد می خیلو د
ٹانکنے نه لوز او رک زی سنت مذہب دی۔ می خیل د شیخ فرقہ سری نعلق
لري۔ تول قام د سمل او کمار پ دوکو شوڈلو کنے تقسیم دے۔ پ عادقول او
اسم درواج کنے د افریدو پ خیل د۔

۳۔ منچل:- د روایات مطابق دا خلق دنن نه خ پین اودہ سوہ کالم
دیاندے د بیون پ علاقے کنے اباد وو۔ لیکن د شیکو د غلے ل کبل دوی دے

علاقے نہ په و تلو مجيرو شو او د خوست پ علاقے کنے استوکن شو۔ اوں هم
په دے علاقے کنے میشته دی۔ زدان د دوی نه سویل ت پراتا دی۔ او د دی
تر منج تل پدی وی۔

۴۔ هنی:- د پیشتو د خنہ مورخینو تک د جهات افتالپه خیال کنے هنی د
متکل ورور او د کرلازی پتاںلو یو خا نک د۔ دے د خوشید جهات دو
پ خیال کنے هنی «هنی» په د متکل ورور دو۔ د هنی او لاد اوں نشت۔ د د
د خیال مطابق پ کوم دیوچ کنے پ د شیک اوں پ بیون قبضه اوکرہ۔ او
متکل نے دے ذمکن اوویستل۔ په دے جکلوں کنے د «هنی» اوں هم
دیر زیان من شو۔ او د دوی پاۓ شوئی خلق هندوستان ت پ کھا لارو۔ د
خوشید جهات مطابق کوم هنی اوں پ ن ورخ د متکلو سره استوکن دے۔ دی
پ اصل کنے سیلات دی۔ او د سید محمد گیسو دراز دیو هوی او لاد دے۔ د
«هنی» قبیلہ مشہورہ خانکو نہ خانکو نہ خانکو نہ خانکو نہ خانکو نہ خانکو
اوکرہ کنے د سین غر غر خانہ دی۔ دیوے غر خانہ دی۔ دیوے غر خانہ دی۔ دیوے
منج کنے پ دو خانکو کنے دی۔ بند مضبوط او نکرہ خلق دی۔ د کو کیتے
کاد کری۔ د پیشتو «پتاںلو کو شدی په نہ کنے دا خلق «سمل» پ کو شدی کنے
شامل دی۔

۵۔ لادک:- دا خلق هم خیل خان پ سید او کنے شمیری۔ چه پ کرلازی
طبقے کنے شامل شوی دی۔ د خوشید جهات مطابق دا اوں هم د سید محمد گیسو
دراز او لاد دے۔ دے قام د علاقے قبیلہ^۳ پول د هزارے جات غر خانہ دی
پاچ دے دلرو طرف نه د دوی ن غلی قبائل پراتا دی۔ د دوی علاقے د او رک
کنکی د۔ او پ قبیلہ غر خانہ نے غر خانہ دی۔ دا علاقے د دو غر خانہ سیراپی
او قطبی حصے د دو د همکرن او په موی۔ تکنی، شیخ اباد، خوات، سہاب،
او جنتو د دوی پ علاقے کنے میشور کلی دی۔ د دوی علاقے سرسبرہ او اباد د د
د منج وصل نے کم وی۔ مضبوط او دیور خلق دے۔ پ وردکو^۴ کنے د میرے
خیلو خانکو پ شمیر کنے زیان د۔ په دوی پے مهیار او بیا د دوزی خانکے دی

» ورکو ٹھے خلق پنج کئے ہم اباد ۵۹
 ۶۔ کرلانگی قیاسک (افریدی)۔ » روایات مطابق افریدہ دھر
 نیک لوم عثمان ۶۶۔ چ دیسے واقعہ په جج پ افریدی مشہور شو۔ د دھ
 دولا خامن ۶۶۔ عالی او حلق۔ د خلق اولاد کم دے۔ او خلہ بڑا پ بکنیں
 کئے اباد دے۔ د تپی " د رے پنچ وسے۔ بہ توینہ بلہ ندیہ او دریہ
 فاطمہ۔ د دوی د اولاد تفصیل د شجوئے نہ خونکدے۔
 پہ صوبہ وخت کئے افریدو قبیلہ پ دے او خانگو مشہور
 ۷۔ منک دین خلی، قنبر خلی، کوک خلی، نڈھ خلی، اکاخیل، سہ پائی، قری
 او ادم خلی، دا اوس پ خیر د رکھ کو ھات اد تپارا کپے اباد دے۔ د دوی د
 غرخانہ پولہ د نکو موہ نکید لے۔ سویلہ د دوی نہ اورک ذی او بیکنیں
 پرانا دی۔ او د سپین عرکا خونکی۔ د دوی ن پ قبیل شیواری او پ قطبے د
 مہمندہ علاقہ دلا۔ د پیتوں پہ علاقہ کئے د کپہ کرکھا ن وانخ ان د نکھار
 تر علاقے قبیلہ سویل غرفہ باندے د دوی قبضہ دہ۔ اکوچ د تپارا کو
 علاقہ د دوی پ قبضہ کئے د۔ مکر پ تپارا کئے ھندہ علاقہ جہ د غرفہ پ مخ
 کئے د میان پہ نامہ او د خپلے بنے آب و ہوا د پارا مشہورہ د۔ د د خلق
 اصلی مرکز کئے شی۔ ویلے شی پہ داخلہ پ تپارا کئے پ خوار سہمی صدی کلبے
 اباد شو ڈی۔ نیک دا خبرہ درستہ نہ بنتکارہ۔ د نشہ قم پہ خاد شا کئے
 چہ پوتانی مورخ ہایرو د والیں د بینتیغا (پیتوں ہوا) د کو ماحلوڑو قاموں
 د کو کئے دے۔ پہ ہوکئے د یو قام نامہ اپیے دیتے " ہم ۵۵۔ او دا لفظ
 (اپیے دیتے) د اپریدی سرہ د فقد المفت د بعد مطابق ھنٹے شوے دے۔ د
 دے نہ دا معلومیہ چہ دا اوس د بیسے پچوانی زمانے دے اباد دے
 سکندر اعظم چہ د ھند د جملے پ غرض د خلہ فوج کوہ حصہ د خیر پ لارک
 لیزی و۔ د ھنچ فوج سرہ ہم دے خلق لاس اچھے ۶۶۔
 د درک خیر پ استوکنو قاونو کئے افریدی دیر ذبور او قود بال خلق
 دی۔ د خیر درک د افغانستان او پاکستان تر مخ د قدیمے زمانے نہ مشہورہ

» د رکھ جیرو د نہی خانے پرست (۳۲) میں اوبدہ غریبی د۔
 پ دے درک کئے خیر دیلوے لائی چہ پ سنتہ، کئے مکمل شوے دے
 د انجینئری د فن یو لویہ کار نامہ کیزے شی۔ د ریلوے لائی نہ علاوہ
 د جیرو د نہ تر نہی خانے پرست د صوبہ لاوی یو بہادرت سہرک ہم موبوہ
 دے۔ د دے د حفاظت د پارک خاٹی پ خاٹی خوشکی او قلا کانے چویے
 دی۔ د اتا د راتا میرک د جیرو د شاگری نہ او بیا علی صہبہ ترسی۔ دا
 مقام د ستمدد دیجھ نہ درے ذرہ فہر اوجھ دے۔ د علی مسجد نہ ویلاندے
 سہرک پہ یو ارتہ کھنچ کئے تیریزی۔ دلت د نڈھ خیلو قلم غاکی دی۔ دا میرک
 د نہی خانے پہ مقام نہیے تے درپریزوی۔
 » خیر درک د تاریخ پہ ہر درک کئے اسٹھ پاٹے شوی د۔ او پہ دے وجہ
 دے درے اسٹوکن قامونہ ہم دیر اھیت نری۔ پ دے درک کئے افریدی
 شینوار، ملاکو دی او سلسلی اباد دی۔ پ دے پتوں او سلوان کئے افریدی
 زیارات طاقتوں دی۔ د باغ جہات دے خلق د سیاسی او صلہبی سرکومیا
 ہرگز دے۔ د دی پہ خیال کئے دا مقام دیر اھیت نری۔ د خیر درے پہ
 خاد شا کئے د پتوں د زمانے دیر اثار موندلی شوی دی۔ او دے نہ دا
 قیاس مرستہ موہی چہ د رکھ بہ پہ ابتدائی زمانے کئے دیر اباد دی۔ دے
 علاقہ نہ چ کوم اثار قدمیہ برآمد شوی دی۔ هند د بدھ د عهد سو عقول
 لری۔ او پہ دے علاقہ کئے د بدھ د عهد د اقتدار غامیں کی کوچا۔
 د دے درے اسٹوکن قامونہ د تاریخ پہ ہر درک کئے ازاد رانی دی۔
 پ اکریزی دور حکومت کئے د اکریزاں او افرید و تر مخ ٹھو ٹھد مائے کوئے
 پیٹھے شوی دی۔ دے دوی د اکریزی اقتدار شدیدہ مقابله کوی د۔ د
 قیام پاکستان نہ پس دے خلق ہم د پیشواد نور و بیانو پہ شان پہ خلے
 مرضی پہ پاکستان کئے د شمولیت او د پاکستان د فقاراری اعلان اورکو۔ افریدی
 ہ رنگ چ پھرا د خیر خوشکیداران و د غیر شان اوس ہم دی۔
 د افرید و مختلف خانے پہ خلہ خلہ علاقہ کئے پہ دستور ابادے

کوکی خیل په وادی را بچک او د وادی بازار په خ حص کېتے د لالاچېنې او
د جرودونه د علی مسجد پورے اباد ده - ملک دیت خیل په وادی میدان، چوړه
او د کبورغه په میدان استوکن ده -

د دوی زیاته اباده په میدان کېتے ده - قنبرخیل د میدان په کاسه ده او
د شلو برنا له په غاید غایله اباد ده - د ژئی په موډه کېتے کبورجی ته داکونیزې
رخ خیل د چې بغرا فیاضاً محل وقوع د کبله د زیات اهیت خاوندان ده -
پیښور نه افغانستان د خیره لاره نه علاوه بلدارد دوی په علاقه کېتے نیویزې - د اخونه
چې جنکیلی او توریانی ده -

قری د پاپے په قبده اباد ده - دغه شات سه پاپه " په وادی بازارکه
استوکن ده - د ژئی په موسم کېتے کبورجی ته داکوزېزه - د کبورج په میدان علاقه
کېتے د علم کو در " په مقام ده خلقه د دسته جهودو یو کارخانه هم چوړه کړه
ده - چه هرقتم د سله پکنه تیاریزې -

اکاخیل د پاپے په سوپل غرځانه علاقه کېتے اباد ده - او د ادم خیله
زیاته اباده د کوهاته نه په قطب په دره کېتے ده - د خیر اینځۍ سوچ داځنه
په تحلق نشته - البتة د دوی قبليه کالاخیل او ژواک د خیر اینځۍ په
میاست کېتے داخل شیرنې شتی - د ادم خیله حد په غرځانه د خیله سره
جګکیده ده - د افریدو خه ابادی په دکت کېتے هم شتة - خه په پاپې پت د
خه په کشیر کېتے هم اباد شوی ده - په وزیر ستات (کافه ګرم) کېتے د
خلقه هم ابادی هم شت -

7- کرلانیزی قیاسل خیله - د روایاتو مطابق د خیله د مشنیکه نامه
لقات ده - چه د یو داشت د سبب په خیله مشهور شو - لقات دو ده خامن
وو - توړمات او یولاق - د توړمات هم دو ده خامن وو - ترے او ګکه - د پلار
په اولاد کېتے ترے نه میانه وو - او د توړمات نېټل اولاد ده په نامه فوړو
شو - د تری هم دو ده خامن وو - برگوښه او اهیزه یا امند - د دوی داولاد

تفصیل د شجوه نه خرکند ده -

د خیله د یو ده اسټوکن په کوهه شوال کېتے وو - چه د کوهه میدان - قبله یزد
سلسله یو نه ده - او نه درخ پکنه وزیر اباد ده - د نه خامن و زیات اوږه
سوه کاره اکاھو دوی د چېلے مینه نه د منکلو په مکریتا کېتے د بتو علاقه نه
دا غلبه - او په هذه ذمکه میشت شول چه نه درخ پکنه احمد ذه وزیر اسټوکن
ده - خ موډه پس د منکلو او شیکو تو مینه بدی چوړه شو - او منکل د
نه علاقه نه د شیکو د یعنی په چه په د تلو مجبور شول - ده خیله لا
هم په ده سه ذمکه اسټوکن ده - خو د شیکو او شیکو تعلقات هم خراب شول او
خیله هم ده سه علاقه نه په کلهه لاپه - او په کړو غړه، ټړه، لاپې، شکر ده
ان چه د اباسیند تو ځایه په پورے په ټوله علاقه تابهات شول - په ده سه
کېتے دا علاقه شاهه او غیر اباده ده - ده سه کبد دوی ته ده سه په قبده
کېتے ده - کواو پیښه نه شو - په ده سه درخ کېتے د دیسی نه تو کوهاته پورے
علاقه کېتے او رک ذه میشت ده - او د گوئه دوره به پکنې هم د کچلان په
وو ده سه علاقه ته تک دا تل - اتفاقاً د او رک ذه او پکنې تو مینه د شمې
پیډا شو - د خیله او د او رک ذه په مخ کېتے هم ورانه وو - ده خیله او پکنې
په شریکه او رک ذه او وهله - او ده سه په شنجه کېتے رسیه پیمانه د زیږمه
تر تو رخچړه پورے په تو د علاقه د خیله په لاس راغه - او د خیله او پکنې په مخ
کېتے د لاپې او کدا خیله تو مخ غږ بربید مفتر شو -
د خیله د علاقه قطب ته یوسف ذه، قبليه ته خیله، افريدي او
پکنې او سوپل ته ده بتو علاقه ده - د دوی ده سه په اوبن داولی قیسا
سل میله او په پلن داولیه استاذآ پیوس میله ده - د دوی په غرځانه
اباسیند ده - دلے د اباسیند نه پورے غاره هم خیله اباد ده - او تمارا
پورے رسیده ده - "مکھه" ده سه خیله مشهور مقام ده - خیله په چېلے
مخ کېتے په دو د حصو کېتے ټیش ده - ټیقظی او بل سوپل - د سوپل خیله
په علاقه کېتے د ما نکه درکونه ده - ده سه علاقه ذمکه میدان او شکلنه ده

۶۷۔ غرونہ سے بینجہ غیر اباد اور کنجی پت دھا۔ تاریخے، لاجچ، کرک، شکر، رہ وغیرہ دے سے علاقے مشہور کل دی۔ قطبی خنکو علاحدہ ہم فوجہ غرینہ اور کانپریزہ دھا۔ ہوی غرونہ ہم بے بھے بے تابی دھا۔ اکوئے، نشید، نظام پور، امیر اور میر کلات دے دویں پہ علاحدہ بکھے مشہور کل دی۔
دھنکوڑیا یا سیست۔ دھنکوڑ ریاست اور خانہ بانی ملک اکو دو۔ چہ دے روپیش مجدد (عرف چنپو) ہوی دو۔ مہاجرت نہ پس دھنکوڑ قبیلہ بکھے دے بعلی خیلو خانکوڑ پہ کو بونہ بکھے میشہ دھ۔ ملک اکو پہ خنکوڑ خلیل عزیزاً نہ خفہ شو۔ او خویسے تہ رائخ۔ پہ دخڑو بکھے پہ خونہ بکھے مندوڑی استونکن دو۔ تو ”ملک اکو“ پہ ”گواز درہ“ بکھے استونکہ اختیار کر۔ ملک اکو دخان سرک د خوانافی یا دلہ تیارہ کر کر او پہ شاہی سرک بے تاخت و باخت کوڑ۔ پہ هند ورخو بکھے چہ اکبر د مرزا حکیم پہ تعاقب بکھے نیلاوہ تہ رائخ۔ لو د اپنک د قلا د تحریر ارادہ تے اکوڑہ نہ د شاہی سرک د حفاظت تابیا تے ہم اکوڑہ د علاقے زمیندارات او سپین دیبری تے راہ بدل۔ او دے سرک د حفاظت ذہم واری تے پر واپھل۔ وے دوی پہ انفاق دے کار د پارہ د ملک اکو فرم پیش کرو۔ چانچپے اکبر بادشاہ ملک اکوڑہ د شاہی سرک د حفاظت کار او سپارا او د دے خدمت پہ بدل بکھے د بادشاہ د لوڈیہ نہ تر لذ بنادر دو۔ د پیونہ تو موسٹی درے پورے علاقے پہ جاگیر بکھے درکر سے شو۔ حلوی او سپین خاک ہم د دلہ پہ جاگیر بکھے شامل شو۔ دے جاگیر نہ علاوہ پہ شاہی سرک د موصول وصولو حق ہم د کریتے شو۔ او دے وخت نہ ملک اکو پہ کوئی بکھے ریاست قائم شو۔

ملک اکو یو ہوبنیار او مدبر سرے دو۔ هند د شاہی سرک د حفاظت پہ عرض خلیل سری مفتر کر۔ او د لنھی سینڈ پہ سویل غایہ تے معمر یا نہ تہ مناخ بو کلے اباد کرو۔ چہ تر اوس د دلہ پہ نوم پہ مراۓ اکو پہ مشہور دے

او ہمہ وخت پہ دلمہ ملک پور ہم دیلے شو۔
 ملک اکو د پیر سباق پہ مقام د بولا تو مرہ پہ یو جنک بکھے او وٹے شو
 د ملک اکو اتہ حاصل دو۔ (۱) بیچی خات (ہوڑے میری خنیدہ تاروک نو میدہ)
 (۲) نظام خات (ہوڑے بولا تہ شندر کر نو میدہ)۔ (۳) یوسف خات (ہوڑے خونیہ
 خنیدہ نوم تے در دانہ دو)۔ (۴) تار خات۔ (۵) خضر خات۔ (۶) عبدالغفور۔
 د دے وارہ د یو ہوڑہ دو۔ (۷) طاوس خات (د ہوڑ نوم تے ہائی او خینی
 دکھنے دے)۔ (۸) مصوصی خات (ہوڑے خلو دنیا دو)۔ د پلار نہ پس بیچی خات د خنکوڑ
 د ریاست داکدار شو۔ د بیچی خات پہ وخت بکھے د خیکو ایو سفت دو تر مفتر
 د شمعن پیلے شو۔ او د دوی تر میٹ د جگنگوڑ یو سسلہ شروع شو۔
 د بیچی خات یو وس خاصل دو۔ شہباز خات د بہادر خات، عالم خات، سلفی
 خات، جلال خات، محمد خات، بنادی خات، حکیم خات، عبد اللہ خات۔ احمد خات
 او فیروز خات۔ د پلار نہ پس شہباز خات د خنکوڑ ریس شو۔ شہباز خات پہ
 ستانہ بکھے ذیکیدے دو۔ د ذیکیدے تاریخ تے خوشحال خات پہ دے دوں
 دیلے دے سے

شہباز خات د بیچی خات بکلے فرنڈ وو پہ جنک بکھے د رسمت ہے خونک
 پہ تاریخ د ذیکیدے د اونغبنت عقل دے پہ شہباز خات اجل بلند (ستام
 د شہباز خات پہ وخت بکھے د خنکوڑ او یو سفت دو مخالفت نور ہم زیات شو۔
 نہ موپے د یو سفت د سرہ پہ یو جنک بکھے سخت دو بلک شو او پہ کال ۱۰۵۰
 بکھے وفات شو۔

د شہباز خات نہ پس د ہمہ مث خوی خوشحال خات د خیکوڑ سردار شو۔
 خوشحال خات پہ کال ۱۱۲۰ بکھے ذیکیدے دو۔ (۸) کالو پہ عمر بکھے د خنکوڑ
 سرداری پہ منصب او تاکلے شو۔ او شاہ جہان د لورہ نہ ہم د یو شاہی فمان
 پہ ذریعہ خاندانی جاکلی او منصب ورکرے شو۔ او رنک ذیب پہ وخت بکھے د
 خوشحال خات او مخدن حکومت تعلقات ویر خراب شو۔ دے واقعات تفصیل
 دیاندے تیار شوے دے۔

خوشحال خات په خپل ڏومند کئيے د قام مژري خپل مژري خات هه اشرف خات هه او سپارا له - و لے اشرف خات هم د مخل حکومت مرسته او اعتماد حاصل نه کر کے ۱۹۲۱ء کئيے د سيد جہولا شاه حاکم پیغمبر په لاس کر فشار او هنڌه ته بندیا لات او لیت لے شو - او په بیجا پور کئي قید شو - او هم په دے قید کئي دفات شو -

د اشرف خات د کر فشاری نه پس په خپکو کئي بے اتفاقی پیل شو - خنچ خلنا په بهرام خات پسے دو او سخن په افضل خات پسے په د اشرف خات هوي دو - او د دے کید په خپکو کئي په خپل مخ کئي جگونه شروع شو - و لے د بهرام خات د دفات نه پس افضل خات د لپول قام مژري شو - تو هوي مسے د خم شاه مخد په عهد کئي دفات شو - د افضل خات آنه هماهن دو - په دو پکتے قابد ڏکر دی - په علی خات او سعد اللہ خات چ په شہید خات هم مشهور دے - خم علی خات به په اکوي کئي او سیدلا - او سعد اللہ خات نه په پیری کئي - د پلار د دفات نه پس د دواړي ورونيو په مخ کئي بے اتفاقی پیل شو - خم علی خات په پیري خم اوکوي د لاسه سے تینېت اوکوي - او د دے په تینېت کئي د اکوي نه هم بے دخن شو -

د سعد اللہ خات هم آنه هماهن دو - په هفوی کئي سعادت مند خات او خوشحال خات مشهور دی - سعادت مند خات به د پلار سره په اکوي کئي او سیدلا او خوشحال خات به د پلار د لوري نه په پیري کئي حاکم دو - د نادر شاه امير امن پس چ هر کلد د افغانستان حکومت پښتوه په لاس ور غلو او احمد شاه ابدالی د پښتو باد شاه شو - دخن وخت د لپول خپک لوئے خات سعد اللہ خات دو - په د گندھاری خائے سے اکوي دو -

په کومو درخ کئي په احمد شاه ابدال په پیغاب باندے د جمله کولو په غرض پیغمبر نه راغه دو - تو د سعد اللہ خات مژري سعادت مند خات د خپکو د بدو نوئے بکر سره د هنڌ په خدمت کئي حاضر شو - او د هنڌ په فوج او کېش شامل شو - په دے اشاكېنے د خم علی خات هوي د خپک خات چ په لوبنار کئي به او سیدلا په میلات خالی

او لید نه په اکوي سے خمد اوکوي - په دے کونه جگ کئي سعد اللہ خات او ووئے مشو - هر کلد په خوشحال خات په پیري کئي دے واقعو نه خبر شو - تو د پيری نه د اکوي په لور داروات شو - په دشکر خات کئي د هنڌ د مقابله د قات نه دو - تو د خپل آن د یاک سره بونیو ته او تینېت او - آن د یاک سره بونیو کئي پر بینو، او پکنډ پنجاب ته لایه - او د قواب معین الدلک (میر منځان) سره بونکر شو -

خوشحال خات چ دے واقعو نه بخرب شو - تو د لپول حالات نه د احمد شاه ابدال په خندت کئي او لیک - او د دشکر خات د گور فشاری خاست نه اوکوي - د دے درخواست په بنا احمد شاه هنڌ گور فشار کرو - او بندیا لات نه خوشحال خات او لیک - او هنڌ د پلار په قصاص کئي تک کرو -

خم موده پس مرہبیانو په پنجاب خمد اوکوي - احمد شاه ابدال پیا د دوی مقابله نه داروات شو - او پیغمبر نه راغه - او د مرہبیانو د مقابله په غرض نه « هراوون فوج سره خوشحال خات حاکم پیري هم او لیک - د مرہبیانو او خوشحال خات مقابله د حست ابدال په خواو شا کئي او شو - په دے جگ کئي خوشحال خات او ووئے شو - دے واقعو په خبر بیده او خداه ابدال په دیسته تندخا د مرہبیانو د مقابله په غرض فوج امداد او لیک - داخل په دے فوج کئي سعادت مند خات هم دو - په موقد سعادت مند خات دیږي همراه بشکاره کوي وو - تو احمد شاه هنڌ د جهم پورسه علاقه حاکم مقرر کرو - په کومو درخ کئي په احمد شاه د مرہبیانو سره د یه فیصله کن مدرک په غرض هندت راغه - تو د هنڌ په فوج او کئي سعادت مند خات هم د پهنه قبیلے د یو نوئے بکر سره شامل دو - او د پال پت په میلات کئي سے چېړه بیداره خرگند کړي وو - او د کئي د وله احمد شاه د سوداری خطاب ورکړي دو -

د احمد شاه نه پس د تیمور شاه په زمان کئي هم سعادت مند خات سعادت مند دو - تیمور شاه ده له د مهرزاد خات خطاب ورکړي دو - او دے د خپکو خات او خانلو کئي اخري خات دو - په د خپکو په قتل علاقه نه حکومت کر کے دے - د سعادت مند خات د دفات نه پس د خپکو خات چ په لوبنار کئي به او سیدلا په میلات خالی

په ټاریکېتے اوسيدل. او قطبی خیکو خانات به په آکوري کېتے
د مسویلی خیکو خانات:- د سعادت مند خانات نه پس شهبان خان په
ټاریکېتے حاکم شو.

د شهبان خان شل خاټ وو. چه په هفوي کېتے منصور خان د پلادجا-
شونه د منصور خان نه پس د هنډه دراډه ناصر خان د خاټ په ګندۍ کېتاست
د ناصر خان د دهه خاټ وو. ارسلان خان او خوشحال خان - په ناصر خان پېتے
ارسلان خان مشر شو. دغه وخت په افغانستان کېتے د شاه محمد سعدوزي حکومت
69.

د شاه محمد د معزولی نه پس هر کله چه د افغانستان تخت د سيدونه
باک زونه منتقل شو. او په افغانستان کېتے امير دوست محمد خان او د پیښتوه
علامه د هنډه دراډه حاکمان وو. په دے موده کېتے د خیکو خانات هم ډير بدل
ما بدل شو. په دے درخواست په صوبه سرحد باندے د سیکاند حلې م شرع
شوئه دے. لدے کید به د خیکو خانات کله د سیکاند مکڑه وو او کله د سورا
خیلو. تر دے چه په سیکاند کېتے د سیکاند ریاست سقوط او هوند. او د پیښتوه
په علاوه هم د اکتریزا انتدار قام شو.

د سنه ۱۸۵۶ د هنکای په وخت کېتے خاچه محمد خان د ټاریکې لزاب وو. هنډ د
اکتریزا او مرسته اوکړه. او د دے خدمت په بدل کېتے د ټاریکې ریاست د ګډه په
کوره کېتے په ذوق د سقوط شل په نسل بحال او هنډه شو. او دا علاقه د دوی د
پاکیزه ډلداد ګوره په بقض کېتے وو. د پاکستان د قیام نه پس هر کله چه په دے
صوبه کېتے جاکړونه منځو شول نه دا جاکړه هم ختم شو.

د قطبی خیکو خانات:- د سردار مرغفار خان (سعادت مند خان) نه پس
د هنډه یو خوی آصف خاټ په آکوري کېتے حاکم وو. د هنډه نه پس د هنډه دراډه نیویز
خاټ او د هنډه نه پس عیاس خان په د فیروز خان خوی وو. د قطبی علاقه د
خیکو لزاب وو. دغه وخت د رجیت سکندر نه ماډه وو. د رجیت سکندر د دے خا
سره خوشکوار تعلقات قام کړک. او دواړه د دوستی او وروړی د پوخ واله په

غرض په خپله منځ کېتے د ډې بک سره پېټکه هم بدل کړه. (رجیت سکندر په دا لوړه
د هر هنډه با اقتداره پینتوت سره کوله چه د چاټه بهتے هم غرض منظر وو)
دے د دوی دا دوستی د پیښتو سردار او د خپله خان د پاکه خطرناک او ګنډ
او په ذړه کېتے د عیاس خان نه وړیکه پیلا شو. او په هنډه یو چل اوکړه - عالم خاټ
نوئے یو اوږک ذئه مذک اوږو خوی قور سپین د ډیری او مذکان په عیاس خان ته په
برګه اوږدیل. او هنډه د میلسټیا په دول پیښتو ته راډبلو. ونه د میلسټیا
په خاټه په پیښتو کېتے دید کړو. او خوی ورنډ پس په ذړه هر کړو. د
نه هم بېړه هوده دیانت سه د عیاس خان یو دورو خواص خان سیکاند په لا هور
کېتے قید کړو. او د خواص خان د رجیت سکندر د تابور تیا په هله کوله کېتے ده
وړو هیدیانو سره د چيل طانه نه او تبتدیو. او د خپله علاقه ته راګه.

په ذړه درخواست کېتے د قطبی خیکو نوئه خان سمجھ خان وو. خواص خان د قید
نه پس "خوبیت" ته راګه. ونه دننه کېتے د محمد افضل خان د لاسه په د سمجھ خاټ
خوی وو. او ووئه شو. د سمجھ خان او پیښتو د سردار او نړۍ هم خپله خیلو
وو. په دهه چې سمجھ خان د خیکو په علاقه هم دهه حکمران پاڼه شو. دهه
سردار سلطان محمد خان ته د خپله علاقه د خواج په دول د کال د ولس زړه روی
وړو کړو. په کوه د خپله کېتے په د سیکاند جنیل هری سکندر پیښتو فتح خپله
و فتح خان "نیلاده" او تبتدیو. سیکاند جنیل هری سکندر پیښتو فتح خپله
کړه. او د خیکو میداړی علاقه ته لئے په خپله قضه کېتے او ساسته. او غزیږه علاقه
تے د خیکو خانافه ته په دهه شرط پرسېږه په د اړک او پیښتو ته منځ للهه د
سیکاند د شک د راکک د پاډه ازاده ساله. سمجھ خان هم موده حکمران وو. ونه
هند هم د عیاس خان د خپله د لاسه او ووئه شو. د پلار په خاټه محمد افضل
خان د خیکو خان شو. ونه د سیکاند د ګورنر (بو طبله) (او ټیټیاټل) د ګورنر
په ذມانه کېتے د دهه خیکو په جاکړه کېتے هم شم له تهیز داشه. د سنه ۱۸۵۶ په هنکا
دهه خانافه هم د اکتریزا اوکړه او دهه په بدل کېتے د دوی جاکړه بحال
پاڼه شو.

۸- کولانیزی قبائل - زدرات (جدرات)۔ - مخبرے مطابق زدرات یا
جدرات ہم د کولانیزی طبق یوہ طائفہ دے۔ دا خلق پر سخت چھاکٹ او محنتیں
وی۔ د دوی علاقہ خوست نہ پہ قبہ او د نرمات نمرخانہ پہ سویلہ دے۔ د
دوی د کرکیلے ذمک زیارت دے۔ د وہ پہ علاقہ کئے انار او بادام نیتیں پیدا
کیوی۔ د دو محنتیں نمرخانہ خوست وال، پہ قبہ کرگزستان، سویلہ تغليقی قبائل
او قطب نمرخانہ تے منگ او خ، توڑی پراہ دی۔ د غلچیہ او منکلو سرہ دوی
اکثر بدی وی۔

۹- ایات نیل: - شیرا تو مطابق دا طائفہ ہم پہ کولانیزی طبقہ کئے شامل دے
ولے د دوایا تو مطابق دوی د خابنی خیلو (یوسف زی) منی پہ وفاق جھے
شامل مٹی دی۔ او د خابنی خیلو د ہا جرت پہ درج کئے دھنیو صرخے دے خپله
موجودہ علاقہ تے راغل دی۔ د دل زاکو او یوسف زو پہ جنکون کئے دوی د
یوسف زو پہ مرستہ کئے جنکیدی وو۔ د دوایا تو مطابق دوچہ اولہ کھنپیہ ولدکی
کومل او تائک کئے او سیدل۔ او بیانے دے خائے نہ مهاجرت اوکرو۔ او
د یوسف زو پہ صلکریتا کئے دا مخ پیسون تے را بینکت شو۔ د دسے خائے نہ بیا
تیارہ تے لاول۔ دے هلتہ ہم تیکاؤ نہ شو۔ او اسکن پر ہنگتہ رانفل۔ او تراوسہ
پورے پہ دے علاقہ کئے استوکن دی۔ د دوی قطب تے پنجکونہ، قبہ او قطب تے
لے باجر او د مہمند او غزوہ۔ نمرخانہ تے سوات او سویلہ تے هشتر دے
ذکر و ذندگی نے ذمکر کے دہ۔ صرف د شرلا پہ لموکیتے د کرکیلے کارکیوی۔ د دوی
پہ غزوہ نو کئے میزے دیر کیوی۔ دے قبیلے ختنے پے لکر بائیڈی، اسمحیل خبل
د عوت خبل او سہ صد د مردان پہ علاقہ کئے ایادے دی۔ خرکے، میان خات
ستکاؤ او کوہ بریوں د دوی مشہور کلی دی۔

۱۰- خوکیا نیکی، - ا قبیلہ ہم پہ کولانیزی کئے دا خلد حکا۔ د مخبرے مطابق
د دوی مشہور خیلوش دا یہ دی۔ شیرزاد، پریہ، خندخل، بارک، درمان
(عبد الرحمن) بولو خبل، (لقات خبل، شادی خبل۔ دا خلق د نکر خار د علاقہ ن
قبیلہ او د سین غر پہ قطب قبہ استوکنہ لری۔ پہ دوی کئے د شیرزاد پہ

پہ شیر کئے زیارت دے۔ د یئیں شی چ د شاہ جہاں (مغل) د جلوس پہ اول کال
د دے طائفہ د بارک پہ خاکنک کئے د لقات خیلو او شادی خیلو تر مٹھے د شمن
پیدا شو۔ لقات خیلو د خدر خیلو پہ کومک شادی خیل دیر بدید او وہل۔
شادی خیلو د غلبیانہ نہ کوک او غوبنستلو۔ او غلبیان د شادی خیلو پہ مرست
او در بیدل۔ او د کابل صوبہ دار ہم د دوی مرستہ اوکرو۔ پہ دے جنکون
کئے د بارک اولاد تے دیر زیات او رسیدل۔ او د دے نیتیہ دا نشوہ پہ شیرزاد
او خدر خیل داہر قبیلے پہ باد شاہی اطاعت مببورے شوے۔

د خاکنک پہ علاقہ کئے انگر، انار، قوتان او انگیران دیر پیدا کیوی۔ دا
خلق اکثر زمینداری کوی۔ او ختنے مالوں ہم ساف۔ د خبل وطن نہ بہرہ تے کم اوچی
د برد تکڑا، زورور او جنکیاۓ قام دے۔ د دوی ختنے زیلے پہ خوست کئے ہم
ایادے دی۔

پہر یہ: - د خاکنک پیدا یو خاکنک دے۔ دے د یورے مودسے نہ د دوی نبیلہ
شوی۔ - او خات د پہ خپل نامہ مشیرہ دے۔ د دوی مشہور خیلوش دا دی۔
میان خبل، بسی خبل، سردار خبل، محمد خبل، تریزی، ملیری، اشی زی، جو خبل،
خبل، پوچی خبل۔

د یئیں شی چ پہ اول کئے یوکل خوکیا نیکی پہ خوست کئے استوکن دو۔ دے
د ہاکنک پہ زمانہ کئے د نرمات پہ علاقہ کئے او رسید او سید کو ختنے غلبیہ بنا کو پہ
دوی جمل اوکرو۔ او دوی تے د خپلے علاقہ نہ بے دھنے کرو۔ د شاہ جہاں
پہ زمانہ کئے پہ دوی کئے کوونہ جنکون شروع شو۔ او پہ ھنے کئے دوی دیر
کمزوری شو۔ دے قبیلے پورہ خاکنک پہ خوست کئے استوکن دے۔ د دوی
اکثر خلق ذمینداری کوی۔ او ختنے ختنے پکنے سو دا کرات ہم دی۔

درہماں: - مخبرے مطابق دوی د ہوکیا نیکی دی۔ د ہوکیا نیکی دی۔ د دوی شیر
خاکنک دی۔ چہ تفصیل تے دا یہ دے۔ حاجی خات خبل، سوری خبل، احمد خبل،
حدی خبل، کنڑی، مکسک۔ دا شیر: داہر خاکنک پہ گمویری ہم مشہور تے دی۔
پہ خوست کئے استوکن دی۔ او د کرکیلے کارکوی۔

۱۱- نازی:- دوی هم په کرلاپزی طبقه کېتے داخله ده - په شجرا تو کېتے د خوکیانزو سره شامل کړنۍ شوی دی - دا خلق د "توریانو" نه قطب قېتے ه پیاوی کوئنکه نه پوراته د "اریوب" په زمک اباد دي - په "ودولو، دستونولو، سوراک چنکاک او جامه کېتے د "توریانو" په خیر دي - وسے په عقیده کېتې بېتی د حموی نه بریکس دی - دوی پوکل سخن مذ هب دي - دغه وجه ده چه د دوی او توریانو سرمنځ، اکړي جګکو وی.

۱۲- توسری:- دوی هم تو روی ذی هم ویله شی - دادی کوم پو مشهوره قبیله ده - پیشتو د دایاوه مطابق دا قبیله هم په کرلاپزی طبقه کېتے شامله ه او په شجرا تو کېتے د خوکیانزو لوده شاڭک او د نازیانو تبروات گښې شې - دا قبیله باره هم د میمه ۱۵۵ د ماقتاو په لرکېتے ذکر کوي ده - د سے قبیله د اصل په باب کېتے د هورخینه تر منځ اختلاف ده - کېتے دوی نسلًا مغلکړنې او هنټه هندیا وله دا قیاسات درسته محلومیږي - « خوشحال خات خنک د وینا مطابق دوی فسلا کرلاپزی پیشنهاد دی - او د وینا درسته ده - دا قبیله د خوسته نه په قطب او د میمه شوې شې په سویل د گوړه سیندې په دواړو غاړو اباده ده - دا علاقه په ابتدائې - بکېڅو په قبضه کېتے ده - دله ده دوی ناموس داره په معامله کېتے تو رویانو د دازیانو په کوک بکېښ د سے علاقه نه اوږیستله -

توري قبیله په پخو خاڭکو کېتے ولیش ده - جمزه خیل، سوت خیل، دېر ذی، علی خیل، او غونډوی خیل - د دوی علاقه چیره نزدیکیز او اباده ده - دا خلق د عقیده په بیاځ شیم مذ هب دی - او د مذ هبی احکامو په پاښندې کېتے چیره چک دی - د ماځنه دوژنے په پاښندې دی - د خلپه قبیلوی د ستور مطابق د سید او په احترام کړي - هر یو فرو د سید او هرید وی - دوی په خلورو په لوکېتے دیشت دی - یوکه ټول په میاں هرید مشهوره ده - او باقی درسته واله په د دیبو ندی واند - دا خلق د صبله په قدر کړي - زپور او قورنځ خلق هه د توریانو په علاقه کېتے د "بد د ګئه" نه پهیز تلک چې ګوانات وی - دله د بد د ګئه په صورت کېتے معاشره چېځ خنډونه وی.

دا خلق نه مخصوص رسومه هم نړیه - د دوی په خیال کېتے پوک خلق صوف دوډه فته دی - پوک دیستونه او په نیډه لار تلوک او بلد په کېنے لار رواه - د خلپه عقیده او هم مسک خلق دیستونه ګښې - او لادو ته په غلطه لار رواه واند - د دوی کړه چه هنک پینا شې نه د هڅه د سر د پاسه په ډېزه کوه، عرضه نه دا ویچه د دوی کوالي نه د لپه پک د اوږد سره میل شې - او بیا په څلیتوب کېتے د ګوکیو د باران نه تو هه نه کويه -

۱۳- کرلاپزی قیامسل (وزیر) - د دایاوه مطابق د سے طائفه هوروث ایځلا وزیر نه میدا - چه د سیمایا همی او د کرلاپزی نه ده - د دیز ده دا خاټن ده - د یو تامه خردست او دیبل نامه لاله ده - ویله شی په اوله کېتے دا خلق دخوست "په غرولوکېتے اباد وو - د خوار لیسه صدی په اخزو کېتے د قبیله په لور او غزبیدل - او د توچې په قطب د ټښو او کوهات په مریډی غرولوکېتے استوکون شول - او په قلاره قلاره نه د روکم نه ترددو کو عمل پوره هه چېړه علاقة قبضه کړه - او ده استوکون شول - د دوی د استوپه په وجه دا علاقه د وزیرستان په تامه مشهوره ده - د وزیرستان دېم په اوږد ذرمه موږ چیله وی - په د سے علاقه کېتے د دوی د دوی نوئه خانکه احمد زی او امانت دی اباد دي - دا خانکه بیا په نړو چېړو دید وو د ډیلو کېتے تقیم شوی دی -

» شجروتے مطابق د خدر سے درسته خاټن ده - د یو نوم موسمی دو چه په "دویش" هم مشهور ده - هنک چه ډېر په ډېر کار او تیک بینام ده - او تر ادمه پوره قول وزیر درله د ډېر ولی په نظر ګوری - د هوستی درویش قبود "برمل" په علاقه کېتے د دیه د منډه لامن سره نزد ده په پاکستانی علاقه کېتے دا واقع ډې د هوستی درویش قبود وزیر په نظر کېتے د ډېر اهلیت لري - او په هرڅه سخته کېتے ده که تبرتة بیوک کوي -

د دایاوه مطابق د هوستی درویش دویش ده نه د یو نوم امانت ده - اولاده نه امانت زی واي - د بلد نوم احمد ده - اولاده نه احمد زی ویله

شی - دنے - ددارو اولاد په "درویش خیل" مشہور دے - دحدڑی د ددم حوئی نامہ محمود وہ - د هفٹ بوجھی وہ مسعود نومیدا - اولادتے په مسعود مشہور دے - دحدڑی د دریم حوئی نامہ مبارک وہ - دے گھ بونک او بزرگ سپے وو - د دہ روضہ ھم د وزیر پہ نظر کبنتے بوجی اجھیت لرکا - د "بارکی" بوجھی وو - چہ کبریز یا گرباڈ یا دینی - اولادتے کریں دیلے شی -

امات زی په چل منج کبنتے درے ٹانگے دی - محمود خیل، براہم خیل او دل خیل - دا درے وارہ ٹانگے بیا په لورڈ چیرڈ زیلوکبنتے لقشم سوی دی - لک چہ د مشیرت نہ داخنہ خرگندہ دا - په دل احمد زی ھم په دوچھاگل کبنتے ویش دی - سین خیل او کالو خیل - د سین خیل نہ درے بنانہ هائی خیل، سرکی خیل او عمر زی بیلے مشی دی - او بیا د دوی نہ لورے ذیلہ بیلے مشی دی - دغ شات کالو خیل دوہ ٹانگے دی - نصرکا او سپیرکی - د نصیری نہ دوکا بنانخ بای خیل او شادی خیل جدا مشی دی - او د سپیرکی نہ محمد خیل، سدی خیل او سدنپر خیل دتلی دی - او بیا د هریو نہ لورے لورے ذیلی خورے مشی دی -

» مسعود دوہ حامٹ وو - بوجی علی - اولادتے علی زی وائھا - او بل بهلول - اولادتے بہلول زی دیلے شی - دعلی ھم دوہ حامٹ وو - بوجفت - اولادتے قمع خیل او عوام ورت پونتی خیل وائھا - او بل "شمن" په اولادتے په شمن زی مشہور دے - د دوی اولاد ھم په لورڈ زیلوکبنتے ویش دی - لک چہ د شجرے نہ خرگندہ دا - بهلول زی په خلورو ٹانگوکبنتے ویش دی - ھل خیل، یاندھیل، ڈنچیل او شنکا - د ھل خیل درے ٹانگے دی - عبدل، ملکشی او نظر خیل - په دل باندھیل ھم په دوہ ٹانگوکبنتے تقسیم دی - ایک خیل او طوطیہ خیل - د ڈنچیل درے بنتے وسے - د اول بنتے اولادتے هیبت خیل او عمر خیل - د دویے بنتے اولادتے علی خانی، میخانہ او منہا - او د دیجے بنتے اولادتے هر خانی او برق یا دینی - د دے لقاو

ٹانگوکو نہ لورے فورے زیلے خورے مشی دی -
 » وزیر و مشہور سے علاقہ دا دی (۱) علاقہ شوال - په دے علامہ کبنتے کا بدل خیل
 اجلال خیل او ملکشی او سی په « امات خیل زیلے دی (۲) علاقہ شاکی - دا علاقہ
 د عزو نوپه منج کبنتے بوجھی خوارہ کھٹی » - په دے علاقہ کبنتے ملکشی، میاہی، شادیکی
 او خونا خیل اس توکن دی - د دوی نہ بنکتہ هائی خیل، سدنپر خیل او سپیرکی
 میشہ دی - او د تقویت نہ بنکتہ د مسودو په ٹانگوکبنتے علی زی او بدلل زی
 اباد دی - (۳) علاقہ برمیل - د وزیر و په علاقہ کبنتے د عزو نو دن د برمیل علاقہ
 د بوجھی دادھی په شکل کبنتے داق دا - د مذکو نہ هوارہ او د کر کبنتے د پارہ د بیڑہ
 خورہ دا - دا علاقہ په خو دیو وو کنیو کبنتے دیش دا - په دے کجھی کبنتے دم دم
 په ذمک د کا بدل خیل زیل ٹانگے سپیل او بدلل اس توکن دی - وزیر د لوی
 په موسم کبنتے دے خپل مالوں پیاہی - د موسمی درویش قبر ھم په دے علاقہ
 کبنتے دے -
 ۴ - دزمک: - دا علاقہ ھم بوجا دیکھی دا - آب وھوائے بیوہ خون ناک
 دا - په دے علاقہ کبنتے قوری خیل او محبت خیل چہ د امات زو ٹانگے دی
 اس توکنے دی -
 ۵ - درج خیلوں: - بوجہ دیکھی دا - چہ د دوہ د علاقہ سویلہ نہ
 داق دا - په دے کجھی کبنتے پورتہ محبت خیل، په منج کبنتے قوری خیل او د دوی نہ
 بنکتہ دیوکی اباد دی -
 ۶ - شرمن: - د دوہ قبطی دا - دلتہ مداخل، خدر خیل او دیوکی اس توکن
 دی -
 ۷ - شکتو: - دا بوجہ درج دا چہ پورتہ پکتے قوری خیل او په منج کبنتے
 مسعود اباد دی -
 ۸ - وانا: - د جنوبی وزیرستان مرکزے - د دانا علاقہ د وزیر و ملک
 جنوبی حصے نہ کو عمل دے په قطب د هنہ اوچتو عزو نہ کبرہ دا چہ سویلی
 نویں په د کو عمل بت درے دسی - دا علاقہ په اصل کبنتے بوجھی دا چہ د

قطب نه بہ > سویل په دور قریباً پھنس کرو وہ اوبندا دی۔ په دے کئی کئی بیو خو بھیری چہ اخڑتہ > گو مل سیند سره یو ہائے کھیری۔ > خو په دواڑا غارو دمک > کروندے پیرے صرفہ دی۔ > لے اکثرہ بادانی دی۔ او آپ پیرہ کہ دی۔ > دانا علامہ د اوری پہ موسم کئے جیرا گرسہ او > ماشونہ کہ وی۔ او گذرات پکتے کرات وی۔ > دانا په منج کئے دوتا نزی چہ دلو د یانو بناخ دے اباد دی۔ او پہ نورہ علاقہ کئے > احمد نزی خاںکنہ ذلی خیل۔ > دنیو اکثرے تپے > اوری پہ مودہ کئے خبل مالوہ > خوت د پارہ > علاقہ راولی۔

(۹) - علاقہ میدا۔ > اهل بی کھی دی۔ > چہ اپنے دوائے پسے > کافگوم پورے پنچ کروہہ او سپن والے پسے قریباً یو میل دی۔ > په دے کئے سپریک او شکل اباد دی۔ سود پہ ددہ خوبی او میداں کئے او سی۔ "مکیت" د مسودہ مشہور کلے دے۔ > مکین او خو نزدہ کلوہ علاوہ د دے خلقہ کلی دیر واپرہ واپرہ او > لس شلو کورو لا نہ ذیات نہ وی۔

> اولہ کئے دا خلق پونڈا او کوچیات دو۔ > لے اوس پکتے اکثرے تپے ٹھائی شوی دی۔ > وزیر او صود پہ اصل کئے یو خلق دے۔ > مسود پہ خلم نامہ ھاد د خوشحال دی۔ > مسود ذیات پہ کافگوم او مکین کئے اباد دی۔ > دوی > وزیر و نہ پہ شمار کئے کم دلے پہ ذیور تیا او شجاعت کئے > ذریث نہ ذیات دی۔ > نن ورخ پوچ مسود پہ دریو غرق خاںکو کئے دیش یاد بینی۔ > بینے علی ذی بہدل نی او شمن خیل۔

> وزیر صودہ ذبہ د لازو پیشتو پہ نسبت چیرہ کراش دی۔ > اور خلق پر کراش پو ھیری۔ > دا خلق اکثر فوج ملازمت کوی۔ > لازو پیشتو قیاسلو پہ نسبت دا خلق پہ خلپ منج کئے ذیات متمدد دی۔ > او پہ دے وج پہ پلو پیشتو قیاسلو کوئے ذیات اھیت لوی۔ > دوی کئے لئے مخصوص رواجونہ ھم دی۔ > دے خلقہ کئے دھرستے الفزادی داسے ھم دیر اھیت وی۔ > تاریخ پہ یو دو رکتے ھم > دے خلقہ پہ علاقہ کوم حکومت قبضہ نہ دکپتی۔ > انکریزاں ھم پہ خلپ دور

اقتدار کئے په دوھے خلپ تیزی شلو دے۔ > دے دا خلق نہ دی او ایڈ کھو۔ > قیام پاکستان نہ پس د دوھے علاقہ تہ انتہائی وجہ درکوئی شوی دی۔ پہ سودا دایو > نوئے سکولوہ > دوی پہ علاقہ کئے جاری شوی دی۔ > هیتاونہ پکتے جو شوی دی۔ او نن ورخ په دے خلقہ کئے نوئے نوئے تعليماں افغان موندے شوی۔ او حصہ ورخ چیرہ نر داستلوکی دی چہ > دے خلقہ د ڈوند میار پہ بدل شوی۔ او کوم تکلیفوں اکھڑا نہ چہ دوی پہ پردھی حکومتوں کئے تیر کھوی دو > حصہ سلافو پہ ادشی۔

گھریڈا۔ > شجرے مطابق کریز ھم > وزیر په یو ہناخ دے۔ > دواپاوار مطابق پہ اولہ کئے دوی ھم > وزیر په یو ہائے او سیل۔ > دے > دوی او بیدیہ تر منج > جگلوں پہ سلسہ شروع شوہ۔ او دھنے پہ وجہ خپنے علاقہ نہ پہ دستے پیغمور شوی۔ > دی علاقہ > وزیر > علاقہ قطب قبہ تہ او د خوست معویل غرخانہ تہ د دهد علاقہ سره جوختہ > غروفو پہ منج کئے دی۔ > دی د کابل رعیت دے۔ > دوی غرورہ دوہ میاشتے پہ دا درو کئے پتہ وی۔ > اکثر د کو کیلے کار کوئی۔ او مالوہ سانی۔

لالی وزیر۔ > نک پنڈ د شجرے نہ معلومیتی لالے د خدرک درور دو۔ > دواپاوار مطابق د دی ھم > شوال پہ غزوہ کئے > شیکو سره میشتہ دو۔ > دی د شیکو یو سپرے او ورثا او د شیکو > شمشی د کبد د خپنے علاقہ نہ دوست او د خوکیا نہ علاقہ تہ لایل۔ او س ھم > سپیت عزہ پہ خادشا کئے دا خلق په دے خلد نامہ اباد دی۔

۱۴- کولانہی قبائل۔ شیک (دوہ - بتوٹھ - تغیری)

> شیکو نہ عراد دہ پہ بتوٹھ او تغیری دن۔

> بتوٹھ۔ پہ کو ھو درخو کئے چہ بتوٹھ (کیوی)، سودانی) د کوڈ شوال نہ دی وسنا۔ > کو ھو درخو کئے چہ بتوٹھ (کیوی)، سودانی) د کوڈ شوال نہ بتوٹھ علاقہ تہ راغل، لاؤ دوہ ھم پہ > غر درخو کئے د توچی پہ دواڑہ غامہ د اباد شوال۔ دا معلوم نہ دی > دوی نہ دی اندست دا علاقہ غیر ابادہ دو، او ک شوک دے میشتہ دو۔ > س ۱۹۹۷ کئے > اور لک زیب عالکیو د حکومت پہ

زمانہ کئی « ھنڈوی بھادر شاہ چہ » بنوں علاقہ فتح کرنا و دخن وخت مئے په « دوپھم دوپس نرہ رونہ » کال مالیہ صفر کرنا او سید حسن فنسے یونسیئے نئے په دوی حاکم مقرر کرد۔ وئے د اور لگک زبیب نہ پس دے علاقے بیان خود قباری حاصل کردا۔ د احمد شاہ ابیدال پہ زمانہ کئی داخلت ہے په فرم دعیت وو۔ ۱۰
خہ مہول رتم په نئے د خراج په چوک ورکو لو۔ دے د بادشاہ د لوری نہ بہ په دوی شوک حاکم نہ وو۔ د سیزو زو او بارک زو د جکنوں په دورات کئی دوی بیاد مالیہ نہ حاٹ ازاد کردا۔ د دوئے په درے لورک وزیر پوتہ دی اد د ورنہ او دوی سنتہ ورانہ د۔ په خلیل کئی اکثر جنکون کوی۔ وئے د بیرونی دشمن په مقابله کئی یا خلیل اختلافات ہیر کوی۔ عیدک، درپہ خلیل او امرزوئی ہم په ددوپہ کئی شامل دی۔

۱۱۔ تغیری:- د شعبے مطابق داخلن ہم د کولاپنگا طبقے یو طالنہ د۔
تغیری قبیلہ په درے خانکو کئی ویش د۔ اریوزی، میری خلیل او سینک۔ داخلن د خوست په قبیلیت او سویلی حصہ کئی اباد دی۔ د دوئے قبیلیت غیر ویر اباد او د بازولنا د بنکار د پاراد مشہور د۔ د خلق رخت تو ریال او جنکنیا دی او په دوہ کونڈیو کئی ویش دی۔ لینھ اریوزی او سینکی یوہ کو نہی دا او میری خلیل بد۔ په شعیر کئی میری خلیل زیات د۔ د دوپہ نسبت داخلن د پشتہ ذلیل په نگک او سنایط کئی دیر هر فہ د۔ درگئی احصارک، کرخ اپرخی او کروندہ د۔ د حاکم خوست ماتت دی۔ دے اکثر مرکبیت کو عاہے

۱۲۔ بتوشی:- د دوی د مرث اعلیٰ نامہ شیک وو۔ او د شیک د مرث نامہ کئی دوی دو۔ په اولہ کئی داخلن په کوہ شوال کئی او سیدل۔ اوں ہم په نئے د گنہ کئی دے خلق د بخوانی استوکنے مقام په ککی میلہ مشہور دے۔ د شیک د بخٹ نامہ بالو د۔ او دے دجہ دوی اولاد په « بالو زو » مشہور ش۔
ویسے دم لفظ په استعمال کئی بتوشی او بیوچی ش۔

۱۳۔ د شیک درے بیٹھے وے۔ دیوے بیٹھے اولاد مئے دوی او تغیری دے۔ او د

بیٹھے اولاد مئے کوی او سورانی۔ او دریے بیٹھے دوہ خامن وو۔ په جیلم او هویہ تو میدل۔ د دوکھ اولاد چیر کم دے۔ او پہ کوی، سورانی کئی شامل دے۔

۱۴۔ اوس په ابتدائیت د دوہ لوبچ په سویل د غڑہ په لوت کئی او سویل دے د سلطان شہاب الدین نوری په زمانہ کئی شیکو د بنوں په موجودہ علاقے باشد مئے خلیل مشروع کردا۔ د ھنڈہ زمانہ کئی په دے علاقہ کئی « اکلک انکلک » قام او سیدل۔ د دے جلو پہ نتیجہ کئی د شیک په اولاد کئی کوی او سورانی اوں خلیل جاری او سانتے۔ او د غر شاہ کے په قلادہ قلادہ په لوتہ علاقہ بیٹھ اوکرکے۔ اکلک قام د صندستان په لور او کوچہلوا۔ او خنکل د سینی عز په سویل کئی اباد میول۔ د دے نہ پس شیکو داعلاقہ د خلیل پیر پہ صلاح صورہ په خلیل منج کئی په دے دستور تقیم کردا۔ په د کوی مژوی صیری اولاد نئے سویلی حصہ دکردا۔ او ککی تے مشرق حصہ داعلاقہ په ھنڈہ خت کئی دیری اباد د۔ او د « سورانی » حصہ د قطب په لور ترستل پورے او سیدل۔ داعلاقہ په ھنڈہ زمانہ کئی خراب او خنکل د۔ وئے اوس په نہیں علاقہ کئی بھارتیہ کئی شی۔

۱۵۔ گنہی پور:- د گنہی پور د مرث اعلیٰ نامہ ستورے یا مستوریاۓ دوہ چہ د ھیر سید محمد گیسو دوارز ھوی وو۔ د ستوری یا ستوریاۓ پنچ خامن دو۔ په نہوئے دے داٹے دی۔ شخشو، صریحی، ترسے (گنہی پور) امرا ادھر په دوی کئی د گنہی پور کئی شامل دے۔
د گنہی پور شہورے تھے دا دی۔ یعقوب ذی، برام ذی، حسین ذی، اولاد پہ گنہی پور کئی شامل دے۔

د گنہی پور شہورے تھے دا دی۔ یعقوب ذی، برام ذی، حسین ذی،
ثوات ذی، اخوب زی، او درے پلاں۔

گنہی پور پہ اولاد کئی پوہ نہیہ او کوچیان دو۔ پہ ڈھی کئی په دامان تے دامتک۔ او پہ اوری کئی بیان افغانستان تے تلک۔ د شاہ جہاں په زمانہ کئی د

مره او د دولت خیلو تر مخْمَ بوجنگ او مشو. په مرودت پکنې غاب او دولت خیل
د ټائنک نه په دېتو مجبور شول. د دولت خیلو وئے خات زمات خات د گنډا پوره
نه د مرسته خاست او کړه. او دولت خیلو اد ګنډا پوره په شريکه په مرود تو مجله
او کړه. او مرودت سه د خپله علاقه نه او شپړل. د فتنه پس د خات زمات
په خواهش ګنډا پوره مه د رو هېږي په علاقه کښه استوګون شول. د ګنډا پوره
د علاقه قطب نه دولت خیل، سویل نه میان خیل، قبليه نه کوه سیله
او نړۍ خاته نه سه چېړه اسماعیل خات ده. د دوی مشاهد کله کلاچه، ټکوډه
نوی، هلی، رو هېږي او کوټ ئطفې، غیره ده.

۱۷- بکتش - (شامل طبقه کرانۍ) :- «اخلاق په خالدى افغانستان هم
شهرور ده. د دایا لو مطابقت د دوی د مرودت اعلیٰ نامه اسماعیل وله. په د
هند ده ځامن وو، کار او سمل» په ابتدا کښه دا خلق د ذرمت په علاقه کښه
په کوږیدن کښه اباد دو. د دی ځامن نه د خپله کوډن جګکون په نیټجه کښه کړوږي شول
دا خلق په خپله مخ کښه په دووکو منډیلو کار او سمل کښه تقیم ده. د یې
شي په د ذرمت د علاقه نه دا خلق غلبيان په شپړو مجبور کړو. او دوی د
سپیت غزې سویل د کړئ، پیوار او شلورزاد په علاقه قبضه او کړه. ده
د اورکه زد او د دوی تر مخْمَ بدی پیسا شو. بکشو د ځنکو په مرسته هرکو^(۱)
د کوهات د علاقه نه په شپړو مجبور کړو. ده د دوی تر مخْمَ د جګکون سلم
جاره وله. اخز په جګکون ستری شول نو صلح نه او کړه. چنانچه د قطب
په لور غریبیه علاقه د اورک زد او رسیده. او میلات او ده چ نه درج کښه
هم بکښن استوګون شو. د بکښن او رسیده. د بکښن وادی قبله په نړۍ خاته
اویادة او په غزوون کښه کړه ده. د دوی مشرق، غرب او جنوب پوله د خنکو
سره کېیده ده. او قطب نه اورک زد ده. د بکښن بوجنډ او توږي ایه قام ده.
حد د وزیر د سره هم تکیده ده. بکښن بوجنډ او توږي ایه قام ده.
ھکتو، درسمند، اسټرزې، قرغ، توړه، دوی، غیره د دوی په علاقه کښه
مشهور کله ده. د ده قام خپله خلق د ایرات په صوبه ماڻند رات کښه هم په

دی. او د هندوستان په خپله علاقه کښه خصوصاً په فرنخ اباد کښه هم مشته. د
فرنخ اباد نه اباد هم د سه قبیله دو. په پیشتو تباشو کښه پکښن په اړه قبیله
ده. د بکښو په قبیله کښه د هنکو خاندان د خپلو بنو اخلاقو په وجہ د پرسه
ستانته ده دی.

بابړه، په اصل کښه د شیرايانا هم نسل ده. مګر هن د په خپله
نامه مشهور ده. د دوی د میان خپلو نه سویل نه پړانه ده. د دوی د علاقه
سویل حصه سهنه او غریبیه ده. دا خلق د شیرايانا نه علاوه د نوره په تو
پیشتو قبیلوه دوستو میانی علاقه نه داعلن ده. او په چو ده هوان کښه اباد
شوه ده. دا خلق د تجارت په وجہ په تو په دامانی پیانو کښه دولت صندوی
د بابړو یوې نویه حصه د کوډا سلیمان نه په هن دوری په صحراء کښه اباده ده.
او پوله نه د شیرايانا سره تکیده ده. بابړه په دوډ دستور کښه د شیرايانا
په خیږ ده. په مغرب افغانستان کښه هم بابړه شته. مګر په مقربه او مشرق
بابړه کښه سوا د هنکوئی نه لور هنځی خیز مشترک نشته.